

Η Μαριανή Παιδαγωγική Αποστολή / ΕΝΑ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Η Μαριανή Παιδαγωγική Αποστολή

■ ΕΝΑ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Η Μαριανή Παιδαγωγική Αποστολή

ΕΝΑ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

La Mission Educative Mariste

UN PROJET POUR AUJOURD'HUI

*«Τα πάντα στο Χριστό μέσω της Παναγίας
Τα πάντα στην Παναγία για το Χριστό»*

■ ***Μαθητές του Μαρκελλίνου Champagnat,***

*Αδελφοί και Λαϊκοί μαζί,
σε μια κοινή αποστολή,
μέσα στην Εκκλησία και στον κόσμο,
ανάμεσα στους νέους,
ιδιαίτερα τους πιο εγκαταλειμμένους,
είμαστε Σπορείς της Καλής Είδησης (του Ευαγγελίου)
με ένα ιδιαίτερο Μαριανό ύφος
στο χώρο του σχολείου
και σε άλλους χώρους διαπαιδαγώγησης*

***Ατενίζουμε το μέλλον
με τόλμη και ελπίδα***

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Παρουσίαση.....	9
Εισαγωγή.....	15
1. Μαθητές του Μαρκελλίνου Champagnat	19
2. Αδελφοί και Λαϊκοί μαζί, σε μια κοινή αποστολή, μέσα στην Εκκλησία και στον κόσμο	29
3. Ανάμεσα στους νέους, ιδιαίτερα τους πιο εγκαταλειμμένους.....	37
4. Είμαστε Σπορείς της Καλής Ειδήσης (του Ευαγγελίου).....	43
5. Με ένα ιδιαίτερο Μαριανό ύφος.....	53
6. Στο χώρο του σχολείου	63
7. Και σε άλλους χώρους διαπαιδαγώγησης.....	75
8. Ατενίζουμε το μέλλον με τόλμη και ελπίδα.....	87
Παραπομπές με αποσπάσματα κειμένων	93
Ερωτήσεις.....	121
Κατάλογος των μελών της Επιτροπής.....	125

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Με πολλή χαρά παραδίδω στα χέρια των Μαριανών Αδελφών και εκπαιδευτικών, αυτή τη μελέτη, με τον τίτλο: *“Η Μαριανή Παιδαγωγική Αποστολή, ένα σύγχρονο εκπαιδευτικό σχέδιο”*. Πρόκειται για ένα επίσημο κείμενο του Γενικού Συμβουλίου, το οποίο επικυρώθηκε από την 20η Γενική Σύναξη του Τάγματος, το Σεπτέμβριο του 2001, και που έχει ως σκοπό να προσδιορίσει την Παιδαγωγική μας Αποστολή.

Ευχαριστίες

Το πρώτο συναίσθημα, που βγαίνει μέσα απ’ την καρδιά μου, γράφοντας αυτές τις γραμμές, είναι η ευγνωμοσύνη προς όλους τους Μαριανούς εκπαιδευτικούς, οι οποίοι με την αγάπη τους για τα παιδιά και τους νέους και με την αφιέρωσή τους στην αποστολή του εκπαιδευτικού, όχι μόνο συνέχισαν να ενσαρκώνουν την πνευματική κληρονομιά του Μαρκελλίνου Champagnat, αλλά επίσης την πλούτισαν καθ’ όλη τη διάρκεια των 185 χρόνων της Μαριανής ιστορίας.

Σκέφτομαι, με ξεχωριστό τρόπο, τους Αδελφούς που έπρεπε να αντιμετωπίσουν τις κοινωνικές, πολιτιστικές και εκπαιδευτικές αλλαγές και οι οποίοι επέδειξαν φαντασία και δημιουργικότητα, για να δώσουν συγκεκριμένες απαντήσεις στις νέες καταστάσεις. Ιδιαίτερα ευγνωμονώ αυτούς που καθ’ όλη τη διάρκεια της ιστορίας μας, κράτησαν ολοζώντανο το όραμα του Champagnat: την προσφορά παιδείας σ’ αυτούς που τη στερούνται ή που είναι περιθωριοποιημένοι από την κοινωνία.

Επιθυμώ να ευχαριστήσω τους Αδελφούς οι οποίοι εμπνεόμενοι από ένα βαθύ ιεραποστολικό πνεύμα, όταν η ηλικία τους ή η υγεία τους τους ανάγκασαν να ελαττώσουν τους ρυθμούς εργασίας, μπόρεσαν να βρουν νέους

ρόλους και δραστηριότητες ποιμαντικής διαπαιδαγώγησης, εντός και εκτός του σχολικού περιβάλλοντος.

Δεν μπορώ να λησμονήσω τους Λαϊκούς, άντρες και γυναίκες, οι οποίοι τις τελευταίες δεκαετίες ανέλαβαν με ξεχωριστό ζήλο να προωθήσουν το Μαριανό σχέδιο στο χώρο της εκπαίδευσης. Σας ευχαριστώ για την αφοσίωσή σας και την αγάπη σας προς το παιδαγωγικό έργο του Μαρκελλίνου Champagnat.

Η αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ Μαριανών, Αδελφών και Λαϊκών, επέτρεψε να ανακαλύψουμε τα χαρίσματα του καθενός, όπως την έννοια του βαπτίσματός μας, την έννοια του ατομικού μας καλέσματος, την έννοια της συμπληρωματικότητας, και να εργαστούμε μαζί, σε μια κοινή αποστολή. Οι εμπειρίες της **“κοινής μας αποστολής”** που ζούμε σήμερα, Αδελφοί και Λαϊκοί, εμπνέουν και κατευθύνουν το περιεχόμενο αυτής της μελέτης.

Η διεθνής Επιτροπή

Το Γενικό Συμβούλιο εμπιστεύτηκε την εκπόνηση αυτής της μελέτης σε μία Επιτροπή αποτελούμενη από Αδελφούς και Λαϊκούς. Μπορώ να σας διαβεβαιώσω πως αφιέρωσαν γι' αυτήν πολύ χρόνο. Λόγω της πολυπλοκότητας του θέματος και της μεγάλης ποικιλίας θέσεων και ιδεών που γνωρίζει το Τάγμα στο χώρο της παιδαγωγικής αποστολής, η Επιτροπή έζησε στιγμές έντονης αναζήτησης, προβληματισμού, αλλά και απογοητεύσεων και σε αρκετές περιπτώσεις ζήτησε τη γνώμη και άλλων Αδελφών, που εργάζονται σε διάφορες περιοχές του κόσμου.

Ευχαριστώ και συγχαίρω τα μέλη αυτής της επιτροπής για την υπηρεσία που μας προσέφεραν και για το ζήλο που επέδειξαν στην πραγματοποίηση της αποστολής που τους ανατέθηκε.

Η Πορεία που διανύθηκε

Τα χρόνια που ακολούθησαν τη Β' Βατικανή Σύνοδο, το Τάγμα αντιμετώπισε νέες καταστάσεις που το επηρέασαν σε διάφορα επίπεδα.

Αφουγκραζόμενοι τα μηνύματα του κόσμου και της Εκκλησίας, εμείς οι Αδελφοί, θεωρήσαμε χρέος να μελετήσουμε ξανά τις αρχικές πηγές του Τάγματος και τη θεία έμπνευση του Μαρκελλίνου Champagnat, με σκοπό να αξιολογήσουμε την ιστορική μας πορεία και να επαναπροσδιορίσουμε την ταυτότητα και την αποστολή μας να διαδώσουμε το Ευαγγέλιο με ένα σύγχρονο τρόπο, χωρίς να αποκλίνουμε από την αρχική έμπνευση του ιδρυτή μας. Ο τρόπος αυτής της αναβάπτισης εκφράζεται με αξιοσημείωτο τρό-

πο στο Καταστατικό του Τάγματος, κείμενο θεμελιώδες για τους Αδελφούς, που εγκρίθηκε από το Βατικανό το 1986.

Επισημαίνω τέσσερα σημεία που μπορούν να βοηθήσουν στην καλύτερη κατανόηση της αποστολής του Τάγματος, καθώς και του περιεχομένου της παρούσας μελέτης.

- ««Δεν μπορώ να δω ένα παιδί, χωρίς να του πω πόσο ο Θεός το αγαπά» M. Champagnat. Με αυτό το πνεύμα ο Μαρκελλίνος ίδρυσε το Τάγμα μας, για τη χριστιανική διαπαιδαγώγηση των νέων, ιδιαίτερα των πιο εγκαταλειμμένων» (Άρθρο 2)
- «Καθοδηγούμενο από το Άγιο Πνεύμα, το Τάγμα μας παίρνει εντολή από την Εκκλησία. Ακολουθώντας τα βήματα του Πατέρα Champagnat, διαδίδει το Ευαγγέλιο κυρίως διαπαιδαγωγώντας τους νέους, ιδιαίτερα τους πιο εγκαταλειμμένους» (Άρθρο 80)
- «Ενταγμένοι στα εκπαιδευτικά ιδρύματα και σε άλλους εκπαιδευτικούς χώρους, αναλωνόμαστε για τη Βασιλεία του Θεού, στην υπηρεσία του κάθε ανθρώπου με τη μοναδικότητά του» (Άρθρο 85)
- «Μοιραζόμαστε την πνευματικότητά μας και την παιδαγωγική μας με τους γονείς, τους λαϊκούς εκπαιδευτικούς και τα άλλα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας» (Άρθρο 88)

Λαμβάνοντας υπόψη τις σημαντικές εξελίξεις που επήλθαν στις κοινωνίες μας και τα διαφορετικά κοινωνικά περιβάλλοντα στα οποία βιώνεται η παιδαγωγική μας αποστολή, οι Γενικές Συνελεύσεις ενίσχυσαν αυτή την ανανέωση του Τάγματος. Μερικά παραδείγματα:

- Η αλλαγή νοοτροπίας και δομών του Σχολείου. Αυτό προϋποθέτει το πέρασμα από το **“σχολείο των Frères”** στο **“Μαριανό σχολείο”**, όπου Αδελφοί και Λαϊκοί καλούμαστε να αναλάβουμε υπευθυνότητες είτε ως εμπυχωτές είτε ως διευθυντικά στελέχη, με σκοπό να μοιραστήμε την κοινή μας αποστολή στο σχολικό χώρο.
- Ο αντίκτυπος, στον τομέα της εκπαίδευσης, των πολιτιστικών μεταβολών του κόσμου μας, που επηρεάζουν την ανθρώπινη ύπαρξη σε όλες

της τις διαστάσεις. Η έμφαση σε μια κουλτούρα αποκλειστικά κατάλληλη για τους νέους. Οι κοινωνικοπολιτικές αλλαγές των χωρών όπου έχουμε εγκατασταθεί.

- Οι νέες παιδαγωγικές αντιλήψεις. Στο παρελθόν, τα παιδιά και οι νέοι ήταν κατά κάποιο τρόπο παθητικοί δέκτες στην εκπαίδευση. Έρχονταν στο σχολείο να δεχθούν προσανατολισμούς, αξίες, μία θρησκευτική μόρφωση και γνώσεις που τους προετοίμαζαν για τη ζωή. Αυτό επηρέασε μερικές όψεις της σχολικής οργάνωσης, καθώς και τη συμπεριφορά των εκπαιδευτικών. Σήμερα, οι διαπροσωπικές σχέσεις απαιτούν από τους εκπαιδευτικούς ένα ιδιαίτερο χάρισμα, για να μπου στον κόσμο των νέων και να βαδίσουν δίπλα τους σαν φίλοι, να τους παρακινήσουν, να τους συνοδεύσουν στις αναζητήσεις τους.
- Ο εκπαιδευτικός-παιδαγωγικός πλουραλισμός του Τάγματός μας. Το γεγονός ότι είναι παρόν σε 75 χώρες συνεπάγεται μία ποικιλία εκπαιδευτικών συστημάτων, ξεχωριστών νοοτροπιών, οικουμενικών εμπειριών με άλλες θρησκείες ή καμιά φορά αποκλεισμό ή έλλειψη ελευθερίας στο θέμα της θρησκείας ή των ακαδημαϊκών προγραμμάτων ή της οικονομικής υποστήριξης της εκπαίδευσης. Συμβαίνει, ακόμη, οι Αδελφοί να εμψυχώνουν ή να διευθύνουν σχολεία που ανήκουν στην τοπική Εκκλησία και έχουν το δικό τους εκπαιδευτικό σχέδιο.

Όλες αυτές οι εξελίξεις επιδρούν στη Μαριανή παιδαγωγική αποστολή. Μερικές φορές στο παρελθόν μάς έλλειψε η δημιουργικότητα στην προώθηση πρωτοβουλιών που θα μας επέτρεπαν να είμαστε μαζί με τους νέους, στους καινούργιους “πολιτιστικούς χώρους” όπου ζουν. Ίσως, καμιά φορά ήμασταν διστακτικοί απέναντι στις διακρίσεις οικονομικού χαρακτήρα, με τις οποίες μερικές κυβερνήσεις μεταχειρίζονται τα χριστιανικά σχολεία.

Από την άλλη, σ’ αυτές τις χώρες, ίσως δεν πήραμε αρκετές πρωτοβουλίες, για να αναπτύξουμε, σε συνεργασία με την κοινωνία, άλλες δυνατότητες που να ενθαρρύνουν τη δημιουργία νέων μορφών ποιμαντικής στον τομέα της εκπαίδευσης των νέων που δεν έχουν οικονομικούς πόρους ή είναι κοινωνικά περιθωριοποιημένοι.

Μία ιστορική στιγμή

Η ποικιλία των χωρών, των πολιτισμών και των εκπαιδευτικών συστημάτων στα οποία βρισκόμαστε, προκάλεσε μία μεγάλη αποκέντρωση στο

πλαίσιο του Τάγματος. Αλλά πέραν αυτού του πλουραλισμού, είναι δυνατόν να προσδιορίσουμε τα βασικά στοιχεία που χαρακτηρίζουν το παιδαγωγικό μας ύφος.

Η Επιτροπή που ανέλαβε να εκπονήσει αυτή τη μελέτη πέτυχε να παρουσιάσει με ανάγλυφο τρόπο όλα εκείνα τα στοιχεία που θα μας βοηθήσουν, Αδελφούς και Λαϊκούς, να διακρίνουμε την αποστολή μας ακολουθώντας πιστά το χάρισμα που μας κληροδότησε ο Μαρκελλίνος Champagnat και να αξιολογήσουμε βάσει αυτής της οπτικής την αποδοτικότητα των έργων μας, τόσο σε καθαρά γνωστικό όσο και σε χριστιανικό επίπεδο, προβαίνοντας, εάν είναι αναγκαίο, στις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις ή αλλαγές.

Αυτή η μελέτη μάς καλεί να ατενίσουμε το μέλλον με τόλμη και ελπίδα και μας καθοδηγεί σ' αυτή την πορεία.

Επανεπιβεβαιώνει το σημαντικό ρόλο του σχολείου, αλλά μας καλεί να εφαρμόσουμε νέα εκπαιδευτικά σχέδια εντός ή εκτός του εκπαιδευτικού συστήματος, μη λησμονώντας ποτέ την προτίμησή μας προς όσους μειονεκτούν, τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι νέοι, καθώς και το πόσο κοντά τους οφείλουμε να είμαστε· διότι σήμερα οι εκπαιδευτικοί οφείλουν να *“ακούνε, να προβληματίζονται, να προσεύχονται, να κοιτάζουν τον κόσμο με τα μάτια των νέων”*.

Υπογραμμίζω ακόμη την πρόσκληση να ανοιχτούμε στην παγκόσμια αλληλεγγύη αναζητώντας τρόπους συνεργασίας με τους εκκλησιαστικούς, ανθρωπιστικούς και κυβερνητικούς φορείς ή οργανισμούς που πιο άμεσα ενεργοποιούνται στην προάσπιση της αξιοπρέπειας και των δικαιωμάτων του παιδιού.

Αδελφοί και Λαϊκοί βαδίζουμε μαζί

Στις επισκέψεις μου στις Μαριανές επαρχίες, έχω την ευκαιρία να συναντώ Λαϊκούς που εργάζονται στα σχολεία μας. Ένωσα μια πολύ ευχάριστη έκπληξη από τον τρόπο με τον οποίο εκφραζόταν μια ομάδα: “Στην επαρχία μας, αναλάβαμε να..., δημιουργήσαμε ένα σχέδιο... Μετά την επίσκεψη του αδελφού Επάρχου μας αποφασίσαμε να...”

Όταν οι άνθρωποι μιλάνε κατ' αυτόν τον τρόπο, δεν είναι απαραίτητο να τους ρωτήσεις εάν αισθάνονται μέλη της Μαριανής οικογένειας και εάν ο Μαρκελλίνος Champagnat είναι ένα σημαντικό πρόσωπο στις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει ως χριστιανοί εκπαιδευτικοί. Αυτός ο τρόπος με τον οποίο εκφράζονται μου επιτρέπει να τους θεωρήσω λαϊκούς αδελφούς Μαριανούς με τους οποίους μπορώ να μοιραστώ τις χαρές, τα όρια και τις ελπίδες που ζούμε στο Τάγμα.

Ελπίζω ότι αυτή η μελέτη θα αποτελέσει σταθμό στην παιδαγωγική μας αποστολή και θα μας βοηθήσει να βαδίσουμε μαζί, Μοναχοί και Λαϊκοί. Οπωσδήποτε θα χρειαστεί να έχουμε λίγη υπομονή. Πρέπει να ξεπεράσουμε τα αναπόφευκτα σφάλματα, διότι χρειάζεται όλοι μας να μάθουμε να ζούμε την “κοινή μας αποστολή” και, κυρίως, να βοηθάμε ο ένας τον άλλο για τη συνεχή μας βελτίωση ως προς αυτό το παιδαγωγικό ιδανικό που κληρονομήσαμε από το Μαρκελλίνο. Η αγιωνυμία του μας προσφέρει την ευκαιρία να μελετήσουμε αυτό το κείμενο και να εμβαθύνουμε στο περιεχόμενό του.

Δεχθείτε την έκφραση της εκτίμησής μου και τον εγκάρδιο χαιρετισμό μου εκ μέρους των Αδελφών του Γενικού Συμβουλίου.

Frère Benito Arbués
Γενικός Ηγούμενος

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Καθένας από μας έχει τη δική του προσωπική εμπειρία ως Μαριανός εκπαιδευτικός που ακολουθεί την παράδοση του Μαρκελλίνου Champagnat. Κάθε χώρα όπου βρισκόμαστε έχει τη δική της Μαριανή ιστορία. Ως μια παγκόσμια οικογένεια που είμαστε, έχουμε επίσης μια κοινή ιστορία και παράδοση. Όταν οι Αδελφοί της Γενικής Συνέλευσης του 1993 ζήτησαν την εκπόνηση αυτής της μελέτης, προαισθάνονταν ότι είχε φτάσει ο καιρός να συνταχθεί μία ανανεωμένη παρουσίαση της κοινής παιδαγωγικής μας κληρονομιάς και να προσδιορισθούν οι νέοι τρόποι βίωσης του χαρίσματος του Μαρκελλίνου Champagnat στην αυγή του 21ου αιώνα.

Έχουμε συνειδητοποιήσει το δώρο που αποτελεί για μας η προσωπικότητα του Μαρκελλίνου Champagnat, τα παιδαγωγικά του οράματα, καθώς και τα οράματα των μετά από αυτόν Μαριανών εκπαιδευτικών. Θέλουμε, με όλο το δυναμισμό που διαθέτουμε, να είμαστε πιστοί σ' αυτή την κληρονομιά. Στις μέρες μας, οι φωνές των νέων είναι το ίδιο επιτακτικές, όπως τον καιρό του Μαρκελλίνου. Απαιτούν νέες απαντήσεις. Αυτό που κινεί το συγκεκριμένο κείμενο είναι η έντονη επιθυμία να ανακαλύψουμε πάλι, ανατρέχοντας στις πηγές μας, το πάθος για την αποστολή μας κοντά στη νέα γενιά.

Γράφοντας, σήμερα, **το Μαριανό εκπαιδευτικό σχέδιο**, ακολουθήσαμε το παράδειγμα των προηγούμενων γενεών. Στα 1853, οι Αδελφοί δημοσίευσαν τον “Οδηγό των Σχολείων”, παιδαγωγική σύνθεση, καρπό των οραματισμών και των διδασκαλιών του Μαρκελλίνου Champagnat, που έγιναν ένα με τους προβληματισμούς και τις εμπειρίες τους. Είχαν διακρίνει την ανάγκη ενός κειμένου αναφοράς που θα ήταν πηγή έμπνευσης και ενότη-

τας, στην καθημερινή παιδαγωγική μας πράξη. Κατόπιν, σε ορισμένες Γενικές Συνελεύσεις του Τάγματος, ζητήθηκε μία αναθεώρηση αυτού του έργου λόγω της ολοένα αυξανόμενης ποικιλίας των παιδαγωγικών θέσεων και των εκπαιδευτικών συστημάτων, καθώς και των νέων παιδαγωγικών απόψεων. Ιδιαίτερα μετά τη Β' Σύνοδο του Βατικανού, οι Γενικές Συνελεύσεις προβληματίστηκαν σε βάθος για τη Μαριανή αποστολή μας και δημοσίευσαν κείμενα και οδηγίες, που διατηρούν μέχρι σήμερα όλη τους την αξία.

Η μελέτη μας ακολουθεί μία διαφορετική προσέγγιση, λαμβάνοντας υπόψη τη διεθνή μας διάσταση, τις σύγχρονες ιδέες και τον προβληματισμό της Εκκλησίας σχετικά με την εκπαίδευση. Πολυάριθμες Μαριανές κοινότητες στις περισσότερες επαρχίες μας έχουν ήδη προβληματιστεί σε βάθος σχετικά με τη Μαριανή παιδαγωγική. Εμείς, όμως, διαισθανθήκαμε την ανάγκη να δημιουργήσουμε μία μελέτη για όλο το Τάγμα, που να προσφέρει μία σύνθεση όπου θα ενσωματώνονται οι αρχικές ιδρυτικές ιδέες με τις κατευθύνσεις για την εποχή μας. Η εργασία μας έχει τον πλούτο αλλά και τους περιορισμούς της παγκοσμιότητας στο ότι δεν μπορεί να συνδυάσει με ακρίβεια τις άμεσες ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες κάθε κατάστασης. Πρόκειται για ένα εκπαιδευτικό σχέδιο και όχι για ένα παιδαγωγικό σύγγραμμα ή για κάποιο εγχειρίδιο της Μαριανής πνευματικότητας.

Αυτό το κείμενο παρουσιάζει μία σημαντική αλλαγή σε σχέση με τα προηγούμενα Μαριανά κείμενα. Όταν χρησιμοποιείται το “εμείς”, δηλώνει ταυτόχρονα τους Αδελφούς και τους Λαϊκούς που είναι οι Μαριανοί εκπαιδευτικοί τού σήμερα. Ένας ολοένα αυξανόμενος αριθμός Λαϊκών ακολουθεί το σχέδιο του Μαρκελλίνου Champagnat και η συμμετοχή τους είναι σημαντική για το σημερινό προβληματισμό σχετικά με τη Μαριανή αποστολή. Πράγματι, το κείμενό μας είναι ο καρπός μιας διπλής έρευνας που διήρκεσε δύο χρόνια, με τη συνεργασία Μαριανών εκπαιδευτικών 75 χωρών, υπό το συντονισμό μιας διεθνούς επιτροπής που απαρτιζόταν από Αδελφούς και Λαϊκούς.

Το πεδίο της Μαριανής παιδαγωγικής διευρύνθηκε πέρα απ’ αυτό που ονομάζουμε σχολείο με τη στενή έννοια του όρου, προς άλλα ποιμαντικά και κοινωνικά έργα και δραστηριότητες. Ο λόγος αυτής της ποικιλομορφίας εξηγείται από την εμβάθυνση στο όραμα του Μαρκελλίνου και από την επιθυμία να ανταποκριθούμε στις πολυποίκιλες καταστάσεις των παιδιών και των νέων. Οι όροι “εκπαίδευση” και “εκπαιδευτικός” χρησιμοποιούνται εδώ

με την ευρεία έννοιά τους.

Το κείμενο αυτό εκφράζει με ξεχωριστό τρόπο τη σημερινή πραγματικότητα αλλά και τη σημερινή πρόκληση αφενός της αποστολής μας να μεταδώσουμε τη χριστιανική πίστη στους νέους και αφετέρου της πρωταρχικής υποχρέωσής μας να παρασταθούμε στους πιο περιφρονημένους. Συνέδρια και συνελεύσεις Μαρριανών εκπαιδευτικών επανεβεβαίωσαν δυναμικά, σε τοπικό ή διεθνές επίπεδο, ότι η δημιουργικότητα σ' αυτούς τους χώρους, που είναι επίσης θεμελιώδεις, είναι ουσιαστική, αν θέλουμε να είμαστε πιστοί μαθητές του Μαρκελλίνου Champagnat.

Αυτή η μελέτη μπορεί να διαιρεθεί σε τρία τμήματα. **Το πρώτο** (κεφάλαια 1 και 2) παρουσιάζει την προσωπικότητα του Μαρκελλίνου και μας καλεί να νιώσουμε βαθύτερα την έννοια της συμμετοχής στην κοινή μας αποστολή. **Το δεύτερο** (κεφάλαια 3, 4 και 5) αναπτύσσει τα ουσιώδη στοιχεία του κοινού μας σχεδίου: την παρουσία μας κοντά στους νέους, που θέλουμε να βοηθήσουμε, ιδίως τους πιο περιφρονημένους, την αποστολή μας να μεταδώσουμε τη χριστιανική πίστη μέσω της εκπαίδευσης και την ιδιαίτερη προσέγγιση που έχουμε ως Μαρριανοί. **Το τρίτο** (κεφάλαια 6 και 7) παρουσιάζει τον τρόπο με τον οποίο ενσαρκώνουμε το όραμά μας μέσα στα σχολεία μας και σε άλλους χώρους διαπαιδαγώγησης.

Για να διευκολύνουμε τη μελέτη του κειμένου, φράσεις ή λέξεις-κλειδιά τυπώθηκαν με έντονους χαρακτήρες σε κάθε παράγραφο. Εκτός από τις παραπομπές, σας προτείνουμε ένα αρκετά σημαντικό σύνολο αποσπασμάτων επιλεγμένων στο μεγαλύτερο μέρος τους από τα πρώτα Μαρριανά μας κείμενα ή έγγραφα της Εκκλησίας, με σκοπό να διευκολύνουμε μία ατομική ή σε ομάδες εμβάθυνση των ουσιωδών θεμάτων.

Προσπαθήσαμε να περιορίσουμε τις επαναλήψεις. Θελήσαμε, επίσης, καθένα από τα δύο τελευταία κεφάλαια να είναι αρκετά ολοκληρωμένο αυτό καθαυτό, για να διαβαστεί και να κατανοηθεί ως συγκεκριμενοποίηση του κυρίου οράματος.

Χρησιμοποιήσαμε τον “Ενεστώτα” σε όλο αυτό το κείμενο, για να εκφράσουμε κάτι το ιδανικό. Δεν ισχυριζόμαστε ότι περιγράφουμε την απόλυτη πραγματικότητα της “στάσης” και της δράσης μας σε όλες τις ηπείρους. Υπ’ αυτή την έννοια η μελέτη μας μας δημιουργεί μια “ουτοπία”, ανοίγοντας νέους δρόμους. Σας καλούμε να τη χρησιμοποιήσετε για τον προσωπικό σας στοχασμό, να αφεθείτε να προβληματιστείτε από τις προκλήσεις που θέτει. Μπορείτε, επίσης, να τη χρησιμοποιήσετε για τους σχεδιασμούς σας σε τοπι-

κό ή περιφερειακό επίπεδο, ώστε να ενδυναμώσετε τις προσπάθειές σας για την εφαρμογή και αξιολόγηση των διάφορων σχεδίων σας.

Ευχαριστούμε ειλικρινά όλους όσους μας βοήθησαν με τις συμβουλές τους στα διάφορα στάδια της εργασίας μας και προσέφεραν το λιθαράκι της συμμετοχής τους στην εκπόνηση αυτού του εκπαιδευτικού σχεδίου.

Ευχή μας είναι αυτό το έργο να ενδυναμώσει τους δεσμούς μας στους κόλπους της Μαριανής Οικογένειας, που είναι εξαπλωμένη σε όλο τον κόσμο, και να μας βοηθήσει να είμαστε “Μαρκελλίνοι” για τους νέους καθεμιάς από τις χώρες και τις ηπείρους μας.

Η Διεθνής Επιτροπή για τη Μαριανή Παιδαγωγική
Ρώμη, 2 Ιανουαρίου 1998

Μαθητές του Μαρκελλίνου Champanat

Ο Άγιος Μαρκελλίνος, πιστός στις υποχρεώσεις του ως εφημέριος, ασκούσε με απaráμιλλο ζήλο τα ιερατικά του καθήκοντα

1. Ο Μαρκελλίνος Champagnat είναι η **πηγή** της Μαριανής παιδαγωγικής. Οι καιροί άλλαξαν, αλλά το πνεύμα του και το όραμά του δεν παύουν να ζουν μέσα μας και να μας εμπυχώνουν. Ο Θεός τον διάλεξε για να φέρει το μήνυμα αγάπης και ελπίδας του Χριστού στους νέους της Γαλλίας της εποχής του. Ο Θεός μάς καλεί να κάνουμε το ίδιο σήμερα ο καθένας μας στη χώρα του.

■ Ένας άνθρωπος πιστός στο Θεό σ' έναν αιώνα κρίσεων

2. Η Γαλλία τον καιρό του Μαρκελλίνου Champagnat (1789-1840) είναι το θέατρο πολιτικών, πολιτιστικών και οικονομικών ανακατατάξεων και **σημαντικών κρίσεων στους κόλπους της κοινωνίας και της Εκκλησίας**. Μέσα σε αυτή την περιρρέουσα ατμόσφαιρα αναπτύσσεται, μορφοποιείται και ωριμάζει το σχέδιό του για την ίδρυση των Μικρών Αδελφών της Μαρίας, ή αλλιώς Μαριανών Αδελφών.

- ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΤΟΥ ΧΡΟΝΙΑ

● Στο Μαρλ (1789-1805)

3. Το χωριό όπου γεννήθηκε βρίσκεται σε μια περιοχή με δραματικά χαμηλό πολιτισμικό επίπεδο: η πλειονότητα των νέων και των ενηλίκων είναι αναλφάβητοι. Εντούτοις, τον καιρό που ο Μαρκελλίνος είναι ακόμη παιδί, στο Μαρλ κυκλοφορούν ήδη οι νέες ιδέες για κοινωνική πρόοδο και αλληλεγγύη που προέρχονται από τη **Γαλλική Επανάσταση** και συνταράσσουν τη Γαλλία και την Ευρώπη. Ο πατέρας του έχει

σε τοπικό επίπεδο ένα σημαντικό ρόλο σ' αυτήν την κοινωνική επανάσταση.

4. Η προσωπικότητα του Μαρκελλίνου διαπλάθεται κυρίως από τρεις προσωπικότητες του οικογενειακού του κύκλου. Ο πατέρας του αφενός, άνθρωπος δραστήριος και έξυπνος, συμβάλλει στη **διαπαιδαγώγησή του ως μελλοντικού πολίτη**. Η μητέρα του αφετέρου και μια θεία του μοναχή αποτελούν πρότυπα και καθοδηγητές του στην ανακάλυψη, την εμπάθυνση και τη σταθεροποίηση της **πίστης του** και του τρόπου προσευχής του, καθώς και το έναυσμα της ευλάβειάς του προς την Παναγία.
5. Η **φοίτηση** του νέου Μαρκελλίνου στο σχολείο αποδεικνύεται πολύ δυσχερής από την έλλειψη ικανών δασκάλων. Μετά από μια μόνο ημέρα παραμονής του στο σχολείο του χωριού, αρνείται να επιστρέψει, επηρεασμένος βαθιά από τη βάνουση συμπεριφορά του δασκάλου του προς έναν άλλο μαθητή. Αποφασίζει, τότε, να αφοσιωθεί στις εργασίες του οικογενειακού του αγροκτήματος. Παρά το ότι στερείται τη βασική μόρφωση, έφηβος πια, απαντά γενναιόδωρα στο κάλεσμα του Θεού που τον καλεί να γίνει ιερέας. Ό,τι του λείπει σε στοιχειώδη εκπαίδευση αντισταθμίζεται από τη μεγάλη ευθυκρισία του, τη σταθερή ευσέβειά του, τον ισχυρό του χαρακτήρα, τις χειρωνακτικές του ικανότητες και την ακαταμάχητη αποφασιστικότητά του¹.

● Στη Λυών (1813-1816)

6. Από το 1805 έως το 1813, ο Μαρκελλίνος φοιτά στο **μικρό ιεροσπουδαστήριο** της Βεριέρ, όπου η κλήση του δοκιμάζεται από πολυάριθμους πειρασμούς. Στη συνέχεια μπαίνει στο **μεγάλο ιεροσπουδαστήριο** της Λυών όπου σπουδάζει φιλοσοφία και θεολογία. Σ' εκείνους τους παραγμένους καιρούς η Λυών, που αποτελούσε ανέκαθεν κέντρο λατρείας της Παναγίας, γίνεται έδρα ανάπτυξης χριστιανικών και ιδιαίτερα ιεραποστολικών πρωτοβουλιών.
7. Σ' αυτή τη γόνιμη γη της Παναγίας καρποφορεί η ιδέα της **Κοινότητας της Παναγίας** και αναπτύσσεται το σχέδιο δημιουργίας της, στους κόλπους μιας ομάδας ιεροσπουδαστών, ανάμεσα στους οποίους είναι και ο Μαρκελλίνος². Από την αρχή, εκφράζει την πεποίθησή του ότι η

Κοινότητα της Παναγίας πρέπει να περιλαμβάνει **Αδελφούς**, για να αναλάβουν τη χριστιανική εκπαίδευση των παιδιών της επαρχίας με τα οποία κανένας δεν ασχολείται.

- Η ΕΠΙΠΟΝΗ ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΤΑΓΜΑΤΟΣ

● Στο Λα Βαλλά (1816-1825)

8. Μετά τη χειροτονία του, στις 22 Ιουλίου του 1816, ο Μαρκελλίνος τοποθετείται βοηθός εφημερίου στο χωριό Λα Βαλλά. Διαπιστώνει πόσο πολύ υποφέρει ο λαός, σ' αυτήν την αγροτική ορεινή περιοχή, καθώς ζει στην απομόνωση, την **εγκατάλειψη** και σε μεγάλη **πνευματική φτώχεια**. Μέσα σε μια αστική κοινωνία, ασύδοτη και εγωιστική, οι πολιτικοί άνδρες φροντίζουν πριν απ' όλα να διαμορφώσουν μια ελίτ ικανή να προμηθεύει στελέχη για το στρατό, την πολιτική και την οικονομία του έθνους. Ακόμα και για την Εκκλησία, η νεολαία των απομονωμένων αγροτικών περιοχών δε βρίσκεται πάντα στο επίκεντρο της ποιμαντικής φροντίδας των μελών του κλήρου της. Επίσης, το επάγγελμα του δασκάλου δε χαίρει ιδιαίτερης εκτίμησης ούτε αμείβεται καλά, με αποτέλεσμα να προσελκύει υποψηφίους των οποίων η ικανότητα και ο χαρακτήρας απέχουν πολύ από το επιθυμητό επίπεδο.
9. Στα τέλη Οκτωβρίου του 1816, καλούν το Μαρκελλίνο στο προσκέφαλο του νέου **Zan-Μπατίστ Μοντάν** ο οποίος, σε ηλικία 17 χρονών, είναι έτοιμος να πεθάνει χωρίς να έχει καν ακούσει να μιλάνε για το Θεό. Μέσα στα μάτια αυτού του εφήβου ο Μαρκελλίνος διακρίνει τις φωνές απόγνωσης χιλιάδων άλλων νέων, θυμάτων μιας τραγικής υλικής και πνευματικής φτώχειας. Αυτό το γεγονός τον σπρώχνει στην πράξη, στην εφαρμογή του σχεδίου του³.
10. Στις 2 Ιανουαρίου του 1817, ο Μαρκελλίνος συγκεντρώνει τους δύο πρώτους μαθητές του. Σε λίγο διάστημα θα ακολουθήσουν και άλλοι. Έτσι, το Λα Βαλλά γίνεται **η κοιτίδα των Μαριανών Αδελφών**. Μια θαυμάσια πνευματική και εκπαιδευτική περιπέτεια ξεκινά μέσα στη φτώχεια με εμπιστοσύνη στο Θεό και στην Παναγία.
11. **Οι πρώτοι Αδελφοί είναι νέοι αγρότες**, στην πλειονότητά τους από 15 έως 18 χρονών, πιο πολύ συνηθισμένοι στις σκληρές γεωργικές ερ-

γασίες παρά στη θεωρία, στην πνευματική μελέτη και στην εκπαίδευση των παιδιών: Jean-Marie Granjon (Αδ. Ζαν-Μαρί), Jean-Baptiste Audras (Αδ. Λουί), Jean-Claude Audras (Αδ. Λωράν), Antoine Couturier (Αδ. Αντουάν), Barthélémy Badard (Αδ. Μπαρτελεμύ) και Gabriel Rivat (Αδ. Φρανσουά), Jean-Baptiste Furet (Αδ. Ζαν-Μπατίστ).

12. Ο Μαρκελλίνος μεταλαμπαδεύει σ' αυτούς τους νέους ανθρώπους τον **παιδαγωγικό και αποστολικό του ενθουσιασμό**. Ζει ανάμεσά τους σαν ένας απ' αυτούς. Τους μαθαίνει να διαβάζουν, να γράφουν και να μετρούν, αλλά επίσης να προσεύχονται και να ζουν το Ευαγγέλιο στην καθημερινή τους ζωή, τους βοηθά να γίνουν τελικά δάσκαλοι και μοναχοί εκπαιδευτικοί.
13. Πολύ γρήγορα, **τους στέλνει** στα πιο απομακρυσμένα χωριουδάκια της ενορίας, για να **διδάξουν στα παιδιά**, και καμιά φορά στους ενήλικες, τις στοιχειώδεις θρησκευτικές γνώσεις και τα πρώτα στοιχεία ανάγνωσης και γραφής. Στο Λα Βαλλά, μεταξύ 1817 και 1824, οργανώνει για τους νέους Αδελφούς του, ξεκινώντας από ένα παραδοσιακό δημοτικό σχολείο, ένα μικρό κέντρο εκπαίδευσης δασκάλων, που παρέχει παράλληλα ευκαιρίες για πρακτική εξάσκηση.

● Το Ερμιτάζ (1825-1840)

14. Στα 1824, η μικρή κοινότητα μεγάλωσε. Ο Μαρκελλίνος κτίζει σε μια μικρή κοιλάδα κοντά στην πόλη Σεν Σαμόν ένα **ευρύχωρο κτήριο**, και το ονομάζει “Παναγία του Ερμιτάζ”. Είναι παράλληλα ένα μοναστήρι και ένα κέντρο κατάρτισης Αδελφών δασκάλων.
15. Σταδιακά, ανάλογα με τις δυνατότητές του και σύμφωνα με τις απαιτήσεις των νόμων, ο Μαρκελλίνος παρέχει στους μαθητές του μία **επιστημονική και ανθρωπιστική μόρφωση**, στοιχειώδη αλλά και ταυτοχρόνως διαρκή, με σταθερή τη φροντίδα για ανάπτυξη των γνώσεών τους και των παιδαγωγικών τους δεξιοτήτων. Το Ερμιτάζ γίνεται το εργαστήριο της Μαριανής παιδαγωγικής.
16. Με το χρόνο, θα αποτελέσει επίσης την καρδιά ενός **δικτύου δημοτικών σχολείων** που θα αυξάνονται ολοένα και θα οργανώνονται όλο και καλύτερα. Με στόχο να ανταποκριθούν στις εκκλήσεις των πιο φτω-

χών περιοχών, ο Μαρκελλίνος και οι Αδελφοί του ζητούν από τις δημοτικές αρχές έναν ελάχιστο μισθό και ζουν μια **ιδιαίτερα λιτή ζωή**. Στην πρώτη έκδοση του Κανονισμού των Μικρών Αδελφών της Μαρίας (1837) καθορίζονται ταυτόχρονα οι κανόνες της κοινοβιακής μοναχικής ζωής και της άσκησης του εκπαιδευτικού έργου.

17. Από την ίδια πηγή, επίσης, το Ερμιτάζ, θα αναβλύσει η **ιεραποστολική διάσταση** του Τάγματος. Στα 1836, ο Μαρκελλίνος Champagnat στέλνει τους πρώτους Αδελφούς Ιεραποστόλους στην Ωκεανία, με μια ομάδα Μαριανών Πατέρων. Γράφει σ' έναν επίσκοπο που του ζήτησε Αδελφούς: “Όλες οι εκκλησιαστικές επαρχίες του κόσμου είναι μέσα στα σχέδιά μας”.

■ Ένας παιδαγωγός για την εποχή μας

● Ένας άνθρωπος με όραμα, ένας πρωτοπόρος

18. Από τη νεαρή του ηλικία, ο Μαρκελλίνος Champagnat **οραματίζεται και δημιουργεί**. Ατενίζει με δυναμισμό το μέλλον του ως αγρότης. Ενδιαφέρεται ιδιαίτερα για την εκτροφή και την πώληση προβάτων. Από τη στιγμή που ακούει το κάλεσμα του Θεού, επενδύει τον ενθουσιασμό και τη δυναμικότητά του στην προετοιμασία της αποστολής του.
19. Γνωρίζοντας καλά τους συμπατριώτες του και έχοντας επίγνωση των δυσκολιών τους σ' ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο κόσμο, ο Μαρκελλίνος οραματίζεται και αποτολμά ρεαλιστικά σχέδια που ξεπερνούν κατά πολύ τις ιδέες των ανθρώπων της Εκκλησίας και των πολιτικών της εποχής του. Η **αποφασιστικότητα** και η ενεργητικότητά του τον οδηγούν στην ίδρυση μιας νέας θρησκευτικής οικογένειας, λιγότερο από έξι μήνες μετά τη χειροτονία του. Η δύναμη του αποστολικού του ζήλου πηγάζει από την **ακλόνητη εμπιστοσύνη του στο Θεό και στην Παναγία**.
20. Είναι **πραγματιστής και ρεαλιστής**. Για την επίτευξη του έργου των Αδελφών, δε διστάζει, τόσο στο Λα Βαλλά, όσο και στο Ερμιτάζ, να μεταβληθεί σε επιχειρηματία, για να αγοράσει οικόπεδα και σπίτια, για να

κτίσει, να εξοπλίσει και να οργανώσει τους χώρους σύμφωνα με τις ανάγκες της κοινοβιακής ζωής και της επιστημονικής και θρησκευτικής μόρφωσης⁴. Επίσης, τα αναρίθμητα διαβήματά του σχετικά με την απαλλαγή από τη στρατιωτική θητεία των νέων Αδελφών του, καθώς και για την επίσημη αναγνώριση του Τάγματός του, αποκαλύπτουν τον πρακτικό του τρόπο να αντιμετωπίζει τα προβλήματα.

21. Το κλειδί της επιτυχίας του ως υπευθύνου βρίσκεται στην **ικανότητά του να δημιουργεί σχέσεις με άλλους ανθρώπους και να επικοινωνεί μαζί τους**. Η προσωπικότητά του και το σχέδιό του προσελκύουν νέους μαθητές. Τους καθοδηγεί, ώστε να δίνουν τον καλύτερο εαυτό τους. Επίσης, με τις επιστολές του στις πολιτικές και εκκλησιαστικές αρχές, με τους κανονισμούς και τα προγράμματα που συντάσσει, κάνει γνωστό και υπερασπίζεται το εκπαιδευτικό σχέδιο που του ενέπνευσε ο Θεός⁵.

● **Δάσκαλος των παιδιών και των νέων**

22. Ο Μαρκελλίνος Champagnat είναι **γεννημένος δάσκαλος**. Στο Μαρλ, κατά τη διάρκεια των διακοπών του ως ιεροσπουδαστής, προσελκύει τα παιδιά αλλά και τους ενήλικες, που έρχονται από μακριά για να παρακολουθήσουν τα μαθήματα κατήχησης που δίνει. Στο Λα Βαλλά, ως εφημέριος μεταμορφώνει την ενορία με την απλή και φιλόξενη συμπεριφορά του και με την ποιότητα της διδασκαλίας του κατά την κατήχηση και τα κηρύγματα της Κυριακής, όπου μιλάει για θέματα πίστης παίρνοντας παραδείγματα μέσα από την καθημερινή ζωή.
23. Αποδεικνύεται, επίσης, **εξαιρετικός δάσκαλος των νέων**, καθώς μετατρέπει τους αμόρφωτους και συχνά ακαλλιέργητους υποψήφιους σε δασκάλους και μοναχούς εκπαιδευτικούς. Ζει μαζί τους, τους δίνει το καλό παράδειγμα και τους βοηθάει να ωριμάσουν ως άνθρωποι και ως χριστιανοί. Το μυστικό της επιτυχίας του ως εκπαιδευτικού έγκειται στην **απλότητά** του και στην **εμπιστοσύνη** που δείχνει προς τους νέους μαθητές του.
24. Μαζί τους, εκπονεί και εμβαθύνει ένα **σύστημα παιδαγωγικών αξιών**, που έχει ως πρότυπο την Παναγία, δούλη του Θεού και παιδαγωγό του Χριστού στη Ναζαρέτ⁶. Επίσης, το δημιουργικό του πνεύμα τον ωθεί

να επιλέξει και να θέσει σε εφαρμογή τις **πιο αποτελεσματικές παιδαγωγικές μεθόδους** της εποχής του⁷.

● Δημιουργός νέων αποστόλων

25. Ο Μαρκελλίνος ενδιαφέρεται προσωπικά για καθέναν από τους νέους Αδελφούς του· τους καθοδηγεί πνευματικά, τους ενθαρρύνει να ξεπερνούν τις δοκιμασίες και τους εμπιστεύεται ποιμαντικές υπευθυνότητες. Κατά τη διάρκεια των πολυάριθμων επισκέψεών του στα σχολεία, τους συμπαρίσταται και τους συμβουλεύει στην αποστολή που έχουν ως δάσκαλοι, παιδαγωγοί και κατηχητές.
26. Τους καλλιεργεί ένα **αποστολικό πνεύμα** βασισμένο στη συνεχή παρουσία ενός Θεού πιστού και στοργικού⁸, σε μια αφιερωμένη ζωή, **με την Παναγία ως Πρότυπο και Μητέρα**⁹, και στο πνεύμα αδελφοσύνης βιωμένο μέσα σε κοινότητα. Μυεί τους Αδελφούς του στην αγάπη του Χριστού, όπως αυτή εκδηλώνεται στη Φάτνη, στο Σταυρό και στην Αγία Τράπεζα: τρεις πραγματικότητες που δεν πρέπει να μένουν στο επίπεδο της προσωπικής μελέτης, αλλά να θυμίζουν ότι η αγάπη εκφράζεται με συγκεκριμένο τρόπο στη ζωή. Η αφοσίωσή του στην υπηρεσία των φτωχών αποτελεί ένα πρότυπο για κάθε άνθρωπο που έχει την αξίωση να λέγεται “Μαριανός”¹⁰.
27. Ο Μαρκελλίνος θέτει σε εφαρμογή ένα σύστημα διαρκούς **επαγγελματικής κατάρτισης**, ατομικής και ομαδικού-κοινοβιακού τύπου. Ιδιαίτερα τις πρώτες χρονιές εκμεταλλεύεται τις διακοπές για την τελειοποίηση των γνώσεων και των παιδαγωγικών μεθόδων των Αδελφών του, με τη διενέργεια διαλέξεων, ατομικών ή ομαδικών εργασιών και επιτροπών αξιολόγησης.
28. Για την **κατάρτιση διευθυντικών στελεχών**, ιδιαίτερα Αδελφών διευθυντών σχολείων, τίθεται σε εφαρμογή μια παρόμοια μέθοδος. Τα σημαντικότερα θέματα αφορούν στη διοίκηση, στα λογιστικά, στην ανάληψη ευθυνών, στις σχέσεις με τους Συναδέλφους, στην εργασία σε ομάδες.

● Συνεχίζουμε το εκπαιδευτικό του έργο

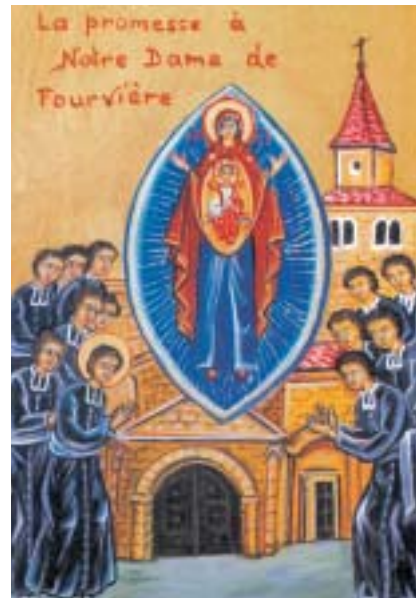
29. Ο Μαρκελλίνος εργάστηκε μέχρι την εξάντληση των δυνάμεών του για

τη δημιουργία μιας οικογένειας μοναχών εκπαιδευτικών. Έζησε την εμπειρία του **Σταυρού** μέσα από απογοητεύσεις, δυσκολίες και αναρίθμητες αντιξοότητες, αλλά η αυτοπεποίθησή του και το **όραμά** του παρέμειναν ακλόνητα. Όταν πεθαίνει, σε ηλικία 51 χρονών, στις 6 Ιουνίου του 1840, το Τάγμα του αριθμεί 290 Αδελφούς που διδάσκουν σε 48 δημοτικά σχολεία.

30. Ο Αδελφός Φρανσουά και οι πρώτοι Αδελφοί συνέχισαν με ενθουσιασμό το έργο του Μαρκελλίνου. Με την ίδια πίστη και τον ίδιο αποστολικό ζήλο, οι διάδοχοί τους επέκτειναν αυτό το έργο στις πέντε ηπείρους. Σήμερα, ως Μαρριανοί εκπαιδευτικοί, **μοιραζόμαστε και συνεχίζουμε το εκπαιδευτικό σχέδιο του Μαρκελλίνου:** να αλλάξουμε τη ζωή των νέων ανθρώπων, ιδιαίτερα των λιγότερο ευνοημένων, προσφέροντάς τους μια ολοκληρωμένη εκπαίδευση, που θα στηρίζεται στην αγάπη για τον καθένα τους.

*Αδελφοί και Λαϊκοί μαζί,
σε μια κοινή αποστολή μέσα
στην Εκκλησία και στον κόσμο*

Ο ζήλος του Αγίου Μαρκελίνου για τη μετάδοση και βίωση των ευαγγελικών αξιών αποτελεί παράδειγμα προς μίμηση και σημείο αναφοράς για όλους τους συνεχιστές του έργου του.

■ Στο όνομα του Μαρκελλίνου Champagnat

31. Ο Μαρκελλίνος στήριζε και ενεθάρρυνε κάθε άτομο που είχε αφοσιωθεί στη χριστιανική διαπαιδαγώγηση της νεολαίας¹. Ευθύς εξαρχής στο Λα Βαλλά και στο Ερμιτάζ, με την προσωπικότητά του και το ιδιαίτερο χάρισμά του κέρδισε πολλούς μαθητές, άντρες και γυναίκες, Αδελφούς και Λαϊκούς. Ζώντας την κλήση τους, **εμποτίστηκαν από το θείο του χάρισμα**.
32. Στη Γενική Σύναξη της Αδελφότητας το 1993, ο Γενικός Ηγούμενος, υποδεχόμενος τους Λαϊκούς, τους ευχαρίστησε προσωπικά για την παρουσία τους κοντά στους Αδελφούς και για τη συμβολή τους στη Μαριανή αποστολή. Αλλά προχώρησε ακόμη παραπέρα προσκαλώντας τους να “ακολουθήσουν το **ίδιο μονοπάτι** αγάπης, ελπίδας και προσφοράς, **μαζί** με τους Αδελφούς, “έν Πνεύματι Ἁγίῳ”. Απαντώντας, οι Λαϊκοί επιβεβαίωσαν ότι: “Είμαστε διαφορετικοί λόγω των ξεχωριστών εμπειριών μας και των πολιτισμικών μας ιδιαιτεροτήτων· εντούτοις ο καθένας από μας έχει κυριευθεί με ξεχωριστό τρόπο από το πνεύμα του Μαρκελλίνου Champagnat”.
33. Αυτό το μήνυμα μας αφορά **όλους**, όποια κι αν είναι η θέση μας· Αδελφούς, Λαϊκούς εκπαιδευτικούς, διοικητικό και τεχνικό προσωπικό, γονείς μαθητών, ιερείς που συμμετέχουν σε Μαριανά έργα, εμπυχωτές ομάδων νέων, μέλη των Αδελφοτήτων Champagnat της Μαριανής Οικογένειας ή άλλες παρόμοιες ομάδες. **Μαζί μοιραζόμαστε το σχέδιο του Μαρκελλίνου Champagnat και έχουμε δεσμευτεί στην ίδια αποστολή²**.

■ Ένας λαός, ένα Πνεύμα, ποικιλία χαρισμάτων (Α' Κορινθ. γ' 1-9)

34. Η νέα αντίληψη που έχουμε για την κοινή μας αποστολή εδράζεται στον τρόπο με τον οποίο **η Εκκλησία** σήμερα αντιλαμβάνεται τον προορισμό της ως **ιεραποστολική κοινότητα**³. Με τα λόγια του Ιησού, στο Μυστικό Δείπνο, “Σας ονομάζω φίλους μου” (Ιω. ιε' 15), αισθανόμαστε ταυτόχρονα ένα κάλεσμα για ενότητα και μία εντολή για αποστολική δράση (Ιω. ιζ' 17-18). Αυτές οι εικόνες (Α' Κορινθ. ιβ' 12-31) μάς παρακινούν ως χριστιανούς, να ζήσουμε από κοινού το βάπτισμά μας και το κάλεσμά μας στην αποστολή⁴.
35. Χριστιανοί και πιστοί άλλων θρησκειών, κατοικημένοι από το **ίδιο Πνεύμα**, έχουμε κοινές αξίες και ιδανικά, που μας ενώνουν και θεμελιώνουν το όραμά μας και την παιδαγωγική πρακτική μας: αξίες όπως ο σεβασμός της αξιοπρέπειας του κάθε ανθρώπου, η σεμνότητα, η δικαιοσύνη, η αλληλεγγύη, η ειρήνη και η έννοια της υπερβατικότητας.^{*1} Όλοι μαζί δίνουμε τον καλύτερό μας εαυτό, για να προσφέρουμε στους νέους που μας έχουν εμπιστευθεί, τα μέσα, ώστε να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους, καθώς και την πίστη τους και την ικανότητά τους να εργάζονται με υπευθυνότητα για το καλό της κοινωνίας.

■ Το χάρισμά μας

36. Η ζωή του Μαρκελλίνου Champagnat είναι ένα παράδειγμα της **μεταμορφωτικής δύναμης** που έχει **η επέμβαση του Θεού** στην ιστορία

*1. Στο θρησκευτικό επίπεδο υπάρχει ένας πραγματικός πλουραλισμός μεταξύ μας ως εκπαιδευτικών, ιδιαίτερα σε ορισμένες περιοχές του κόσμου· το ίδιο ισχύει και για τους μαθητές μας. Απ' αυτό το γεγονός ο καθένας μας οφείλει να ξεκαθαρίσει σε ποιο βαθμό ταυτίζεται με το “εμείς” του κειμένου. Στο κεφάλαιο 4, παρουσιάζουμε το επίκεντρο της αποστολής κάθε Μαρριανής εκπαιδευτικής κοινότητας ως μία προσπάθεια “διάδοσης του Ευαγγελικού λόγου μέσω της εκπαίδευσης”. Αναγνωρίζουμε ότι ο βαθμός συμμετοχής στην ολοκληρωμένη πραγματοποίηση αυτής της αποστολής δεν είναι ο ίδιος για όλους. Μοιραζόμενοι όμως έναν αριθμό βασικών αξιών, συμβάλλουμε στην ανάπτυξη των νέων και επομένως στην πρόοδο της ανθρωπότητας, και μ' αυτό το γεγονός, συμμετέχουμε στην εγκαθίδρυση της Βασιλείας του Θεού στους κόλπους της ανθρώπινης κοινωνίας μας.

των ανθρώπων. Πιστεύουμε ότι δέχτηκε ένα χάρισμα, ένα πνευματικό δώρο μοναδικό για όλη την Εκκλησία κατά την αποστολή της στην υπηρεσία της ανθρωπότητας. Το Άγιο Πνεύμα τού ενέπνευσε ένα μοναδικό τρόπο να ζήσει το Ευαγγέλιο, για να δώσει μία συγκεκριμένη απάντηση στα πνευματικά και κοινωνικά προβλήματα της νεολαίας σε μία εποχή κρίσης. Η ικανότητά του να ενθουσιάζει γενιές μαθητών πιστοποιεί την επικαιρότητα ενός τέτοιου χαρίσματος.

37. Η εμπειρία της αγάπης του Χριστού και της Παναγίας για τον καθένα μας, το άνοιγμα, η ευαισθητοποίηση στις ανάγκες της εποχής μας και μια ξεχωριστή αγάπη για τους νέους, ιδιαίτερα τους πιο εγκαταλειμμένους, είναι μερικές πτυχές του **Μαριανού χαρίσματος** που κληρονομήσαμε από το Μαρκελλίνο Champagnat⁵.
38. Η συμμετοχή μας στη Μαριανή αποστολή μάς καλεί να δεχτούμε ελεύθερα και γενναιοδώρα αυτό το χάρισμα, είτε είμαστε αφιερωμένοι ιερείς ή μοναχοί, είτε λαϊκοί άγαμοι ή έγγαμοι, όποια κι αν είναι η θέση μας ή η πνευματική μας καλλιέργεια⁶. Συνταυτιζόμαστε με αυτό το χάρισμα και το βιώνουμε ο καθένας με **διαφορετικό αλλά συμπληρωματικό τρόπο**. Όλοι μαζί είμαστε μάρτυρες της ίδιας ιστορίας, ζούμε την ίδια πνευματικότητα και με αμοιβαία εμπιστοσύνη επωμιζόμαστε υπεύθυνα το ίδιο εκπαιδευτικό σχέδιο⁷.
39. Οι **Λαϊκοί**, προσφέρουμε τα ιδιαίτερα προσόντα μας, την επαγγελματική μας κατάρτιση, το ζήλο να ανταποκριθούμε στις προσωπικές μας δεσμεύσεις, καθώς και την εμπειρία της οικογενειακής και κοινωνικής μας ζωής. Ως **χριστιανοί**, μαρτυρούμε με τη ζωή μας ότι κάθε άνθρωπος έχει τη δυνατότητα, στηριζόμενος στο Ευαγγέλιο, να ανακαλύπτει στον Ιησού Χριστό το απόλυτο νόημα της ζωής⁸.
40. Οι **Αδελφοί**, εκτός από τα ατομικά μας προσόντα, μοιραζόμαστε το προφητικό μας χάρισμα που απορρέει από την αφιερωμένη ζωή: τη μαρτυρία μας ως μοναχών, τη σε βάθος γνώση και βίωση του χαρίσματος του Μαρκελλίνου Champagnat, την εγκάρδια φιλοξενία των κοινοτήτων μας, την υλική και πνευματική μας κληρονομιά. Η τόλμη που χαρακτηρίζει την ποιμαντική μας αποστολή στηρίζεται στην ελευθερία καθώς και στη διαθεσιμότητα που διακρίνει εκείνους που είναι ολοκληρωτικά αφιερωμένοι.

41. **Ενθαρρυμένοι οι μεν από τους δε**, εμβαθύνουμε στην πίστη μας στο χάρισμα του Μαρκελλίνου, ανακαλύπτοντας νέες όψεις του πνευματικού του πλούτου και του αποστολικού του δυναμισμού. Οι γυναίκες, ανάμεσά μας, προσεγγίζουν το χάρισμα του Μαρκελλίνου με μια καινούργια ευαισθησία και ως εκ τούτου μάς εμπλουτίζουν όλους.

■ Μια κοινή αποστολή

42. Στην αποστολική μας δράση, φροντίζουμε να δημιουργούμε ένα εργασιακό κλίμα, όπου ο καθένας αισθάνεται **άξιος σεβασμού και συνυπεύθυνος**. Επιπλέον, καλλιεργούμε σταθερές αδελφικές σχέσεις, που μας αλληλοστηρίζουν και μας αλληλοενθαρρύνουν.

43. Αυτή η συμπεριφορά μας βοηθά στην αντιμετώπιση και επίλυση των **εντάσεων** που μπορεί να προκύψουν στα σχολεία μας και σε άλλους χώρους αποστολικής δράσης σχετικά με μισθολογικά ζητήματα και όρους εργασίας. Προσπαθούμε να επωφεληθούμε από τέτοιες ευκαιρίες, ώστε να αυξήσουμε, με έναν ανοιχτό διάλογο, την εκτίμηση που έχουμε ο ένας για τον άλλο. Όλοι, εργοδότες, σύλλογος καθηγητών ή συνδικαλιστικά όργανα, καλούμαστε να αφήσουμε τον εαυτό μας να οδηγείται από τις αρχές της ειλικρίνειας και της διαφάνειας, καθώς και από την ξεχωριστή σημασία που δίνουμε στην αποστολή μας.

44. Γνωρίζουμε, επίσης, ότι μεταξύ των ατόμων και μέσα στις διάφορες ομάδες διαπράττονται λάθη, αναφύονται παρεξηγήσεις, προσβάλλονται ευαισθησίες και εμφανίζονται διαφωνίες. Το γεγονός ότι εκδηλώνουμε, από καιρό σε καιρό, την **αμοιβαία συγγνώμη**, επιτρέπει στη δράση μας να είναι γόνιμη για μας και τους νέους.

45. Η σημασία που δίνουμε στην έννοια της κοινής αποστολής μας συνδέει μ' έναν ξεχωριστό τρόπο με τους **γονείς**, μέσα στα πλαίσια του σεβασμού του καθήκοντός τους ως πρώτων παιδαγωγών των παιδιών τους⁹. Ακολουθώντας το παράδειγμα του Μαρκελλίνου Champagnat, τους δεχόμαστε, τους ακούμε και “εργαζόμαστε μαζί τους”¹⁰. Γονείς και εκπαιδευτικοί, βοηθάμε ο ένας τον άλλο να καταλάβουμε καλύτερα τα παιδιά και να απαντήσουμε στις ανάγκες της διαπαιδαγώγησής τους.

46. Απαραίτητη θεωρούσε ο Μαρκελλίνος Champagnat την ένταξή μας

στην **ποιμαντική της τοπικής Εκκλησίας**. Οι σχέσεις μας με τις ενορίες και τις επισκοπές, καθώς και η επιθυμία μας να μοιραστούμε το ιδιαίτερο χάρισμά μας, εμπνέονται από την ίδια προσδοκία.

■ Μία κοινή ευθύνη

47. Όλους μας μας διακρίνει η **ίδια μέριμνα** για επιτυχία στην εργασία μας. Αισθανόμαστε **συνυπεύθυνοι** με τα πρόσωπα εκείνα που είναι επιφορτισμένα με το σχεδιασμό, την εμπύχωση και την αξιολόγηση της αποστολής μας. Οι υπεύθυνοι των σχολείων ενθαρρύνουν αυτόν τον επιμερισμό υπευθυνοτήτων στην οργάνωση της εργασίας, στη δημιουργία δομών συντονισμού ή συμμετοχής και λήψης αποφάσεων.
48. Η θέλησή μας να μοιραστούμε τις φροντίδες και τις υπευθυνότητες, εκφράζεται επίσης σε **Επαρχιακό επίπεδο**, με συνεδριάσεις, συνελεύσεις και αρμόδιες επιτροπές. Μαζί βιώνουμε την ενότητά μας ως Μαρριανοί. Με πίστη και ελπίδα, διακρίνουμε τις διάφορες πτυχές της αποστολής μας μέσα στο συγκεκριμένο τόπο και χώρο όπου έχουμε κληθεί να δράσουμε.
49. Οι υπεύθυνοι κάθε Επαρχίας θέτουν σε εφαρμογή σχέδια και μελέτες για να **εντάξουν τους Λαϊκούς** στην οικονομική διαχείριση και στη διεύθυνση των Μαρριανών έργων, αυτών που μας ανήκουν ή αυτών που μας έχουν ανατεθεί από τις ενορίες ή τις επισκοπές. Σ' αυτό το θέμα το Τάγμα μας και οι εκκλησιαστικές αρχές ακολουθούν τους προσανατολισμούς της Εκκλησίας και την πολιτική νομοθεσία.
50. Όταν αυτό είναι δυνατόν, ενσωματώνουμε στο δίκτυο των Μαρριανών έργων μας τα ιδρύματα στα οποία οι Αδελφοί δεν είναι πια παρόντες. Ενθαρρύνουμε τη συνεργασία και προτείνουμε δραστηριότητες, που δίνουν στους νέους που υπηρετούμε το αίσθημα ότι ανήκουν στη Μαρριανή οικογένεια.
51. Μαζί με τους Μαρριανούς υπευθύνους μας, στο τοπικό, επαρχιακό ή διεπαρχιακό επίπεδο, προσπαθούμε :
  - να ενθαρρύνουμε την εμπάθνηση στη **Μαρριανή ταυτότητά μας** με δημοσιεύματα, πνευματικές ασκήσεις, επιμορφωτικά σεμινάρια, που

συσπειρώνουν Αδελφούς και Λαϊκούς. Προσανατολίζουμε τη σκέψη μας κυρίως στο Μαρκελλίνο Champagnat, την παιδαγωγική του κληρονομιά, την πνευματικότητά του.

- να ετοιμάζουμε **Μαριανούς υπευθύνους** με τη διαρκή επιμόρφωση στους τομείς της παιδαγωγικής, της διοίκησης, της εμπύχωσης εκπαιδευτικών κέντρων, καθώς και της μετάδοσης του Ευαγγελικού λόγου στους νέους, της προαγωγής της δικαιοσύνης και της αλληλεγγύης.

- να προάγουμε πρωτοβουλίες όπως η **Κίνηση Champagnat της Μαριανής Οικογένειας** και άλλες ομάδες Champagnat, που αποτελούν ένα χώρο πρόσφορο για τα άτομα εκείνα που επιθυμούν να ζήσουν τη Μαριανή πνευματικότητα και τη Μαριανή αποστολή¹¹.

■ Ένα σημείο της Βασιλείας του Θεού

52. Ο τρόπος που μοιραζόμαστε την αποστολή μας μέσα σ' ένα πνεύμα πραγματικής κοινωνίας αποτελεί ένα σημείο της **Καλής Είδησης** (του **“Ευαγγελίου”**) για την Εκκλησία, για τον κόσμο και, κυρίως, για τους νέους. Μαζί επιδιώκουμε να είμαστε πιστοί, με δημιουργικό τρόπο, στο χάρισμα του Μαρκελλίνου και να απαντάμε στα σημεία των καιρών μας, υπό το φως του Ευαγγελίου.

*Ανάμεσα στους νέους,
ιδιαίτερα τους πιο
εγκαταλειμμένους*

*Από το ιδιαίτερο χάρισμα του Ιδρυτή τους οι Μαριανοί Αδελφοί
αντλούν δύναμη και έμπνευση για να μπορούν να συνεχίσουν
το θεάρεστο έργο της χριστιανικής διαπαιδαγώγησης των νέων.*

- 53 Ο Μαρκελλίνος Champagnat έζησε ανάμεσα στα παιδιά και στους νέους. Τους **αγάπησε** βαθιά και τους **αφιέρωσε** όλη την ενεργητικότητά του. Ως συνεχιστές του έργου του νιώθουμε μεγάλη χαρά να μοιραζόμαστε μαζί τους το χρόνο μας και να τους αφιερώνουμε ολοκληρωτικά την ύπαρξή μας. Κάνουμε δικές μας τις φιλοδοξίες τους. Γεμάτοι συμπόνια, τους συμπαραστεκόμαστε στις δυσκολίες τους.
- 54 Με την ίδρυση των Μαρριανών Αδελφών, ο Μαρκελλίνος είχε στο νου του **κυρίως τους λιγότερο ευνοημένους νέους**. Το ίδιο και η δική μας προτίμηση κατευθύνεται προς τους απόκληρους της κοινωνίας μας, προς αυτούς που εξαιτίας της μεγάλης τους φτώχειας στερούνται τις υπηρεσίες υγείας, την ισορροπημένη οικογενειακή ζωή, την επαρκή φοίτηση και τη διαπαιδαγώγηση στις ηθικές αξίες.
- 55 Σ' αυτή την αγάπη για όλους τους νέους, ιδιαίτερα τους πιο φτωχούς, αναγνωρίζουμε ένα από τα **ουσιώδη χαρακτηριστικά** της Μαρριανής αποστολής¹.
- 56 Επιπλέον, η συνέπεια στο χάρισμά μας απαιτεί από μας να έχουμε διαρκώς στραμμένη την προσοχή μας προς τις **κοινωνικές και πολιτιστικές** εκείνες **δυνάμεις** που βρίσκονται σε διαρκή εξέλιξη και που έχουν σημαντική επίδραση στην αυτοεκτίμηση των νέων, στη φυσική και πνευματική τους ισορροπία, στη συναισθηματική και κοινωνική τους ζωή, στη διαμόρφωση της όλης προσωπικότητάς τους.
- 57 Ο κόσμος μας αντιμετωπίζει πολυάριθμες **προκλήσεις**: την παγκοσμιοποίηση, τον πλουραλισμό των κοινωνιών, την εκκοσμίκευση, τις

- νέες τεχνολογίες. Αυτές οι πραγματικότητες ανοίγουν νέους ορίζοντες, και, παρά τις επαμφοτερίζουσες έννοιές τους, προσφέρουν καινούργιες δυνατότητες.
- 58 Μερικές νέες τάσεις αποτελούν **απειλές** για την ισόρροπη ανάπτυξη των νέων: η ταχύτητα των αλλαγών, το ατομικιστικό πνεύμα, η υπερκαταναλωτική μανία, η ανασφάλεια που επικρατεί στο θεσμό της οικογένειας και στις προοπτικές εργασίας. **Οι αλλαγές αργούν** να πραγματοποιηθούν: το χάσμα μεταξύ πλουσίων και φτωχών δεν παύει να αυξάνεται, σ' έναν κόσμο όπου οι ισχυροί επιβάλλουν όλο και περισσότερο την κυριαρχία των συμφερόντων τους· οι ένοπλες συγκρούσεις ταλαιπωρούν πολλές χώρες. Οι σοβαρές ελλείψεις στις συνθήκες διαβίωσης και στις δυνατότητες εκπαίδευσης, η έλλειψη στοργής, καθώς και οι προσωπικές εμπειρίες βίας, εγκατάλειψης, εκμετάλλευσης, διακρίσεων όλων των ειδών εξακολουθούν να σημαδεύουν τη μοίρα πολλών νέων.
- 59 Παράλληλα, όμως, διακρίνουμε κάποια πραγματικά **σημάδια ελπίδας**²: μία ολοένα αυξανόμενη αναγνώριση των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων του παιδιού, καθώς και σημαντικές προσπάθειες στον τομέα της εκπαίδευσης για όλους. Διαπιστώνουμε τις εκπληκτικές εφαρμογές της τεχνολογίας στην υπηρεσία της ανθρώπινης ζωής και μία μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση σχετικά με το περιβάλλον. Βλέπουμε τις προσπάθειες των ειρηνοποιών και των ανθρώπων που εργάζονται για περισσότερη δικαιοσύνη. Είμαστε μάρτυρες της βαθιάς επιθυμίας των φτωχών και όσων βρίσκονται στο κοινωνικό περιθώριο να ενεργοποιηθούν για την απελευθέρωση και την πρόοδό τους, υπερνικώντας τις υπάρχουσες καταπιεστικές δομές. Πολλοί άνθρωποι, ειδικά νέοι, προσφέρουν τις υπηρεσίες τους ως εθελοντές κτίζοντας γέφυρες αλληλεγγύης μεταξύ των λαών.
- 60 Η καθημερινή μας επαφή με τους νέους μάς βοηθάει να εκτιμήσουμε τον **ιδεαλισμό** τους και να διακρίνουμε την ανάγκη τους να αποτελούν μέλη ομάδων, κάτι που τους δίνει δύναμη και ενισχύει την προσωπικότητά τους. Όταν βρίσκουν τον εαυτό τους, ακτινοβολούν από χαρά, **ενθουσιασμό** και αυθορμητισμό, πρόθυμοι να εμπιστευτούν, να αναλάβουν ευθύνες και να αξιοποιήσουν την ελευθερία τους.
- 61 Αντιλαμβανόμαστε το αυξημένο αίσθημα δικαιοσύνης που έχουν, την

επιθυμία τους για έναν κόσμο πιο ευαίσθητο στις ανθρώπινες ανάγκες και τη δίψα τους για πνευματική ζωή. Νιώθουμε την απαίτησή τους να γίνονται αποδεκτοί και άξιοι σεβασμού, την επιθυμία τους για μια ποιητική εκπαίδευση, τη λαχτάρα τους να υπάρχει ελπίδα, αυθεντικότητα, νόημα και σκοπός στη ζωή τους. Αισθανόμαστε τα βλέμματά τους καρφωμένα πάνω μας, να προσπαθούν να ανακαλύψουν την αξιοπιστία του ρόλου μας ως ενηλίκων.

- 62 Παράλληλα, όμως, συναντάμε νέους που είναι αποπροσανατολισμένοι και **αποθαρρυσμένοι· για μερικούς από αυτούς η ζωή είναι ένας καθημερινός αγώνας**. Τους βλέπουμε αντιμέτωπους με σοβαρές δυσκολίες στις σπουδές τους, με μειονεκτήματα, με έλλειψη αποδοχής από τους συμμαθητές τους. Πολλοί βρίσκονται μακριά από την Εκκλησία, δε γνωρίζουν τον Ιησού Χριστό, ή τους είναι αδιάφορο το μήνυμά Του. Είμαστε μάρτυρες της ψυχικής αναστάτωσης που επικρατεί σε όσους είναι θύματα της φτώχειας, των οικογενειακών διενέξεων και των κοινωνικών αδικιών και αναταραχών. Στην κατάσταση σύγχυσης που βρίσκονται, μπορεί να γίνουν βίαιοι και ταραχοποιά στοιχεία, ακόμα και να οδηγηθούν σε αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές.
- 63 Η έμπρακτη **συμπόνια** που χαρακτήριζε το Μαρκελλίνο, εμπνυχώνει τη στάση μας απέναντι σ' αυτούς που μας έχουν εμπιστευθεί. Έχουμε στην καρδιά μας τα λόγια του: “Να φροντίζετε ιδιαίτερα τα φτωχά παιδιά, τα πιο αμόρφωτα και αυτά που βρίσκονται στο κοινωνικό περιθώριο. Δείξτε σ' αυτά τα παιδιά απεριόριστη καλοσύνη, ενδιαφερθείτε για τα προβλήματά τους και μη φοβάστε να δείχνετε σε κάθε περίπτωση ότι τα εκτιμάτε και τα αγαπάτε όλα, ακόμη περισσότερο λόγω του γεγονότος ότι είναι λιγότερο ευνοημένα από τα προνόμια της τύχης και τα αγαθά της φύσης”.
- 64 Επιπλέον, η σκληρή πραγματικότητα της ζωής τόσων παιδιών και νέων μάς παρακινεί ως άτομα αλλά και ως ομάδες να **ενδυναμωθούμε πνευματικά** για να ανταποκριθούμε στις ανάγκες τους με μεγαλύτερη **αποφασιστικότητα και τόλμη**, πιστοί στο Ευαγγέλιο και συνεπείς στο χάρισμά μας.
- 65 Όταν ανοίγουμε τα μάτια μας και την καρδιά μας διεισδύοντας στο βαθύ πόνο των νέων, αρχίζουμε να **μοιραζόμαστε τη συμπόνια του Θεού για τον κόσμο**. Η πίστη μας μας δίνει τη δυνατότητα να δούμε

τον ίδιο τον Ιησού στο πρόσωπο εκείνων που υποφέρουν. Τους προσφέρουμε τη βοήθειά μας. Αγανακτισμένοι με τις κοινωνικές και άλλες δομές, στις οποίες έχουν τις ρίζες τους οι βαθύτερες αιτίες αυτών των μορφών φτώχειας, θέλουμε να εξαλείψουμε πρώτα απ’ όλα αυτές τις αιτίες.

- 66 Αισθανόμαστε αδύναμοι, όταν προσπαθούμε να προσδιορίσουμε την έκταση της φτώχειας και την ανάγκη αλληλεγγύης που υπάρχει. Μέσα από τις μάχες που δίνουν οι φτωχοί, ακούμε τη φωνή του Θεού και διακρίνουμε τη δύναμη και την ενέργειά Του. Τα προσωπικά μας όρια και οι αδυναμίες των φτωχών μπορεί να μας κάνουν να χάσουμε το θάρρος μας· αλλά όταν δοκιμάζουμε την εμπειρία της πραγματικής αλληλεγγύης, ανακαλύπτουμε ότι **το δίκιο των φτωχών είναι το δίκιο του Θεού**, και ότι μόνο ο Θεός μπορεί να θεραπεύσει κάποια από τα προσωπικά μας προβλήματα και κάποιες κοινωνικές καταστάσεις.
- 67 Αναλαμβάνουμε να **αναπροσαρμόσουμε τις υπάρχουσες δομές** των έργων μας και των άλλων μορφών αποστολικής μας δράσης, όπου είναι απαραίτητο, για να πλησιάσουμε πιο αποτελεσματικά τους νέους που οικογενειακές ή άλλες κοινωνικές περιστάσεις έχουν κυριολεκτικά συντρίψει ή θέσει στο περιθώριο.
- 68 Ακούμε, ιδιαίτερα οι Αδελφοί, το κάλεσμα να διακινδυνεύουμε και να αφήσουμε την ησυχία και την ασφάλειά μας, για **να πάμε στην “πρώτη γραμμή”, “στα σύνορα”**, εκεί όπου κανείς δεν έχει πάει μέχρι σήμερα³.

*Είμαστε σπορείς
της Καλής Είδησης
(του Ευαγγελίου)*

«Όλες οι εκκλησιαστικές επαρχίες του κόσμου βρίσκονται στα σχέδιά μας»

- 69 Για το Μαρκελλίνο Champagnat βασικό κίνητρο της αποστολής του ήταν να **“κάνει γνωστό και αγαπητό τον Ιησού Χριστό”**. Η εκπαίδευση ήταν για εκείνον το μέσο για να οδηγήσει τους νέους στην εμπειρία της προσωπικής πίστης στο Θεό και να τους βοηθήσει να γίνουν **“καλοί χριστιανοί και ενάρετοι πολίτες”**.
- 70 Ως μαθητές του Μαρκελλίνου, κάνουμε δική μας την αποστολή του. Βοηθάμε, καταρχάς, τους νέους, οποιαδήποτε κι αν είναι η πίστη τους ή το επίπεδο της πνευματικής τους αναζήτησης, να γίνουν ολοκληρωμένες προσωπικότητες, γεμάτοι ελπίδα και αγάπη για τη ζωή και με βαθύ το αίσθημα της ευθύνης που έχουν να αλλάξουν τον κόσμο. Η συμβολή μας στην **προαγωγή και ανάπτυξη της ανθρώπινης κοινωνίας** αποτελεί ένα αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας Ευαγγελισμού. Ως Μαρριανοί εκπαιδευτικοί, συμβάλλοντας μέσω των προσπαθειών μας στην προαγωγή των ευαγγελικών αξιών, συμμετέχουμε στην **οικοδόμηση της Βασιλείας του Θεού**¹.
- 71 Όμως, **προχωράμε ακόμη πιο μακριά**. Παρακινήμενοι από τα λόγια του Μαρκελλίνου: “Δεν μπορώ να δω ένα παιδί χωρίς να επιθυμήσω να του κάνω κατήχηση, να το κάνω να καταλάβει πόσο πολύ ο Χριστός το έχει αγαπήσει”, **παρουσιάζουμε το Χριστό** ως ένα πρόσωπο που μπορούν να γνωρίσουν, να αγαπήσουν και να ακολουθήσουν².
- 72 Στο πρόσωπο του **Χριστού** βλέπουμε το Θεό. Έρχεται ανάμεσά μας **“για να έχουμε ζωή, και μάλιστα ζωή περίσσια”** (Ιω. 1’ 10). Μας αποκαλύπτει το αληθινό νόημα του ολοκληρωμένου ανθρώπου³. Τα λόγια και οι πράξεις Του ανταμώνουν τις πιο ενδόμυχες προσδοκίες μας. Φέρνει

σε όλους γιατρεία και ελπίδα. Συγχωρεί τους αματωλούς, με όλες τις αδυναμίες τους. Δέχεται με ξεχωριστή αγάπη τους φτωχούς, τους απόκληρους της κοινωνίας. Μας μαθαίνει πώς να προσευχόμαστε.

- 73 Ο Χριστός έρχεται για “να βάλει φωτιά στη γη” (Λουκ. 1β’ 49). Καταγγέλλοντας τις εξουσιαστικές δομές, τοποθετείται με το μέρος των θυμάτων. Αρνούμενος τη λογική του κόσμου, αναγγέλλει τη νέα “Βασιλεία” που στηρίζεται στην αμοιβαία αγάπη, στην αγάπη των εχθρών μας, στο μίσρασμα μεταξύ όλων μας του άρτου της ζωής, υπεράνω φυλετικών ή άλλων κοινωνικών διακρίσεων, υπεράνω κάθε παράγοντα αποκλεισμού (Γαλ. γ’ 28-29).
- 74 Ο θάνατος του Ιησού πάνω στο σταυρό και η ανάστασή Του ως **Χριστού της πίστης μας**, αποκαλύπτουν το μέγεθος της αγάπης του Πατέρα Του και τη δύναμή Του να κάνει το καλό και να κυριαρχεί πάνω στο κακό, και αναζωπυρώνουν την ελπίδα μας, περισσότερο από κάθε άλλο γεγονός στην ανθρώπινη ιστορία. Το Άγιο Πνεύμα συνεχίζει το έργο της απολύτρωσης, της απελευθέρωσης και της συμφιλίωσης μέσα σε κάθε καρδιά και στην κοινωνία ολόκληρη. Με πίστη απαντάμε στην πρωτοβουλία αγάπης του Θεού μέσα στην ιστορία μας και αφήνουμε τον εαυτό μας να αναγεννηθεί. Αυτή είναι η Καλή Είδηση, το Ευ-αγγέλιο του Ιησού, “η Οδός, η Αλήθεια και η Ζωή” (Ιω. ιδ’ 6).

■ **Το σχέδιό μας για τη διάδοση του Ευαγγελίου μέσω της εκπαίδευσης**

- 75 Ακολουθώντας το Μαρκελλίνο Champagnat θέλουμε να είμαστε **απόστολοι των νέων**. Τους μεταδίδουμε το Ευαγγέλιο τόσο με την παρουσία μας και το παράδειγμά μας όσο και με τη διδασκαλία μας. Δεν είμαστε μόνο δάσκαλοι ούτε μόνο καθηγητές⁴.
- 76 Η διαπαιδαγώγηση στην ευρεία έννοιά της είναι το πεδίο δράσης μας για τη διάδοση του Ευαγγελίου στο σχολικό περιβάλλον και σε άλλους χώρους κοινωνικής και ποιμαντικής προσφοράς. Σε όλους αυτούς τους χώρους προσφέρουμε μια **ολοκληρωμένη παιδεία**, εμπνευσμένη από μια χριστιανική θεώρηση της ανθρώπινης προσωπικότητας και της ανάπτυξής της⁵.

- 77 Με την ενεργό συνεργασία των νέων, αναζητάμε **μεθόδους**:
- για να αναπτύσσουμε την εμπιστοσύνη στον εαυτό τους και την ικανότητά τους να κατευθύνουν οι ίδιοι τη ζωή τους.
  - για να εφαρμόζουμε μία αγωγή του σώματος, του πνεύματος και της καρδιάς, προσαρμοσμένη στην ηλικία τους, την προσωπικότητά τους και το περιβάλλον όπου ζουν.
  - για να τους ενθαρρύνουμε να νοιάζονται για τους άλλους, τη φύση, τη Θεία δημιουργία.
  - για να τους διαπαιδαγωγούμε με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι ο καθένας στο χώρο του παράγοντας κοινωνικής δικαιοσύνης και να τους βοηθάμε σε μία ουσιαστικότερη συνειδητοποίηση της αλληλεξάρτησης των εθνών.
  - για να αυξάνουμε την πίστη τους και την αφοσίωσή τους στις αρχές του Ευαγγελίου ως μαθητών του Χριστού και αποστόλων μεταξύ των συμμαθητών τους.
  - για να καλλιεργούμε την κριτική τους σκέψη και να τους βοηθάμε να παίρνουν αποφάσεις που θα εμπνέονται από τις ευαγγελικές αξίες.
- 78 Επιλέγουμε να είμαστε κοντά στους νέους, **όπως ο Χριστός κοντά στους μαθητές του στο δρόμο για τους Εμμαούς** (Λουκ. κδ' 13-25):
- σεβόμενοι τα πιστεύω τους⁶ και το βαθμό κατανόησής τους.
  - συμμετέχοντας με ζήλο στις ενασχολήσεις τους.
  - βαδίζοντας δίπλα τους ως αδελφοί και αδελφές τους.
  - αποκαλύπτοντάς τους προοδευτικά τον πλούτο που μας προσφέρει η χριστιανική θεώρηση του ανθρώπου και του κόσμου.
- 79 Τους **δεχόμαστε**, τους **ακούμε**, τους **καθοδηγούμε**. Βλέπουμε στο πρόσωπό τους την “εικόνα και ομοίωση” του Θεού, που αξίζει το σεβασμό και την αγάπη μας, όποια κι αν είναι η κατάσταση τους, η θρησκευτική τους πίστη ή η προσωπική τους ανάγκη για μεταστροφή.
- **Δίνουμε μαρτυρία**, ο καθένας μας προσωπικά και ως κοινότητα, της χριστιανικής μας ζωής δυναμωμένης από τη χαρά και την ελπίδα.
- 80 Βοηθάμε τους νέους να συνειδητοποιήσουν καλύτερα την έννοια της ατομικής **ελευθερίας** μπροστά στις απαιτήσεις της ζωής. Τους προτρέπουμε στην αφιλοκέρδεια και στην ανάληψη δεσμεύσεων με πρό-

σχαρη διάθεση. Τους οδηγούμε στην ανακάλυψη, κατανόηση και ανάπτυξη του **εσωτερικού τους κόσμου**, του πνευματικού τους πλούτου, της ικανότητάς τους να θαυμάζουν τις ομορφιές της Δημιουργίας και της ανθρώπινης δραστηριότητας, στην κατανόηση, επίσης, της έννοιας της υπερβατικότητας και του προορισμού τους σε σχέση με το Θεό.

- **Προτρέπουμε** τους νέους σε ένα διάλογο ζωής που τους φέρνει σε επαφή με το Λόγο του Θεού και το Άγιο Πνεύμα που επενεργεί στις καρδιές τους⁷.

81 Χτίζουμε γέφυρες μεταξύ των πολιτισμών που διασταυρώνονται στις διάφορες ιεραποστολικές μας δραστηριότητες. Με το φως του Ευαγγελίου ανακαλύπτουμε με τους νέους τις θετικές αξίες της ζωής και βλέπουμε με κριτικό βλέμμα τις επιλογές στις προτεραιότητες και τις συμπεριφορές της σημερινής γενιάς των νέων που πηγάζουν από ένα διαφορετικό πνεύμα. Σε ένα πνεύμα ανοιχτού και ελεύθερου διαλόγου ενθαρρύνουμε τους νέους να εκφράζουν τις αμφιβολίες τους, τα ερωτηματικά τους, τις προσδοκίες τους, **τις πνευματικές τους αναζητήσεις**.

- Μοιραζόμαστε την αποστολή της Εκκλησίας στον τομέα της **διάδοσης του Ευαγγελίου στους διάφορους πολιτισμούς**⁸.

82 Παρουσιάζουμε το **Ευαγγέλιο** όχι μόνο ως προς την προσωπική αλλά και ως προς την παγκόσμια διάστασή του. Ένα Ευαγγέλιο που μας φέρνει κοντά στα θύματα, τους απόκληρους της κοινωνίας μας, που επιδιώκει την **ευτυχία όλων** των ανθρώπων και που μας ωθεί να αναλάβουμε τις ευθύνες μας για την προστασία της Δημιουργίας και το μέλλον της ανθρωπότητας.

- Διαπαιδαγωγούμε στην αλληλεγγύη και με σκοπό την **αλληλεγγύη**.

83 Οδηγούμε τους χριστιανούς νέους να εμβαθύνουν στην **προσωπική τους συνάντηση με τον Ιησού Χριστό**. Τους βοηθάμε να ανακαλύψουν ότι Εκείνος είναι, για μας και την ανθρωπότητα, η πραγματική πηγή μιας νέας ζωής, μιας νέας δύναμης και μιας νέας ελπίδας. Τους βοηθάμε να αναπτύσσονται ως μαθητές του Χριστού μέσω της εμπει-

ρίας των δώρων της χαράς, της υπέρβασης του φόβου και της ειρήνης του πνεύματος.

- Μοιραζόμαστε την **πίστη μας** (Ιω α' 1-18).
- 84 Βοηθάμε τους νέους να νιώσουν την εμπειρία της χριστιανικής κοινότητας και να καταλάβουν τη σημασία της συμμετοχής τους **στη ζωή της τοπικής εκκλησίας**. Τους ενθαρρύνουμε να συμμετέχουν ενεργά σε ομάδες που εκδηλώνουν και τροφοδοτούν την πίστη τους με το Θείο Λόγο και τα Άγια Μυστήρια, τους ενθαρρύνουμε επίσης να είναι μάρτυρες του Ευαγγελίου με τις καθημερινές τους επαφές, στο χώρο όπου ζουν.
- Φροντίζουμε για τη μύηση στα Μυστήρια.
  - Προωθούμε τη δημιουργία **τοπικών χριστιανικών κοινοτήτων** προσιτών στους νέους.
- 85 Στα μέρη που χαρακτηρίζονται από **θρησκευτικό πλουραλισμό**, σεβόμαστε τη θρησκευτική ελευθερία όλων, κάνοντας να φανεί ο πλούτος της παρουσίας του Θεού μέσα στις θρησκευτικές παραδόσεις της ανθρωπότητας. Βοηθάμε τους νέους, σε οποιαδήποτε θρησκεία ή δόγμα κι αν ανήκουν, να συνυπάρχουν ειρηνικά στην καθημερινή πραγματικότητα, να εργάζονται μαζί, να είναι ανοιχτοί ο ένας στον άλλο, να αναλαμβάνουν κοινές πρωτοβουλίες και να προσεύχονται μαζί⁹. Ενθαρρύνουμε αυτούς που δεν είναι χριστιανοί να ζουν την πίστη τους με ειλικρινή αναζήτηση του Καλού στη δική τους θρησκευτική παράδοση. Ως χριστιανική εκπαιδευτική κοινότητα φροντίζουμε ιδιαίτερα τους χριστιανούς μαθητές μας και τους βοηθάμε να εμβαθύνουν στην αυθεντικότητα και στην παράδοση της πίστης τους, και να αποφεύγουν τους σκοπέλους των ψεύτικων μορφών πνευματικότητας και του τυφλού φανατισμού.
- Ενθαρρύνουμε **τον οικουμενικό**¹⁰ και **διαθρησκευτικό διάλογο**.
- **Σεβόμαστε τις διαφορές ηλικίες και καταστάσεις**
- 86 Κάθε παιδί, κάθε νέος είναι κάτι διαφορετικό. Κάθε ομάδα νέων έχει τα

- ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Κάθε πολιτιστικό και κοινωνικό περιβάλλον φέρνει μαζί του τα πλούτη και τις προκλήσεις του για τη διάδοση του ευαγγελικού λόγου. Έχοντας συνειδητοποιήσει αυτόν τον **πλουραλισμό**, προσπαθούμε να πλησιάζουμε τους νέους στην υπηρεσία των οποίων βρισκόμαστε, με τρόπους που να σέβονται την ανάπτυξη τους, τα ενδιαφέροντά τους και τις ιδιαίτερες ανάγκες τους.
- 87 Στις δραστηριότητές μας κοντά στα **παιδιά**, προσπαθούμε να τα κάνουμε ν' αγαπήσουν τη φύση, ν' ανοιχτούν στους συμμαθητές τους και ν' ανακαλύψουν στο πρόσωπο του Ιησού ένα φίλο. Τους μαθαίνουμε σταδιακά να προσεύχονται, να μελετούν τη Βίβλο, να συμμετέχουν στη μυστηριακή ζωή της Εκκλησίας και να επιδίδονται σε πράξεις αλληλεγγύης και προσφοράς προς τους άλλους.
- 88 Είμαστε κοντά στους **εφήβους** και τους στηρίζουμε κατά την ανακάλυψη της προσωπικής τους ταυτότητας και την αναζήτηση της πνευματικής τους ισορροπίας. Τους βοηθάμε να προσδιορίσουν τα χαρίσματα αλλά και τα όριά τους, να δημιουργήσουν νέους τρόπους συμπεριφοράς προς τους άλλους, τους φίλους και τα μέλη της οικογένειάς τους, να βρουν τη θέση τους στην κοινωνία, να ξεπεράσουν τις παιδικές εικόνες που είχαν σχηματίσει για το Θεό και να αναζητήσουν νέες αξίες και ιδανικά, που θα μπορέσουν να τους κατευθύνουν στη ζωή τους. Δίνουμε ιδιαίτερη προσοχή στη θετική αποδοχή της σεξουαλικότητας και των ευαισθησιών τους. Δείχνουμε υπομονή και κατανόηση κατά τις στιγμές επιπολαιότητας, αντίδρασης και αστάθειάς τους, που αποτελούν χαρακτηριστικά της ηλικίας τους.
- 89 Στην εργασία μας κοντά στους **νέους**, απαντάμε στις ερωτήσεις τους σχετικά με το νόημα της ζωής. Τους ευαισθητοποιούμε, ώστε να αποκτήσουν κοινωνική και πολιτική συνείδηση και ενθαρρύνουμε τη συμμετοχή τους σε ομάδες ή οργανώσεις που εργάζονται για το καλό της κοινωνίας. Τους συμπαραστεκόμαστε στις εμπειρίες κοινωνικής αλληλεγγύης που έχουν. Τους ετοιμάζουμε έτσι ώστε να αποτελούν παράγοντες ανανέωσης και δυναμισμού στους κόλπους της τοπικής Εκκλησίας. Τους παρέχουμε σταθερή θρησκευτική μόρφωση, ώστε να ομολογούν και να μαρτυρούν τη χριστιανική τους πίστη και ελπίδα προς τους συνομηλίκους τους (Α' Πέτρ. γ' 15) και να συμμετέχουν ενεργά στην αποστολή της Εκκλησίας μέσα στην κοινωνία.

90 Βοηθάμε τους νέους να διαλέξουν **το δρόμο που θα ακολουθήσουν στη ζωή τους** παρουσιάζοντάς τους τις διάφορες επιλογές που έχουν: να παντρευτούν, να μείνουν ελεύθεροι, να αφιερωθούν στο Θεό ως ιερείς ή μοναχοί. Καλούμε όσους θέλουν να σκεφτούν τη Μαριανή μοναχική ζωή. Τους στηρίζουμε στην επιθυμία τους να απαντήσουν στην κλήση τους.

■ Με οδηγό το Πανάγιο Πνεύμα Μαζί με την Παναγία, την Καλή μας Μητέρα

91 **Η διάδοση του Ευαγγελίου είναι πρώτ' απ' όλα έργο του Αγίου Πνεύματος**¹¹. Είναι Εκείνο το Πνεύμα η πηγή του προφητικού κύρους του Χριστού αναγγέλλοντας με σημεία και θαύματα τον ερχομό της Βασιλείας. Είναι εκείνο το Πνεύμα που υποσχέθηκε ο Χριστός και φωτίζει, δυναμώνει και αυξάνει τη νεοσύστατη Εκκλησία. Είναι το ίδιο Πνεύμα που καθοδηγεί την ανθρωπότητα και, με έναν ξεχωριστό τρόπο, την Εκκλησία στην προσπάθειά της να μεταδώσει την Πίστη και να συμβάλει στη δημιουργία ενός νέου ανθρώπου.

92 Ο Μαρκελλίνος Champagnat διακατέχεται από την ίδια δύναμη του Αγίου Πνεύματος. Με τους συντρόφους του στο Τάγμα των Μαριανών Πατέρων είναι πεπεισμένος ότι το Άγιο Πνεύμα τούς εμπνέει **νέους τρόπους να μαρτυρούν την παρουσία της Εκκλησίας** μέσα σ' έναν κόσμο άπιστο. Σήμερα αναζητάμε να είμαστε το ίδιο δεκτικοί και πρόθυμοι να απαντάμε στα καλέσματα του Αγίου Πνεύματος.

93 Σε προσωπικό επίπεδο, ο Μαρκελλίνος, έχοντας πάντα στραμμένη την προσοχή του στην **παρουσία του Θεού**, ιδιαίτερα κατά τις δυσκολίες και τις στιγμές δοκιμασίας, είναι πρόθυμος να ακολουθήσει το θέλημα του Θεού, που φανερώνεται μέσω των γεγονότων και των καταστάσεων της ζωής. “Εάν ο Κύριος δεν κτίζει το σπίτι, μάταια μοχθούν οι κτίστες...”. Ο Ψαλμός 127 γίνεται η ακατάπαυστη προσευχή του. Εμπιστεύεται τη ζωή του και την επιτυχία του έργου του **στην Παναγία**, “ο’ αυτήν που έκανε τα πάντα για μας”¹². Και για μας, αυτός ο τρόπος προσευχής αποτελεί καθημερινά τον οδηγό μας στη διάδοση του Ευαγγελικού μηνύματος.

■ **Παιδαγωγοί απόστολοι**

- 94 Το παιδαγωγικό μας έργο δεν είναι απλώς ένα επάγγελμα· είναι μία κλήση. Ο Πάπας Παύλος ΣΤ' μάς υπενθύμισε ότι οι σημερινοί άντρες και οι σημερινές γυναίκες “ακούνε με περισσότερη προθυμία τους μάρτυρες παρά τους δασκάλους· κι αν πραγματικά ακούνε τους δασκάλους, τους ακούνε διότι είναι μάρτυρες”.
- 95 Δεν πρόκειται για μια πορεία με μονόδρομη κατεύθυνση. **Οι νέοι** με τη σειρά τους μάς ευαισθητοποιούν και **μας μεταφέρουν το λόγο του Ευαγγελίου** την ίδια στιγμή που εμείς κάνουμε το ίδιο σ' αυτούς. Η εμπειρία της εμπιστοσύνης που μας δείχνουν, ο δυναμισμός τους, η ειλικρινής αναζήτησή τους, η καλοσύνη και η πίστη τους μας αγγίζουν και ενισχύουν την πίστη μας.
- 96 Ο Μαρκελλίνος Champagnat, απευθυνόμενος σε έναν από τους πρώτους μαθητές του, μάς υπενθυμίζει με αυτές τις λέξεις την ευθύνη που έχουμε ως χριστιανοί παιδαγωγοί απέναντι στα παιδιά που μας έχουν εμπιστευτεί αλλά επίσης την εμπιστοσύνη που έχει ο Θεός σ' εμάς: «Ολόκληρη η ζωή τους θα αποτελείται από τον απόηχο όσων τους έχετε μάθει. Κοπάστε και μην υπολογίζετε κόπους και προσπάθειες για να οδηγήσετε τις νεαρές ψυχές τους στην αρετή· κάντε τους να καταλάβουν ότι μόνο ο Θεός μπορεί να τους κάνει ευτυχισμένους, ότι μόνο για το Θεό έχουν δημιουργηθεί. **Πόσο καλό μπορείτε να κάνετε, αγαπητέ μου φίλε!**»¹³

Με ένα ιδιαίτερο Μαριανό ύφος

*«Θεοτόκε Παρθένα, συ είσαι η παντοτινή μας Σκέπη,
η αστείρευτη πηγή όλων των αγαθών
και η Αδελφότητά μας είναι δικό σου έργο...»*

- 97 Ο τρόπος με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε τις έννοιες της αγωγής και της εκπαίδευσης στηρίζεται σε ένα όραμα πραγματικά ιερό, σε μία σφαιρική θεώρηση της προσωπικότητας του ατόμου και σε μία συνειδητή επιδίωξη μετάδοσης αξιών. Καθώς μοιραζόμαστε αυτό το όραμα με πολλούς άλλους, ειδικά με χριστιανούς, εφαρμόζουμε **μια ιδιαίτερη παιδαγωγική προσέγγιση** κληροδοτημένη από το Μαρκελλίνο και τους πρώτους Μαρριανούς.
- 98 Κάνουμε δική μας την πεποίθηση του Μαρκελλίνου: **“Για να διαπαιδαγωγήσεις σωστά τα παιδιά, πρέπει να τα αγαπάς, και να τα αγαπάς όλα εξίσου”**¹. Από αυτή τη θεμελιώδη θέση, απορρέουν τα χαρακτηριστικά του δικού μας εκπαιδευτικού ύφους: η παρουσία, η απλότητα, το οικογενειακό πνεύμα, η αγάπη για την εργασία, όλα κατά το παράδειγμα της Παναγίας. Αυτές οι αξίες αντιπροσωπεύουν το δικό μας ξεχωριστό τρόπο μετάδοσης του Ευαγγελικού λόγου. Το σύνολο αυτών των στοιχείων και η αλληλεπίδρασή τους είναι που δίνουν στο Μαρριανό ύφος την ξεχωριστή και εμπνευσμένη από το Άγιο Πνεύμα φυσιογνωμία του.

■ Η Παρουσία²

- 99 Διαπαιδαγωγούμε κυρίως ζώντας κοντά στα παιδιά και στους νέους, δείχνοντας προσωπικό ενδιαφέρον για τις ανάγκες του καθενός. Τους αφιερώνουμε χρόνο παραπάνω από αυτόν που επιβάλλουν οι καθαρά επαγγελματικές υποχρεώσεις, προσπαθώντας να γνωρίσουμε προσωπικά τον καθένα τους. Ως άτομα αλλά και ως ομάδες ενηλίκων, επιδιώ-

κουμε να καλλιεργήσουμε σχέσεις βασισμένες στην αγάπη και να δημιουργήσουμε ένα τέτοιο κλίμα που να διευκολύνει τις σπουδές τους, την ανάπτυξή τους και τη διαπαιδαγώγησή τους στις αξίες.

- 100 Στο εκπαιδευτικό μας έργο, παρατείνουμε την παρουσία μας κοντά τους, κατά τον ελεύθερο χρόνο τους, στις εκδρομές, στις αθλητικές εκδηλώσεις και στις πολιτιστικές δραστηριότητες. **Θέλουμε να συναντάμε τους νέους στο δικό τους περιβάλλον**, στο δικό τους τρόπο ζωής.
- 101 Με τη στάση μας, στο χώρο του σχολείου, κρατάμε τις ισορροπίες μεταξύ της ενοχλητικής υπερπροστασίας και της υπερβολικής ελευθερίας. Με την **“προληπτική παρουσία μας”** και με τις συμβουλές μας, βοηθάμε τα παιδιά και τους νέους. Με έναν τρόπο που εμπνέει σεβασμό, προσπαθούμε να είμαστε αυστηροί, απαιτητικοί και παράλληλα αισιόδοξοι, εστιάζοντας το ενδιαφέρον μας στην προσωπική τους ανάπτυξη³.
- 102 Με το **ενδιαφέρον** που τους δείχνουμε, με το **διάλογο** και την **προσοχή** μας στα λόγια τους, κερδίζουμε την εμπιστοσύνη των νέων και τους βοηθάμε να μας ανοιχτούν. Έτσι, οι ανιδιοτελείς σχέσεις μας μπορούν να εξελιχθούν σε πιστές φιλίες.

■ Η Απλότητα

- 103 Η απλότητά μας εκφράζεται κυρίως με **σχέσεις αληθινές, ειλικρινείς**, χωρίς προσδοκίες για ανταπόδοση, ούτε φτηνούς υπολογισμούς. Εκφράζουμε τις πεποιθήσεις μας και θέλουμε να είμαστε συνεπείς στα λόγια και στα έργα μας. Αυτή η απλότητα είναι η έκφραση της εσωτερικής αρμονίας του πνεύματος και της καρδιάς, των ιδεών και της πράξης· μαρτυρεί τη σεμνότητά μας προς τον εαυτό μας και προς το Θεό.
- 104 Στην **απλότητα** προσθέτουμε την **ταπεινοφροσύνη** και τη **μετριοφροσύνη**, που συνιστούν τις “τρεις βιολέτες” της ΜαρΙΑνης μας παράδοσης και επιτρέπουν την επενέργεια του Θεού μέσα μας⁴. Ζητάμε να κάνουμε το καλό διακριτικά. Έχοντας επίγνωση των δυνατοτήτων και των ορίων μας, μπορούμε να κατανοούμε καλύτερα τους νέους και σεβόμαστε την αξιοπρέπεια και την ελευθερία τους.

- 105 **Η παιδαγωγική μας προσέγγιση**, κατά το παράδειγμα του Μαρκελλίνου, είναι εξατομικευμένη, ρεαλιστική και συγκεκριμένη. Φροντίζουμε να είμαστε απλοί στη διδασκαλία μας, στις συνεδριάσεις και στα συμβούλια των μελών της εκπαιδευτικής μας κοινότητας, καθώς και στον τρόπο με τον οποίο απαντάμε στις δυνατότητες και στις απαιτήσεις του εκπαιδευτικού μας περιβάλλοντος.
- 106 Παρακινούμε τους νέους να υιοθετήσουν **την απλότητα ως αξία ζωής**, να είναι αυθεντικοί σε κάθε περίπτωση, ανοιχτοί και αληθινοί, να έχουν το θάρρος της γνώμης τους και των πεποιθήσεών τους. Σε έναν κόσμο όπου κυριαρχεί το επιφανειακό, τους βοηθάμε να εκτιμούν τον εαυτό τους και τους άλλους γι' αυτό που είναι, χωρίς να αφήνονται να παρασύρονται από τα πλούτη και την εύκολη επιτυχία. Τους δείχνουμε την αξία μιας ισορροπημένης ζωής, εμπνευσμένης από την αγάπη, κτισμένης πάνω στο βράχο της αγάπης του Θεού.

■ Το Οικογενειακό Πνεύμα⁵

- 107 Η μεγάλη επιθυμία του Μαρκελλίνου είναι οι σχέσεις μεταξύ μας και με τους νέους να είναι όπως αυτές **μιας οικογένειας**, όπου βασιλεύει η αγάπη⁶. Αυτό το ιδανικό θέλουμε να ζήσουμε ακόμα και μέσα στα μεγάλα εκπαιδευτικά μας συγκροτήματα.
- 108 Παντού όπου κι αν είμαστε, αναλαμβάνουμε να **κτίσουμε μια κοινότητα** με όλους εκείνους που συμμερίζονται τις αρχές, τις δραστηριότητες και τους στόχους μας, με αυτούς που εργάζονται μαζί μας, καθώς και με τους νέους και τις οικογένειές τους⁷. Πρέπει να επικρατεί μια ατμόσφαιρα οικειότητας, δεκτικότητας και αποδοχής του άλλου. Καθένας πρέπει να αισθάνεται άνετα ανάμεσά μας, άξιος σεβασμού και εκτίμησης, όποια κι αν είναι η εργασία του ή η κοινωνική του θέση.
- 109 Είμαστε **σαν αδελφοί και αδελφές** απέναντι στους νέους που μας εμπιστεύονται. Όπως σε μια ενωμένη οικογένεια, μοιραζόμαστε τις χαρές και τις δυσκολίες της ζωής. Εκφράζουμε με σαφήνεια τις απαιτήσεις της σεμνότητας, του αμοιβαίου σεβασμού και της συγκατάβασης· δείχνουμε στους νέους ότι πιστεύουμε στην καλοσύνη τους και ότι δε συγχέουμε το πρόσωπο με τις πράξεις του, όταν γίνονται λάθη.

Δείχνουμε εμπιστοσύνη, διατεθειμένοι να συγχωρήσουμε, να συμφιλωθούμε.

- 110 **Στο χώρο του σχολείου**, το οικογενειακό μας πνεύμα έρχεται σε αντίθεση με μία μαζική εκπαίδευση, καθώς και με έναν προσανατολισμό καθαρά ακαδημαϊκό, που δεν υπολογίζουν την αξία και τις δυνατότητες του κάθε νέου. Αντίθετα, εμείς δείχνουμε ιδιαίτερη προσοχή σ' αυτούς των οποίων οι ανάγκες είναι μεγαλύτερες ή που περνάνε δύσκολες στιγμές.
- 111 Οι διευθύνοντες φροντίζουν ώστε **η οργάνωση και η λειτουργία των θεσμών** να αντανακλούν αυτές τις αξίες. Παράλληλα, ενθαρρύνουν την υπεύθυνη αυτονομία κάθε ατόμου που εμπλέκεται στο εκπαιδευτικό σχέδιο και καλλιεργούν ένα πνεύμα συντροφικότητας και κοινής ευθύνης.

■ Η αγάπη για την Εργασία

- 112 Ο Μαρκελλίνος είναι ένας ακάματος εργάτης, πολέμιος της φυγοπονίας. **Επίμονες και επίπονες προσπάθειες** και συγχρόνως μία **απόλυτη εμπιστοσύνη στο Θεό** στηρίζουν τις σπουδές του, τη διεύρυνση των γνώσεών του, το ενοριακό του έργο, την ίδρυση του Τάγματος, τα πολυποίκιλα σχέδιά του⁸. Ο Μαρκελλίνος, ο κτίστης, μας μαθαίνει να “σηκώνουμε τα μανίκια” μπροστά στις επείγουσες ανάγκες της αποστολής μας. Το παράδειγμά του μας βοηθάει να είμαστε γενναιόδωροι, σταθεροί στην καθημερινή μας εργασία και στα σχέδιά μας για διαρκή καλλιέργεια.
- 113 **Στα πλαίσια του σχολείου**, η αγάπη για την εργασία συνεπάγεται τη φροντισμένη προετοιμασία των μαθημάτων μας και των παιδαγωγικών δραστηριοτήτων μας, τη διόρθωση των εργασιών και των διαγωνισμάτων των μαθητών, το σχεδιασμό και την αξιολόγηση των δραστηριοτήτων μας, την ιδιαίτερη παρακολούθηση των μαθητών που συναντούν δυσκολίες. Αυτό απαιτεί να είμαστε διορατικοί και δημιουργικοί, για να θέτουμε σε εφαρμογή απαντήσεις προσαρμοσμένες στις ανάγκες των νέων.
- 114 Μέσα στη σύγχρονη κοινωνία, της κατανάλωσης και της σπατάλης,

μαθαίνουμε στα παιδιά και στους νέους την **αξία της εργασίας**. Με το παράδειγμά μας, οι νέοι ανακαλύπτουν ότι η εργασία είναι πηγή προσωπικής ανάτασης, ότι δίνει ένα νόημα στη ζωή και συμβάλλει στην πολιτιστική, κοινωνική και οικονομική ευημερία. Με αυτόν τον τρόπο ο καθένας γίνεται συν-δημιουργός, συνεχίζοντας, με τη σειρά του, το έργο της Δημιουργίας, με χαρά και ελπίδα.

- 115 Αναγνωρίζουμε την τραγική πραγματικότητα της **ανεργίας**. Βοηθάμε τους νέους, θύματα αυτής της κατάστασης, να διατηρήσουν την αξιοπρέπειά τους, την εμπιστοσύνη στον εαυτό τους, και να δείξουν καρτερικότητα και δημιουργικότητα στην αναζήτηση εργασίας.
- 116 Με τη **διαπαιδαγώγηση στη συνεχή προσπάθεια**, τους επιτρέπουμε να σφυρηλατήσουν το χαρακτήρα τους, να αποκτήσουν ισχυρή θέληση, ισορροπημένη ηθική συνείδηση και σταθερές αξίες για να κτίσουν το μέλλον τους. Αναπτύσσουμε τις ικανότητές τους να διαχειρίζονται σωστά το χρόνο τους και τα χαρίσματά τους και να παίρνουν πρωτοβουλίες. Ενθαρρύνουμε την ομαδική εργασία, βοηθώντας τους να αναπτύξουν το πνεύμα συνεργασίας και προσφοράς, για την υπηρεσία εκείνων που έχουν ανάγκη.

■ **Κατά το παράδειγμα της Παναγίας⁹**

- 117 Η Παναγία είναι για μας, όπως ήταν και για το Μαρκελλίνο, **το άριστο πρότυπο του Μαρριανού εκπαιδευτικού**: ως γυναίκα και Λαϊκή, πρώτη μαθήτρια του Χριστού, φωτίζει την πίστη μας· ως παιδαγωγός του Χριστού στη Ναζαρέτ, εμπνέει την παιδαγωγική μας προσέγγιση.
- 118 Η πορεία της Παναγίας είναι μια **πορεία μέσα στην πίστη**: όπως η δική μας. Αν και έχει ανατραφεί με τις παραδόσεις του λαού της, εκπλήσσεται από τη θαυμαστή επέμβαση του Θεού στη ζωή της. Αν και “επιλεγμένη μεταξύ των γυναικών” (Λουκ. α’ 41), γνωρίζει τη δοκιμασία να φέρνει στον κόσμο μια ζωή σ’ έναν αφιλόξενο τόπο, μακριά από το σπίτι της· ζει τη μοίρα των προσφύγων.
- 119 Συμμετέχει στις χαρές και τις δοκιμασίες της ζωής. **Εκδηλώνει το θαυμασμό της** μπροστά στο μεγαλείο του Θεού, έστω κι αν ταραζεται. Εί-

να **ανοικτή** στην επενέργεια του Πνεύματος. Με πίστη, αναλογίζεται τα γεγονότα της ζωής της και της ζωής του Γιου της. **Συγκατατίθεται με όλη της την καρδιά**, χωρίς να περιμένει απάντηση σε όλες τις απορίες της, από το “Ναι” που είπε κατά τον Ευαγγελισμό έως τον πόνο που ένιωσε κάτω από το Σταυρό (Λουκ. α’ 26-28, Ιω. ιθ’ 25-27). Με πίστη, γίνεται ταπεινά μέλος της νέας οικογένειας των μαθητών του Ιησού Χριστού, με μοναδική επιθυμία να κάνει το θέλημα του Πατέρα (Μαρκ. γ’ 31-35).

- 120 Στη Ναζαρέτ, η Παναγία και ο Άγιος Ιωσήφ προσφέρουν στον Ιησού **την αγάπη και την ενότητα μιας οικογενειακής εστίας**, για να διευκολύνουν την ανάπτυξή του ως ανθρώπου (Λουκ. β’ 51-52). Στον έφηβο Ιησού προσφέρουν το κατάλληλο περιβάλλον για τη δημιουργία της ιδιαίτερης ταυτότητάς του. Ξεπερνώντας όλα όσα δεν καταλάβαιναν, του δείχνουν εμπιστοσύνη και ενθαρρύνουν την ανάπτυξή του “έν σοφία καί ἡλικία καί χάριτι” (Λουκ. β’ 52). Η Παναγία δεν παύει να μεριμνά για την αποστολή της ως μητέρα και παιδαγωγός μέσα στη νεοσύστατη χριστιανική κοινότητα.
- 121 **Η Μαριανή διάσταση** της πνευματικότητάς μας εκφράζεται πρώτα απ’ όλα με τη μίμηση της στάσης της Παναγίας απέναντι στο Θεό και στους άλλους. Με το δοξαστικό της ύμνο “Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον...” (Λουκ. α’ 46-55) μας μαθαίνει να μαρτυρούμε την αλληλεγγύη του Θεού προς το Λαό Του μέσα από τις ανάγκες και τους πόνους του. Μας καλεί να κάνουμε αυτό που μας ζητάει ο Χριστός (Ιω. β’ 5). Όπως ήταν και με τους αποστόλους στην Πεντηκοστή, είναι και ανάμεσά μας σημείο ενότητας και αποστολής (Πράξ. Αποστ. α’ 14). Μαζί με το Μαρκελλίνο, απευθυνόμαστε σ’ Αυτήν, την “Καλή μας Μητέρα” και την “Πηγὴ της Σωτηρίας μας”¹⁰. Η Μαριανή μας ευλάβεια είναι προσωπική, απλή, πιστή στους προσανατολισμούς της Εκκλησίας και τις τοπικές παραδόσεις.
- 122 Συνειδητά μεταφέρουμε αυτή τη Μαριανή διάσταση στην **κατήχηση και στις προσευχές** μας με τα παιδιά και τους νέους. Τους καλούμε να αγαπήσουν την Παναγία, να προσεύχονται συχνά σ’ αυτήν, να μιμούνται την τρυφερότητά της, τη δύναμή της, τη σταθερή και αδιάλειπτη πίστη της.
- 123 Μέσα σε όλα τα σχέδιά μας, σε ό,τι κι αν κάνουμε, έχουμε ως πρότυπο

την Παναγία, ώστε να φέρουμε τη γέννηση του Χριστού στις καρδιές των νέων: **“Όλα στον Ιησού μέσω της Παναγίας· όλα στην Παναγία για τον Ιησού”**.

■ Συνεχιστές των οραμάτων του Μαρκελλίνου

- 124 Δεν υπήρξαμε πάντοτε τόσο δημιουργικοί ή πιστοί όσο θα ήθελαν οι νέοι. Όμως, **η πνευματική μας κληρονομιά έχει εμπλουτιστεί** από τον αποστολικό ζήλο πολυάριθμων γενεών Αδελφών και ενός ολοένα αυξανόμενου αριθμού Λαϊκών στην υπηρεσία των νέων, μέσα σε διάφορους πολιτισμούς και θρησκείες. Το ίδιο συνέβη στο πέρασμα των χρόνων, με την υιοθέτηση νέων παιδαγωγικών, ποιμαντικών και θεολογικών προσανατολισμών.
- 125 Επιδιώκουμε, στους διάφορους χώρους της αποστολικής μας δράσης, ακολουθώντας το παράδειγμα του Μαρκελλίνου, να ζούμε το κάλεσμά μας, ως σπορείς της Καλής Είδησης, βρισκόμενοι ανάμεσα στους νέους, ιδιαίτερα τους πιο παραμελημένους. Και με τον ίδιο ενθουσιασμό και **ζήλο** που χαρακτήριζε τους προκατόχους μας, να συμβάλλουμε στην προώθηση των χριστιανικών αξιών με το Μαριανό τρόπο.

Στο περιβάλλον του σχολείου

*«Θεοτόκε Παρθένα, Σὺ τα δημιούργησες ὅλα ἀντὰ μέσα στὴν
οικογένειά μας. Σὲ Σένα προστρέχουμε λοιπὸν, στὴ μητρικὴ
Σου στοργή, καὶ πάντα ἔχουμε σ' ἐσένα πίστη βαθιὰ παντοτινή»*

- 126 Ένα **Μαριανό σχολείο** είναι συγχρόνως ένας τρόπος διδασκαλίας, ένας τρόπος ζωής και ένας τρόπος διάδοσης του Ευαγγελίου. Ως σχολείο, οδηγεί τους μαθητές στο να μάθουν **“να ανακαλύπτουν, να δημιουργούν, να ζουν μαζί, και, ιδιαιτέρως, να είναι”**¹. Ως **χριστιανικό σχολείο**, αποτελεί μία κοινότητα μέσα στην οποία τα μέλη της βιώνουν και μοιράζονται την πίστη, την ελπίδα και την αγάπη και οι μαθητές μυσούνται σταδιακά στο ιδανικό της ζωής, όπου εναρμονίζονται **πίστη, πολιτισμός και ζωή**². Ως σχολείο της Μαριανής παράδοσης ακολουθεί την παιδαγωγική προσέγγιση του Μαρκελλίνου Champagnat.
- 127 Τα Μαριανά σχολεία σ’ όλο τον κόσμο παρουσιάζουν μία μεγάλη διαφοροποίηση ανάλογα με το κοινωνικό, πολιτιστικό, πολιτικό, νομικό, αστικό ή αγροτικό περιβάλλον στο οποίο βρίσκονται. Προσφέρουν το αγαθό της γνώσης και της διαπαιδαγώγησης σε νέους και των τριών βαθμίδων εκπαίδευσης: πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας. Για την καλύτερη εξυπηρέτηση μερικών κατηγοριών μαθητών λειτουργούν και οικοτροφεία. Τα σχολεία μας είναι στην πλειονότητά τους ιδιοκτησία του Τάγματος, αλλά ορισμένα ανήκουν στις επισκοπές, στις ενορίες ή στο κράτος.
- 128 Η αντίληψή μας ως προς την κοινή μας αποστολή εκφράζεται σε όλα τα σχολεία μας με τη θέλησή μας να διαμορφώσουμε **εκπαιδευτικές κοινότητες**, όπου εκπαιδευτικοί, διοικητικό και τεχνικό προσωπικό και γονείς αλληλοενισχύονται στους συμπληρωματικούς τους ρόλους. Όλοι μαζί προσπαθούμε να διαμορφώσουμε ένα πλαίσιο στις μεταξύ μας σχέσεις εμπνευσμένο από το Ευαγγέλιο και από τη Μαριανή κλη-

ρονομιά και το οποίο θα μαρτυρεί τις αξίες που θέλουμε να μεταδώσουμε στους νέους.

129 Όλοι μαζί συμμετέχουμε στην εκπόνηση ενός **παιδαγωγικού σχεδίου**, όπου προσδιορίζεται η ταυτότητά μας, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ιδρύματός μας, το γενικότερο περιβάλλον του, οι προτεραιότητές του. Αποτελεί την πηγή έμπνευσης, το κείμενο αναφοράς μας, στο σχεδιασμό, την οργάνωση και την αξιολόγηση των δομών και των δραστηριοτήτων μας³.

■ Η παιδαγωγική μας πράξη φωτίζεται από την πίστη

130 Στο επίκεντρο των φροντίδων και του ενδιαφέροντός μας, ως προς την οργάνωση και τη ζωή των σχολείων μας, βρίσκονται **οι μαθητές μας**. Τους βοηθάμε να **αποκτήσουν γνώσεις, δεξιότητες και αξίες**, μέσω της ανακάλυψης του κόσμου, των συνανθρώπων τους, του ίδιου τους του εαυτού και του Θεού⁴.

131 Γνωρίζουμε ότι δεν προσεγγίζουν όλοι το αγαθό της γνώσης με τα ίδια χαρίσματα και κάτω από τις ίδιες οικογενειακές, οικονομικές, πολιτιστικές και θρησκευτικές συνθήκες. Στον προγραμματισμό μας, στις παιδαγωγικές μας μεθόδους, στην αξιολόγηση των σχολικών αποτελεσμάτων και της διαγωγής των μαθητών, λαμβάνουμε υπ' όψιν μας αυτή τη διαφοροποίηση.

132 Ακολουθώντας το παράδειγμα του Μαρκελλίνου, τους ενθαρρύνουμε πάντα να **προοδεύουν**, να δίνουν τον καλύτερο εαυτό τους⁵. Τους εκφράζουμε την εμπιστοσύνη μας στις δυνατότητές τους για πρόοδο και επιτυχία. Δείχνουμε ιδιαίτερη φροντίδα για τους **αδύνατους και ψυχικά πληγωμένους μαθητές**. Δημιουργούμε το κατάλληλο γι' αυτούς μαθησιακό περιβάλλον, ώστε να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις, να εκτιμήσουν τις δυνατότητές τους και να πετύχουν.

133 Κατευθύνουμε **τις δραστηριότητές μας, τα προγράμματα διδασκαλίας και τις παιδαγωγικές μας μεθόδους**, υπό το φως του παιδαγωγικού μας σχεδίου και των καλύτερων παιδαγωγικών και εκπαιδευτικών μεθόδων. Επιδιώκουμε να ανταποκρινόμαστε στις προσδοκίες των

μαθητών και των γονέων τους. Τους βοηθάμε στην επιλογή των επιστημονικού τομέα και των μαθημάτων και τους συμβουλευόμαστε ως προς την επαγγελματική τους κλίση και τα απαραίτητα για τη μελλοντική τους καριέρα προσόντα. Είμαστε βέβαιοι ότι η εκπαίδευση που παρέχουμε είναι και θα παραμένει σύγχρονη, ανταποκρινόμενη στις πνευματικές και κοινωνικές ανάγκες κάθε εποχής.

- 134 Χρησιμοποιούμε **σύγχρονες και αποτελεσματικές μεθόδους** στη θέση των αναποτελεσματικών παραδοσιακών τρόπων διδασκαλίας. Ενθαρρύνουμε την προσωπική έκφραση με λογοτεχνικές, επιστημονικές, τεχνολογικές και καλλιτεχνικές μελέτες και δραστηριότητες. Όπου είναι δυνατόν, προσφέρουμε ευκαιρίες για εργασιακή εμπειρία εκτός του σχολικού πλαισίου.
- 135 Υποστηρίζοντας μεθόδους που ευνοούν **τη συμμετοχή και τη δημιουργικότητα**, βοηθάμε τους νέους να αποκτήσουν περισσότερη εμπιστοσύνη στον εαυτό τους. Δεν επιζητούμε μόνο την ανάπτυξη των γνώσεων και των δεξιοτήτων τους, αλλά επίσης θέλουμε να τους μάθουμε να εργάζονται και να ερευνούν μαζί, να επικοινωνούν με τους άλλους και να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες.
- 136 Κατά τη διδασκαλία μας, τους βοηθάμε να αναπτύξουν **την κριτική τους ικανότητα** απέναντι στις αξίες που παρουσιάζονται στα μαθήματα που μελετούν. Τους ωθούμε να ανακαλύψουν τις πνευματικές ανησυχίες της ανθρωπότητας και τις ποικίλες εκφράσεις τους στο διάβα της ιστορίας, μέσα στα διάφορα πολιτιστικά περιβάλλοντα.
- 137 Συνεπείς στο όραμά μας για μια ολοκληρωμένη εκπαίδευση, καλλιεργούμε στους νέους **το σεβασμό προς το περιβάλλον**, και τους δίνουμε συμβουλές για την εξασφάλιση μιας υγιεινής ζωής. Ενθαρρύνουμε τις **αθλητικές δραστηριότητες**, για την ανάπτυξη των φυσικών τους ικανοτήτων και του ομαδικού τους πνεύματος, για τη διαμόρφωση του χαρακτήρα τους και την επίγνωση των φυσικών τους ορίων, για τη σωστή αντιμετώπιση της αποτυχίας και την αναζήτηση της επιτυχίας.
- 138 Δίνουμε ξεχωριστή θέση στην εκπαίδευση στα **σύγχρονα μέσα επικοινωνίας**: τον τύπο, την τηλεόραση, τον κινηματογράφο και την πληροφορική. Επιτρέπουμε έτσι την ευρεία συμμετοχή των νέων σε

μία ουσιώδη πτυχή του σύγχρονου πολιτισμού μας αλλά επίσης και την ανακάλυψη της θετικής ή αρνητικής επίδρασης των συγκεκριμένων μέσων στους ίδιους⁶.

- 139 Παρέχουμε τα **μέσα** και τον απαραίτητο **εξοπλισμό** που απαιτούν οι ταχείες οικονομικές, τεχνολογικές, επιστημονικές και κοινωνικές αλλαγές. Εντούτοις, παρόμοιες επενδύσεις πρέπει να γίνονται με φειδώ και σύνεση και να μη συμβάλλουν στον αποκλεισμό από τα σχολεία μας των οικογενειών με χαμηλό εισόδημα.
- 140 Τα σχολεία μας είναι ανοικτά σε όλους τους νέους, όποια κι αν είναι η θρησκευτική τους πίστη, εφόσον οι οικογένειές τους δέχονται τις παιδαγωγικές μας αντιλήψεις. Σεβόμενοι την ελευθερία συνειδήσεώς τους, προσφέρουμε σε όλους μία **θρησκευτική και ηθική μόρφωση**. Τους προβληματίζουμε σχετικά με το νόημα της ζωής. Τους καλούμε να ζήσουν έντιμα και να αγωνιστούν για το σεβασμό κάθε ανθρώπινης ύπαρξης και όλης της Δημιουργίας.
- 141 Στα σχολεία μας δημιουργούμε **συμβουλευτικά κέντρα επαγγελματικού προσανατολισμού και πνευματικής καθοδήγησης** των μαθητών. Μπορούμε έτσι να γνωρίζουμε καλύτερα τους μαθητές, να τους προσφέρουμε προσωπική στήριξη, να βοηθάμε την ανάπτυξή τους και την ικανότητά τους για κοινωνική ενσωμάτωση. Για τους νέους που παρουσιάζουν σοβαρά προσωπικά προβλήματα, ζητάμε τη βοήθεια ειδικών συμβούλων ή άλλων εξειδικευμένων υπηρεσιών.
- 142 Όταν πρόκειται να προβούμε σε κυρώσεις, έχουμε ως οδηγό μας το σεβασμό της αξιοπρέπειας του παιδιού και του νέου. Έτσι, αποκλείουμε τις σωματικές ποινές, τις ταπεινωτικές τιμωρίες και κάθε υπερβολική αυστηρότητα⁷. Αντίθετα, μας ενδιαφέρει να αναπτύξουμε στο μαθητή το **αίσθημα της ατομικής και συλλογικής ευθύνης**.
- 143 Η Μαριανή μας παράδοση στον τομέα **της πειθαρχίας** αποβλέπει να δημιουργήσει ένα κλίμα ενθαρρυντικό και αδελφικό, όπου η ηρεμία, η τάξη και η ευρυθμία ευνοούν τη μάθηση και την πρόληψη δύσκολων καταστάσεων. Οι κανονισμοί μας εμπνέονται από τις ευαγγελικές αξίες της υπεύθυνης και συνειδητής ελευθερίας και της αλληλεγγύης.

- Το Εκπαιδευτικό Σχέδιο κάθε Μαρριανού Σχολείου στοχεύει, εκτός από τη διδασκαλία, και στην καλλιέργεια της πίστης (βλ. κεφ. 4)
- 144 Για να μπορούν τα σχολεία μας να βοηθήσουν πραγματικά τους νέους να **βιώσουν την πίστη, τον πολιτισμό και τη ζωή**⁸, σύμφωνα και με την αποστολή που έχουμε να μεταδώσουμε το Ευαγγελικό μήνυμα μέσω της εκπαίδευσης, φροντίζουμε ιδιαίτερα την καλλιέργεια της πίστης των νέων και την ανάληψη από αυτούς υπεύθυνης κοινωνικής δράσης.
  - 145 **Η θρησκευτική μόρφωση** μέσω ενός πλήρους προγράμματος, που καλύπτει όλες τις ηλικίες και ταιριάζει στις κατευθύνσεις και στους προσανατολισμούς της Εκκλησίας, κατέχει σημαντική θέση στην οργάνωση και στη ζωή των σχολείων μας. Θέλουμε οι μαθητές μας να ανακαλύψουν το πρόσωπο του Ιησού και να καταλάβουν τι σημαίνει να είσαι Χριστιανός σήμερα. Όταν αυτό είναι δυνατό, οργανώνουμε την προετοιμασία στη μυστηριακή ζωή σε συνεργασία με τις ενορίες.
  - 146 Στο μάθημα των **Θρησκευτικών**, δίνουμε ιδιαίτερη προσοχή στους νέους και όχι μόνο στο περιεχόμενο του μαθήματος. Μέσω της παιδαγωγικής του διαλόγου⁹, τους βοηθάμε στην αναζήτηση εκείνων των αξιών που πρόκειται να κατευθύνουν τη ζωή τους. **Έξω από την τάξη**, ενθαρρύνουμε πρωτοβουλίες έκφρασης και εμπάθυνσης της πίστης. Οργανώνουμε ημερίδες περισυλλογής, ομάδες προσευχής και άλλες μορφές θρησκευτικών εμπειριών ανοικτές σε όλους. **Εκδηλώνουμε τη λατρεία της πίστης μας** σε συγκεκριμένες στιγμές της σχολικής χρονιάς, με λειτουργίες προετοιμασμένες με φροντίδα, συγκεντρώνοντας τη χριστιανική κοινότητα των εκπαιδευτικών, των μαθητών, του υπόλοιπου προσωπικού και των γονέων.
  - 147 Δίνουμε ιδιαίτερη προσοχή στη σπουδαιότητα των **θρησκευτικών συμβόλων**, των χώρων και των καθορισμένων χρόνων προσευχής. Ενθαρρύνουμε τους νέους να εκφράσουν τα χριστιανικά τους πιστεύω με μια σύγχρονη γλώσσα, μέσω καλλιτεχνικών δημιουργιών.
  - 148 Ευνοούμε τη δημιουργία **ομάδων θρησκευτικού προβληματισμού** μέσα στο σχολείο για εκείνους που ζητούν να εμβαθύνουν στη χρι-

στιανική τους ζωή και μόρφωση. Συνοδεύουμε τους νέους στη θρησκευτική τους ανάπτυξη βοηθώντας τους να ακολουθήσουν την πνευματική πορεία που τους έχει προταθεί.

- 149 Για όσους θέλουν να έρθουν πιο κοντά στη Μαριανή πνευματικότητα, προτείνουμε τις **Μαριανές θρησκευτικές ομάδες (Αδελφότητες)**. Πιστοί στην παράδοσή μας, δίνουμε και σ' αυτές τις ομάδες προτεραιότητα στην προσευχή, σε μία εμπειρία κοινοβιακής ζωής και στην ανάληψη μίας υπεύθυνης δράσης μέσα στην κοινωνία και στην Εκκλησία. Ως πρότυπα για το δρόμο μας προς το Χριστό έχουμε την Παναγία και το Μαρκελλίνο.
- 150 Τα σχολεία μας εντάσσονται **στον ποιμαντικό σχεδιασμό της τοπικής Εκκλησίας**. Στις χώρες όπου το καθολικό σχολείο αποτελεί, για ικανό αριθμό μαθητών και ενηλίκων, την κύρια εμπειρία Εκκλησίας, υπολογίζουμε αυτή την ιεραποστολική διάσταση στην ποιμαντική μας, ενθαρρύνοντας τους καθολικούς να έρθουν σε επαφή με την τοπική χριστιανική κοινότητα¹⁰.
- 151 Αν και μοιραζόμαστε όλοι την ευθύνη για τη βίωση της πίστης μέσα στο σχολείο, την **εμπύχωση** αναλαμβάνουν **κατάλληλα επιμορφωμένα άτομα**. Εκτός από τον ενεργητικό τους ρόλο στη θρησκευτική διαπαιδαγώγηση και στις ποιμαντικές δραστηριότητες του σχολείου, οι υπεύθυνοι αυτής της εμπύχωσης πρέπει να βρίσκονται κοντά στους μαθητές και στους συναδέλφους τους, συζητώντας μαζί τους τα προβλήματά τους και στηρίζοντάς τους σε κάθε δύσκολη στιγμή της πνευματικής τους πορείας.
- 152 Μαθαίνουμε στους νέους **την αλληλεγγύη**, δεχόμενοι καταρχάς στα σχολεία μας νέους διαφορετικών θρησκευμάτων, διάφορων κοινωνικών τάξεων, νέους που ανήκουν στους λιγότερο ευνοημένους ή στους περιθωριοποιημένους¹¹. Για να βοηθήσουμε τους μαθητές μας να ζήσουν μέσα σ' έναν τέτοιο πλουραλισμό, τους διδάσκουμε την ανεκτικότητα και το διάλογο. Ευνοούμε τη δημιουργία ενός κλίματος αποδοχής, σεβασμού και αμοιβαίας στήριξης προσκαλώντας τους πιο δυνατούς να βοηθήσουν τους πιο αδύναμους.
- 153 Διαπαιδαγωγούμε τους νέους **για την αλληλεγγύη**, παρουσιάζοντάς

την ως μία ηθική επιταγή που αφορά όλη την ανθρωπότητα¹², δεδομένης της αλληλεξάρτησης των εθνών και της αυξανόμενης επίδρασης των δυνάμεων του κακού και της αμαρτίας¹³, αλλά και ως **βασικό χαρακτηριστικό της χριστιανικής ζωής και πίστης**. Στα προγράμματα σπουδών, εντάσσουμε την καλλιέργεια της αλληλεγγύης και, γενικότερα, την κοινωνική διδασκαλία της Εκκλησίας.

- 154 Προωθούμε **το άνοιγμά μας** προς τις υλικές, πνευματικές, πολιτικές και θρησκευτικές ανάγκες των ανδρών και των γυναικών της εποχής μας. Βάζουμε τους μαθητές μας να συμμετέχουν σε φιλανθρωπικές δραστηριότητες που τους φέρνουν σε επαφή με συγκεκριμένες καταστάσεις φτώχειας και κινητοποιούμε ολόκληρη τη σχολική κοινότητα σε **συγκεκριμένες πράξεις** αλληλεγγύης.
- 155 Στα Κέντρα που έχουμε για την εκπαίδευση ή την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, εκτός από τις επαγγελματικές γνώσεις, μεταδίδουμε στους σπουδαστές μας τη χριστιανική θεώρηση της εκπαίδευσης και τους βοηθάμε στην απόκτηση των απαραίτητων για τον τομέα της θρησκευτικής διαπαιδαγώγησης δεξιοτήτων. Είμαστε κοντά τους, επιδιώκοντας να διαμορφώσουν ολοκληρωμένες προσωπικότητες ως προς τη ζωή, τον πολιτισμό και την πίστη. Τους ενθαρρύνουμε να εργαστούν, τουλάχιστον για κάποιο χρονικό διάστημα, ως εκπαιδευτικοί, σε περιοχές περιθωριοποιημένες.
- 156 Η παρουσία μας στο χώρο της **ανώτατης εκπαίδευσης** μας προσφέρει ένα προνομιούχο περιβάλλον για την υποστήριξη του διαλόγου ανάμεσα στην πίστη και τη σύγχρονη σκέψη. Ενθαρρύνουμε τη διδασκαλία και την έρευνα υψηλού επιπέδου. Προτείνουμε μία προσωπική και επαγγελματική εκπαίδευση στα μελλοντικά ηγετικά στελέχη της κοινωνίας. Επιθυμούμε να συμβάλλουμε στην πολιτιστική και κοινωνική πρόοδο. Στο πλαίσιο της ποιμαντικής στον πανεπιστημιακό χώρο βοηθάμε τους φοιτητές να εναρμονίσουν πίστη, προσωπική ηθική και αίσθημα κοινωνικής δικαιοσύνης.
- 157 Καλούμε τους **αποφοίτους** μας, ιδιαίτερα τους νέους, να συμμετέχουν στις πολιτιστικές, κοινωνικές και θρησκευτικές μας δραστηριότητες και να ζουν τη χριστιανική τους διαπαιδαγώγηση μέσα στις οικογενειακές και επαγγελματικές τους υποχρεώσεις.

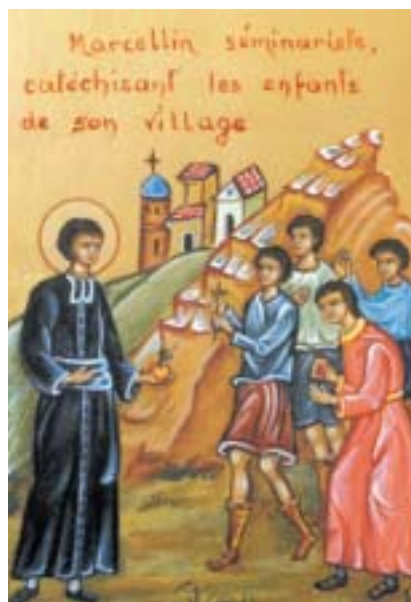
■ Προσαρμόζουμε τα έργα μας στις ανάγκες κάθε εποχής

- 158 **Αποφεύγουμε κάθε μορφή ελιτισμού.** Προσέχουμε ώστε “η μέριμνα για εξαιρετικά σχολικά αποτελέσματα, η φήμη και το κέρδος να μην αποτελούν εμπόδιο στο άνοιγμα των σχολείων μας προς αυτούς που είναι λιγότερο προικισμένοι ή ανήκουν σε οικογένειες αδύνατες οικονομικά” (ΧΙΧ Γενική Συνέλευση του Τάγματος, κεφ. Αλληλεγγύη σ.16). Στις χώρες όπου η κυβέρνηση δεν επιχορηγεί τη λειτουργία των καθολικών σχολείων, ζητάμε την αλληλεγγύη όλων, προκειμένου να είμαστε σε θέση να δεχόμαστε τους φτωχούς¹⁴.
- 159 Προσαρμόζουμε τα προγράμματα διδασκαλίας, όποτε επιβάλλεται, ώστε να ανταποκρινόμαστε όσο το δυνατόν καλύτερα στις δεξιότητες των μαθητών, καθώς και στη διαρκώς εξελισσόμενη κοινωνικοοικονομική πραγματικότητα. Δημιουργούμε επαγγελματικά τμήματα, ώστε να τους βοηθήσουν στην ένταξή τους στον κόσμο της εργασίας.
- 160 Σε συνεργασία με άλλους φορείς, δημιουργούμε ή μεταστεγάζουμε **σχολεία**, ώστε να είναι στην υπηρεσία των οικογενειών στις υποβαθμισμένες ή περιθωριοποιημένες περιοχές. Το ίδιο πνεύμα μάς ωθεί να ιδρύουμε επαγγελματικά κέντρα για τους νέους που ζητούν μία συμπληρωματική εκπαίδευση και γι’ αυτούς που είναι αποκλεισμένοι από το εκπαιδευτικό σύστημα.
- 161 Προσπαθούμε να αναγνωρίσουμε όσο πιο γρήγορα γίνεται **τους μαθητές που βρίσκονται σε επικίνδυνες καταστάσεις**, και σε συνεργασία με τις οικογένειές τους εφαρμόζουμε τις κατάλληλες παιδαγωγικές στρατηγικές. Γι’ αυτούς και για όσους παρουσιάζουν **αποκλίνουσες συμπεριφορές** δημιουργούμε εξειδικευμένες υπηρεσίες ή ειδικά εκπαιδευτικά κέντρα.
- 162 Στα μέρη όπου οι νέοι και οι οικογένειές τους γίνονται αντικείμενα εκμετάλλευσης, αναλαμβάνουμε πρωτοβουλίες για μια κοινή παιδαγωγική προσέγγιση, με σκοπό να βοηθήσουμε αυτούς τους νέους **να αναλάβουν οι ίδιοι υπεύθυνα την προσωπική τους βελτίωση και να συμβάλουν στην πρόοδο της κοινωνίας.**

■ **Είμαστε όλοι καλεσμένοι σε μια υπεύθυνη δράση**

- 163 Όλοι μας, ως εκπαιδευτικοί, καλούμαστε να ασκούμε μία **υπεύθυνη επαγγελματική και ποιμαντική δράση**. Συμμετέχουμε στα προγράμματα διαρκούς επιμόρφωσης, με σκοπό να τελειοποιηθούμε στους δύο αυτούς τομείς, να αναζητήσουμε μαζί με άλλους τις μεθόδους και τις στρατηγικές που ταιριάζουν περισσότερο στην εκπαίδευση της σημερινής νεολαίας και τέλος να κατανοήσουμε καλύτερα την ιδιαιτερότητα της Μαριανής παιδαγωγικής και πνευματικότητας.
- 164 Με εντελώς ξεχωριστό τρόπο, **τα διευθυντικά στελέχη** πρέπει να είναι άτομα ικανά να παρουσιάζουν και να ζουν τις θεμελιώδεις Μαριανές αξίες και να καθοδηγούν τους άλλους να τις ζουν από κοινού. Περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο, αποτελούν την εικόνα του Μαρκελίνου Champagnat μέσα στην εκπαιδευτική κοινότητα, την οποία έχουν χρέος να οδηγούν με εμπιστοσύνη και αισιοδοξία, στη βίωση της Μαριανής πνευματικότητας.
- 165 Συνεργαζόμαστε με όλους τους **παράγοντες της Χριστιανικής εκπαίδευσης** του τόπου μας. Μοιραζόμαστε την εμπειρία που έχουμε στην εκπαίδευση και στη διάδοση του Ευαγγελίου και εμπλουτιζόμαστε από τις δικές τους εμπειρίες. Βοηθάμε τις αρχές της Εκκλησίας να παραμένουν σε επαφή με την πραγματικότητα της αποστολικής μας δράσης. Προσπαθούμε, επίσης, να συμμετέχουμε στη βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο.
- 166 Στην καθημερινή μας εργασία, μέσα στα σχολεία μας, θέλουμε να είμαστε **φορείς ελπίδας** για τους νέους. Σε όλους, στον εαυτό μας και στους μαθητές μας, με συνεχώς ανανεούμενη πίστη απαντάμε στο κάλεσμα για τη δημιουργία **“μιας νέας ανθρωπότητας”**, ενός κόσμου που να εμπνέεται και να οδηγείται από την αγάπη (Εφεσ. δ' 24).

*Και σε άλλους χώρους
διαπαιδαγώγησης*

*«Επιλέγουμε τους πιο φτωχούς,
γιατί πιστεύουμε ότι ανταποκρινόμαστε
σε ευαγγελική επιταγή»*

■ Συναντάμε τους νέους...

- 167 Η σταθερή αναζήτηση των κατάλληλων τρόπων για την προσέγγιση των νέων βρίσκεται στο επίκεντρο του χαρίσματος του **Μαρκελλίνου**. Το παράδειγμά του εμπνέει τα σχέδιά μας ως **Μαριανών αποστόλων**. Θέλουμε να είμαστε το ανθρώπινο πρόσωπο του Χριστού ανάμεσα στους νέους, όπου κι αν βρίσκονται.
- 168 Ο **Μαρκελλίνος συγκεντρώνει** τα παιδιά για να τους διδάξει κατήχηση. Έμπαινε στα χωριουδάκια και εκεί έστελνε και τους **Αδελφούς** του. **Φρόντιζε ιδιαίτερα τα φτωχά** και τα ορφανά, με το να τα δέχεται στο Λα Βαλλά, και έπειτα στο Ερμιτάζ, και να κάνει ό,τι ήταν δυνατό για την εκπαίδευσή τους¹.
- 169 Μπροστά στις **επείγουσες ανάγκες** και στις προσδοκίες των σημερινών νέων, ιδιαίτερα των πιο στερημένων και των πιο πονεμένων, **πληθαίνουμε τους τρόπους με τους οποίους μπορούμε να μπούμε** στη ζωή τους και στον κόσμο τους². Με μια ιεραποστολική καρδιά, είμαστε ανοιχτοί σε όλους, όποιο κι αν είναι το θρησκευτικό τους περιβάλλον. Γνωρίζουμε ότι, στην αποστολή μας για τη μετάδοση του Ευαγγελικού λόγου, δεν μπορούμε να κάνουμε την ίδια πορεία με όλους.
- 170 Η **σφαιρική θεώρηση της εκπαίδευσης**, που μας διακρίνει, εμπνέει κάθε αποστολική μας δράση. Ως αδελφια των νέων, έχουμε τη φροντίδα της πλήρους ανάπτυξής τους. Τους στηρίζουμε στις σχέσεις τους με τον ίδιο τους τον εαυτό, με τους άλλους, με τον κόσμο και με το Θεό (βλ. κεφ. 4).

171 **Το Μαριανό μας πνεύμα** χαρακτηρίζει κάθε μας δραστηριότητα και κάθε μας σχέδιο (βλ. κεφ. 5). Είμαστε πεπεισμένοι για την παιδαγωγική επίδραση της ποιότητας των σχέσεών μας με τους νέους και μεταξύ μας, και για την αναγκαιότητα να είμαστε ο εαυτός μας, ώστε οι άλλοι να μας εμπιστεύονται. Ενθαρρύνουμε την εργασία κατά ομάδες, ειδικά στις περιπτώσεις εκείνες όπου οι νέοι τείνουν προς την αποθάρρυνση ή την παθητικότητα. Αυτές οι αξίες αποκτούν μία ξεχωριστή σημασία, όταν η αποστολική μας δράση ασκείται έξω από τα πλαίσια της οργανωμένης εκπαίδευσης.

■ **...εκεί όπου βρίσκονται**

172 Αναζητάμε **τις ευκαιρίες να είμαστε παρόντες** στα μέρη όπου οι νέοι συχνάζουν και διασκεδάζουν, αθλούνται ή κάνουν διακοπές, ασχολούνται με πολιτιστικές δραστηριότητες, στις συνοικίες ή στις ενορίες τους, σε δραστηριότητες κοντά στη φύση ή σε διάφορες οργανώσεις, όπως ο προσκοπισμός. Τους βοηθάμε, όποτε χρειάζεται, να οργανώνουν τέτοιες δραστηριότητες μετά το μάθημα, κατά τη διάρκεια του Σαββατοκύριακου ή των διακοπών. Επίσης, βρισκόμαστε ανάμεσα στους εγκαταλειμμένους νέους, στο δρόμο, στα παραπήγματα των φτωχών συνοικιών ή ακόμα στα κρατητήρια.

173 Σε συνεργασία με τις ενορίες, τις δημοτικές αρχές, τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, τις κρατικές υπηρεσίες για τους νέους ή μόνοι μας δημιουργούμε **κέντρα** άθλησης και ψυχαγωγίας, χώρους όπου οι νέοι μπορούν να συναντώνται και να εκφράζουν τη δημιουργικότητά τους. Στα μέρη που είναι ιδιαίτερα φτωχά, δημιουργούμε χώρους μελέτης, βιβλιοθήκες ή φοιτητικές εστίες.

174 Ενθαρρύνουμε την **έμφυτη κοινωνικότητα των νέων, το άνοιγμά τους προς τους άλλους**, τη δημιουργικότητά τους μέσα στις ομάδες τους και την αμοιβαία στήριξη στις μεταξύ τους σχέσεις. Με διακριτικότητα τους αφήνουμε να ξεκινήσουν ένα διάλογο πάνω στα προσωπικά και οικογενειακά τους προβλήματα. Τους βοηθάμε να έρθουν σε επαφή με άλλες υπηρεσίες ή προγράμματα που τους προτείνονται στο περιβάλλον όπου ζουν ή με αυτά που οργανώνουμε εμείς οι ίδιοι.

- 175 Επιδιώκουμε την ανάπτυξη του **κριτικού τους πνεύματος** απέναντι στα πρότυπα που προβάλλουν έντονα τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, ο κόσμος της μουσικής και της ψυχαγωγίας, καθώς και το προσωπικό τους περιβάλλον. Με την παρουσία μας και με τη βοήθεια **ορισμένων μέσων** που έχουν δημιουργηθεί ιδιαίτερα γι' αυτούς, προωθούμε τις κοινωνικές αξίες, συνδέοντάς τες με την πίστη, τον πολιτισμό και τη ζωή, με μια γλώσσα που τους είναι προσιτή.
- 176 Δημιουργούμε **ευκαιρίες συνάντησης** και προτείνουμε **δραστηριότητες αλληλεγγύης** μεταξύ νέων που προέρχονται από διαφορετικά κοινωνικά και πολιτιστικά περιβάλλοντα. Με αυτόν τον τρόπο διευρύνουμε τους πνευματικούς τους ορίζοντες και τους δίνουμε την ευκαιρία να συνειδητοποιήσουν πόσο αναγκαίο είναι να αφιερώνουν το χρόνο τους και τα χαρίσματά τους στην υπηρεσία των άλλων.
- 177 Ακόμα και όταν το περιβάλλον δεν το επιτρέπει ή δεν είναι κατάλληλο για να μιλάει κανείς άμεσα για το Χριστό και το Ευαγγέλιο, ακόμα και όταν οι ίδιοι οι νέοι δείχνουν λίγο ενδιαφέρον για τα θρησκευτικά θέματα, φροντίζουμε να αφυπνίσουμε την **πνευματική διάσταση της προσωπικότητάς τους**. Τους βοηθάμε να δώσουν νόημα στη ζωή τους, να δεχτούν τις ηθικές αξίες και να προχωρήσουν στο δρόμο της πίστης.
- 178 Η μετάδοση του Ευαγγελίου σε τέτοιο περιβάλλον απαιτεί **προσωπική ωριμότητα και ισορροπία**, διορατικότητα, δημιουργικότητα, αίσθηση του χιούμορ, υπομονή, ευστροφία, προσεκτική και υπομονετική παρακολούθηση και βαθιά πίστη. Είναι απαραίτητο να αφιερώνουμε τον απαιτούμενο χρόνο, για να κερδίζουμε την εμπιστοσύνη των νέων. Δεν επιβάλλουμε τις απόψεις μας σ' αυτούς· αντίθετα, σεβόμαστε την ικανότητά τους να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες.

■ ...με ποιμαντικές προτάσεις

- 179 Σε εκείνους τους νέους που θέλουν να εμβαθύνουν στην πίστη τους και στην αφοσίωσή τους στην Εκκλησία, προσφέρουμε ευκαιρίες για εμπειρίες προσευχής και χριστιανικής κοινοτικής ζωής, και ενθαρρύνουμε τη συμμετοχή τους σε **αποστολικές δραστηριότητες** προτει-

νόμενες από εμάς ή τις ενορίες (βλ. κεφ. 4, άρθρα 69-85). Ενεργούμε έτσι, ώστε οι νέοι να αισθάνονται ευπρόσδεκτοι, άξιοι προσοχής, καλεσμένοι να πάρουν πρωτοβουλίες μέσα στην τοπική Εκκλησία. Δημιουργούμε κέντρα για την εφαρμογή των δικών μας ποιμαντικών σχεδίων ή, γενικότερα, της Εκκλησίας.

- 180 Προσαρμόζουμε τον τρόπο δράσης μας ανάλογα με **την ηλικία, τα χαρακτηριστικά και την κοινωνική κατάσταση** των ομάδων με τις οποίες εργαζόμαστε (βλ. κεφ. 4, άρθρα 86-90): δηλαδή, αν είναι παιδιά ή νέοι σχολικής ηλικίας, ενοριακές ομάδες, νέοι αγροτικών ή αστικών περιοχών, εργαζόμενοι νέοι, σπουδαστές, φοιτητές· νέοι πολύ κοντά στην Εκκλησία, ή απομακρυσμένοι από αυτήν ή και με πλήρη άγνοιά της· νέοι από εύπορες ή φτωχές οικογένειες.
- 181 Η ποιμαντική μας προσέγγιση είναι **απλή και συγκεκριμένη**. Παρουσιάζουμε στους νέους μαρτυρίες πίστης, που θα τους επιτρέψουν να ανακαλύψουν στη ζωή τους τι σημαίνει να είναι κάποιος χριστιανός σήμερα. Οργανώνουμε δραστηριότητες, όπως επιμορφωτικά σεμινάρια, φεστιβάλ, αγρυπνίες προσευχής, θρησκευτικές εκδηλώσεις, πνευματικές ασκήσεις και προσκυνήματα. Τους βοηθάμε ατομικά ή σε μικρές ομάδες να επαναπροσδιορίσουν τις αξίες τους, που θα τους επιτρέψουν να θέσουν στόχους που ταιριάζουν στην ηλικία τους και στο περιβάλλον τους.
- 182 Καλούμε τους **νέους που βρίσκονται σε σχολική ηλικία** και ζουν με ενθουσιασμό την πίστη τους, να αναλάβουν ευθύνες ως κατηχητές των πιο μικρών παιδιών ή ως εμπνευστές σε οργανώσεις νεολαίας ή να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες που θα τους δίνουν τη δυνατότητα να μεταδίδουν το Ευαγγελικό μήνυμα σε άλλους νέους.
- 183 Η αποστολική μας δράση κοντά στους **νέους** επικεντρώνεται στην ωρίμανση της προσωπικής τους πίστης και στην έκφραση αυτής της πίστης με ανάληψη πρωτοβουλιών μέσα στην κοινωνία και στην Εκκλησία. Εκτός από τις δραστηριότητες που ήδη αναφέραμε, υιοθετούμε έναν προσωπικό διάλογο μαζί τους με τον οποίο τους καλούμε να προβληματιστούν σχετικά με τη δική τους εμπειρία ζωής³. Τους ενημερώνουμε ως προς τη Μαριανή πνευματικότητα και τη βίωσή της μέσα στην τοπική Εκκλησία. Τους προσφέρουμε το στήριγμα ενός

δικτύου σχέσεων με άλλους νέους της ηλικίας τους. Με αυτούς και γι' αυτούς θέτουμε σε εφαρμογή προγράμματα διαρκούς επιμόρφωσης.

- 184 Επιπλέον, ενθαρρύνουμε τη συμμετοχή τους σε **προγράμματα κοινωνικού ή ιεραποστολικού εθελοντισμού**, είτε στη χώρα τους είτε στο εξωτερικό, σε απομακρυσμένες ή υπανάπτυκτες περιοχές. Τους προσφέρουμε τη δυνατότητα να ζήσουν για κάποιο χρονικό διάστημα ως μέλη μιας Μαρριανής αποστολικής κοινότητας⁴. Τους βοηθάμε να αναπτύξουν το αίσθημα της χριστιανικής και ανθρωπιστικής τους **κλήσης**, συμπεριλαμβανομένης και της επιλογής για μοναχική ή ιερατική ζωή.
- 185 Κατευθύνουμε τις προσπάθειές μας στη δημιουργία **μελλοντικών υπεύθυνων χριστιανών** μέσα στην κοινωνία. Τους βοηθάμε να προσεγγίσουν και να σταθούν αλληλέγγυοι στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι λαοί και οι πολιτισμοί. Τους προσφέρουμε τη δυνατότητα να μελετήσουν την κοινωνική διδασκαλία της Εκκλησίας.
- 186 Ως απόστολοι των νέων με **τη χαρούμενη μαρτυρία** μας τους βοηθάμε να σκεφτούν πώς πρέπει να είναι ένας συνειδητοποιημένος-στρατευμένος χριστιανός στο σημερινό μας κόσμο. Η πνευματικότητά μας τρέφεται από την προσωπική μας σχέση με τον Ιησού Χριστό. Είμαστε, έτσι, περισσότερο ικανοί να μοιραστούμε την πίστη μας με τους νέους.
- 187 Βρισκόμαστε πάντα σε επαφή με τις εξελίξεις στο χώρο των Κοινωνικών Επιστημών, της Παιδαγωγικής και της Ποιμαντικής. Αναπτύσσουμε τις **ικανότητές** μας στην εμπύχωση των ομάδων, στην πνευματική καθοδήγηση και στην ατομική στήριξη.
- 188 Μαζί με τους συνοδοιπόρους μας στο ιεραποστολικό έργο και τους φίλους μας, **μοιραζόμαστε τις εμπειρίες μας**: τις χαρές και τις λύπες, καθώς και την ανακάλυψη της παρουσίας του Θεού στο έργο μας.
- 189 Αναπτύσσουμε επαφές με τους **οργανισμούς που συντονίζουν** τα έργα για τη νεολαία σε επίπεδο ενορίας, τοπικής εκκλησιαστικής διοίκησης και κράτους.

■ ... με παιδαγωγικές προτάσεις πέρα από τα σχολικά προγράμματα

- 190 Εργαζόμαστε με ομάδες νέων που ζουν σε **προβληματικές περιοχές, περιοχές απόκληρων της κοινωνίας**, ή σε **καταστάσεις περιθωριοποίησης**, εκεί όπου απουσιάζει το ενδιαφέρον των επίσημων εκπαιδευτικών αρχών. Μαζί με τους νέους, μαζί με τις τοπικές κοινότητες και τις κρατικές υπηρεσίες ή με μη κυβερνητικές οργανώσεις μελετάμε τις καταστάσεις, με σκοπό να προσδιορίσουμε τις **πραγματικές ανάγκες** και να δώσουμε ρεαλιστικές απαντήσεις. Στις επαφές μας αυτές επιδιώκουμε να ενσωματωθεί το έργο μας σε μια συνολική προσπάθεια για την ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας.
- 191 Τα **προγράμματα** που αναλαμβάνουμε μπορούν να είναι μακροχρόνια ή βραχυχρόνια, και να περιλαμβάνουν: την αντιμετώπιση του αναλφαριθμητισμού, τη βοήθεια στους αδύνατους μαθητές, τη φροντίδα παιδιών προσχολικής ηλικίας, την επιμόρφωση υπευθύνων, μαθήματα γλώσσας σε πρόσφυγες ή ιδιαίτερα μαθήματα σε φτωχά παιδιά, σεμινάρια ενημέρωσης σε θέματα υγείας, συμπεριλαμβανομένου του αγώνα εναντίον των ναρκωτικών, εκπαιδευτικά προγράμματα σχετικά με τις ανθρώπινες σχέσεις, επιμορφωτικά σεμινάρια σε θέματα πολιτιστικά ή κοινωνικά, σε τεχνικές ανάπτυξης της τοπικής κοινωνίας, δραστηριότητες που ευνοούν τις χειρωνακτικές δεξιότητες και την καλλιτεχνική έκφραση.
- 192 Μέσα απ' αυτά τα προγράμματα, **εκπαιδεύουμε για τη ζωή**. Αποβλέπουμε στην ευημερία κάθε ανθρώπου και στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής όλης της τοπικής κοινωνίας. Με αυτές τις πρωτοβουλίες επιδιώκουμε, επίσης, να θέσουμε βάσεις επικοινωνίας σε θέματα πίστης και να γνωρίσουμε στους νέους συγκεκριμένα και σε βάθος την έννοια της αλληλεγγύης μεταξύ τους και με τους γύρω τους.
- 193 Η εργασία μας σε τέτοιους χώρους απαιτεί να είμαστε **άτομα με πρωτοβουλία** και αισιοδοξία, με υπομονή και επιμονή μπροστά στις αποτυχίες, να είμαστε άτομα που δεν περιμένουν άμεσα αποτελέσματα. Συχνά αυτό σημαίνει ότι χρειάζεται να ενεργούμε με πενιχρά μέσα. Είναι απαραίτητο να έχουμε το χάρισμα της εύκολης επικοινωνίας, να είμαστε άξιοι με ό,τι καταπιανόμαστε και ικανοί να **εργαζόμαστε ομαδικά**.

194 Έχοντας συνειδητοποιήσει πόσο δύσκολο είναι να εργαζόμαστε συχνά με ομάδες που αντιμετωπίζουν προβλήματα, προσπαθούμε να δημιουργούμε ένα σταθερό οικογενειακό πνεύμα, πράγμα πολύ σημαντικό για τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών και των νέων που θέλουμε να βοηθάμε, αλλά επίσης και για τη δική μας ψυχική ισορροπία. Κάνουμε δικές μας “τις χαρές και τις ελπίδες, τις ανησυχίες και τους πόνους”⁵ των νέων και των οικογενειών τους. Μπορούμε, ακόμα, να επιλέξουμε να ζήσουμε ανάμεσά τους, μοιραζόμενοι τη ζωή μας μαζί τους.

■ ... με κοινωνικά προγράμματα

195 Για μερικά παιδιά και εφήβους, ιδιαίτερα **αυτούς που βρίσκονται εκτεθειμένοι σε επικίνδυνες καταστάσεις ή στο περιθώριο της κοινωνίας**, ο τρόπος που τους προσφέρουμε τις υπηρεσίες μας παίρνει **ένα χαρακτήρα σαφώς πιο κοινωνικό** απ’ ό,τι οι προαναφερθείσες προσεγγίσεις. Μαζί τους και με τις οικογένειές τους, σε συνεργασία, εάν αυτό είναι δυνατόν, με άλλες ομάδες ή οργανώσεις, θέτουμε σε εφαρμογή κατάλληλα προγράμματα.

196 **Οι υπηρεσίες** που προτείνουμε περιλαμβάνουν: εστίες για τα παιδιά του δρόμου, για τα ορφανά και για τους νέους προβληματικών οικογενειών· κέντρα για άτομα με ειδικές ανάγκες, για εθνικές μειονοτικές ομάδες, για τους πρόσφυγες, για τους πολιτικούς εξορίστους· κέντρα αποκατάστασης για τοξικομανείς νέους, κέντρα υποδοχής για ασθενείς με Έιτς· προγράμματα βοήθειας σε νέους που έχουν προβλήματα με το νόμο ή που βρίσκονται στη φυλακή.

197 Παίρνουμε μέτρα άμεσης συνδρομής, για να αντιμετωπίζουμε τις **πιο επείγουσες ανάγκες** αυτών των νέων. Προσπαθούμε, παράλληλα, να συνοδεύουμε αυτού του είδους τις δραστηριότητες με **παιδαγωγικές πρακτικές** που αναπτύσσουν την ικανότητά τους να παίρνουν σταδιακά την τύχη στα χέρια τους.

198 Λαμβάνοντας υπ’ όψιν τις αρνητικές εμπειρίες που συχνά έχουν ζήσει αυτοί οι νέοι, δημιουργούμε γι’ αυτούς ένα **σταθερό και ζεστό περιβάλλον**, όπου αισθάνονται άξιοι σεβασμού, εκτίμησης και αγάπης. Με τη συμπαράστασή μας, με προγράμματα ατομικής βελτίωσης και με

σχέδια που μπορούν να πραγματοποιήσουν οι ίδιοι, τους βοηθάμε να αποκτήσουν εμπιστοσύνη στον εαυτό τους.

- 199 Τους διευκολύνουμε, επίσης, να αποκτήσουν τις απαραίτητες ικανότητες για την ομαλότερη **ένταξη τους στην κοινωνία**. Δημιουργούμε συνθήκες όπου μαθαίνουν να ζουν και να εργάζονται μαζί με άλλους και που τους φέρνουν αντιμέτωπους με τις συνέπειες των πράξεών τους. Με αυτό τον τρόπο τους βοηθάμε να αναλάβουν υπεύθυνα την ελευθερία τους μέσα στα όρια των ομάδων τους και να πάρουν τη ζωή στα χέρια τους.
- 200 Μία ξεχωριστή πλευρά της ένταξης στην κοινωνία των νέων “που βρίσκονται σε κίνδυνο” (θύματα βίας και ναρκωτικών κ.λ.π.), αποτελούν οι σχέσεις τους με **την οικογένειά τους**. Είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί κατά τα στάδια επανένταξης και συμφιλίωσης.
- 201 **Κάνουμε τακτικά αξιολόγηση** των αποτελεσμάτων της προσπάθειάς μας, έχοντας συνέχεια υπ’ όψιν μας τους καλύτερους τρόπους για την καθοδήγηση των νέων προς τη μεγαλύτερη δυνατή αυτονομία τους. Έχοντας συνείδηση των ορίων μας στην προσπάθεια που καταβάλλουμε κοντά σ’ αυτούς τους νέους, που τόσο βαθιά έχουν πληγωθεί, επιδιώκουμε τη **συνδρομή ενός ειδικού**.
- 202 Απαντάμε στις **πνευματικές ανάγκες** των νέων ως άνθρωποι πίστης, ελπίδας και αγάπης, που μαρτυρούν την ιδιαίτερη αγάπη του Θεού για τους φτωχούς και τους πιο εγκαταλειμμένους. Τους προτρέπουμε στην **εσωτερική τους μεταστροφή**, που είναι καρπός της άνευ όρων αγάπης που γνώρισαν και της προοδευτικής αποδοχής του ίδιου τους του εαυτού.
- 203 Διαμορφώνουμε την **κοινωνική τους συνείδηση** κάνοντάς τους να προβληματιστούν σχετικά με τις συχνά απάνθρωπες συνθήκες στις οποίες βρίσκονται και καλώντας τους να γίνουν φορείς αλλαγής της προσωπικής τους κατάστασης και ανάπτυξης του κοινωνικού τους περιβάλλοντος⁶. Τους προτρέπουμε στην ειρηνική επίλυση των διαφορών τους. Τους βοηθάμε να καταλάβουν το κοινωνικό, πολιτικό και πολιτιστικό τους περιβάλλον και να γνωρίσουν την κοινωνική διδασκαλία της Εκκλησίας.

- 204 Με άλλα πρόσωπα ή θεσμούς, **αναλαμβάνουμε την υπεράσπιση** των παιδιών και των νέων που είναι θύματα αδικιών και εκμετάλλευσης. Μοιραζόμαστε τις εμπειρίες και τις ανησυχίες μας με την κοινότητά μας και με τις άλλες κοινότητες της εκκλησιαστικής μας επαρχίας.
- 205 Προτού στρατευθούμε σ' αυτή την αποστολική δράση κοντά στα παιδιά και στους νέους “που βρίσκονται σε κίνδυνο” ή στο περιθώριο της κοινωνίας, **προετοιμαζόμαστε** προσωπικά, επαγγελματικά και ποιμαντικά. Αφιερώνουμε, επίσης, τον απαραίτητο χρόνο για την εξοικείωσή μας σ' αυτούς τους χώρους συμμετέχοντας σε επιμορφωτικά προγράμματα.
- 206 Μια τέτοια αποστολική δράση απαιτεί από μας **αυθεντικότητα**, ψυχική ισορροπία και ωριμότητα και μας παρακινεί να ζούμε ακόμη πιο απλά. Γνωρίζουμε ότι οι προσπάθειές μας, πολύ συχνά, δεν έχουν ούτε άμεσα αποτελέσματα ούτε και κοινωνική αναγνώριση. Μπορεί να γευθούμε μερικές φορές την απογοήτευση και την αποτυχία. Αυτό πρέπει να αποτελεί για μας κίνητρο για να **εμβαθύνουμε ακόμη περισσότερο στην πίστη μας**. Ό,τι κάνουμε είναι έργο του Θεού, έχοντας ελπίδα στις υποσχέσεις Του για όσους εργάζονται “στο όνομά Του” (Πράξ. Αποστ. γ' 1-8,16 και δ' 10,12). Η πνευματική δύναμη του Σταυρού και της Ανάστασης μας βοηθάει να κάνουμε δικές μας τις οδυνηρές καταστάσεις που αυτοί οι νέοι ζουν και μοιράζονται μαζί μας⁷.
- 207 Η δραστηριότητά μας κοντά στους νέους των οποίων η ζωή είναι σημαδεμένη από απόλυτη φτώχεια, κακομεταχείριση ή τραυματικές εμπειρίες όπως η βία, ο πόλεμος ή οι οικογενειακές συγκρούσεις, έχει **επίδραση και στη δική μας ψυχική ισορροπία**. Αυτή η μορφή αποστολικής δράσης μπορεί να μας αποκαλύψει προσωπικά χαρίσματα και δυνατότητες που μέχρι τότε δεν μπορούσαμε να φανταστούμε. Μπορεί, επίσης, να επηρεάσει αρνητικά τη σωματική, την ψυχική ή την πνευματική μας υγεία. Φροντίζουμε, όμως, να ξεπεράσουμε αυτά τα εμπόδια, για το δικό μας καλό και τη συνέχιση των επαγγελματικών και αποστολικών μας επιδιώξεων.
- 208 Αναγνωρίζουμε **τα προσωπικά μας όρια και τις δυνατότητές μας**. Είμαστε προσεκτικοί στις αντιδράσεις μας και μοιραζόμαστε τις εμπειρίες μας με τους συναδέλφους μας. Στην ανάγκη, αναζητάμε μία προ-

σωπική και επαγγελματική συμπαράσταση. Αφιερώνουμε τον απαραίτητο χρόνο για να απαντάμε στις πνευματικές μας ανάγκες.

■ **Εργάτες της Βασιλείας του Θεού**

209 **Επωμιζόμαστε τις δύσκολες καταστάσεις της εποχής μας**, που επηρεάζουν τόσο τραγικά την ύπαρξη των νέων εκείνων που ζουν στο περιθώριο της κοινωνίας, χωρίς ελπίδα, εκείνων που συναντάμε στην αποστολή μας. Με την ενεργό παρουσία μας και τη φωνή που υψώνουμε μέσα στην Εκκλησία και στην κοινωνία, γινόμαστε φορείς ελπίδας και συμβάλλουμε στην επέκταση της Βασιλείας του Θεού.

210 Η κλήση μας ως παιδαγωγών, μέσα σ' αυτή την κοινωνική και ποιμαντική πραγματικότητα, είναι για μας μία πρόσκληση να είμαστε **προφήτες** μέσα στο σημερινό κόσμο, ιδιαίτερα στον κόσμο των “μικρών” (Ματθ. κε' 34-40), των ξεχασμένων του πολιτισμού μας. Δεν παρουσιαζόμαστε ως αυτόκλητοι σωτήρες. Κοιτάμε να είμαστε φως γι' αυτούς, να τους οδηγούμε προς το Φως, τον Ιησού Χριστό (Ιω. α' 9).

Ατενίζουμε το μέλλον με τόλμη και ελπίδα

*Πηγαίνετε και διδάξετε όλα τα έθνη,
βαπτίζοντας και διδάσκοντας αυτούς...
Και εγώ θα είμαι μαζί σας...
(Ματθ. Κη', 19-20)*

Σε κάθε γωνιά του κόσμου, το παιδαγωγικό μας έργο συναντά τη ζωή χιλιάδων νέων ανθρώπων. Ως παιδαγωγοί γνωρίζουμε τις χαρές και τις λύπες μαζί τους. Ξέρουμε πόσο πολύ μπορούμε να τους βοηθήσουμε. Πιστεύουμε στο μέλλον τους.

Ως μαθητές του Μαρκελλίνου πιστεύουμε ότι το χάρισμά του είναι πάντα επίκαιρο.

Ως Μαριανοί παιδαγωγοί πιστεύουμε στην κοινή μας αποστολή.

Πιστεύουμε στην κλήση μας, που είναι προσφορά υπηρεσίας σε όλους τους νέους, με ιδιαίτερη αγάπη για τους φτωχούς και τους περιθωριοποιημένους.

Πιστεύουμε στην αποστολή μας να οδηγήσουμε τους νέους προς τις θεμελιώδεις πανανθρώπινες αξίες, να χτίσουμε έναν καλύτερο κόσμο, να κάνουμε τον Ιησού Χριστό γνωστό και αγαπητό.

Πιστεύουμε ότι για να διαπαιδαγωγήσουμε σωστά τα παιδιά και τους νέους, όπως η Παναγία τον Ιησού, οφείλουμε καταρχάς να τους αγαπάμε και να τους αγαπάμε όλους το ίδιο.

Πιστεύουμε στην αξία της ολοκληρωμένης εκπαίδευσης που προσφέρουμε στα σχολεία μας.

Πιστεύουμε στη σημασία της ελπιδοφόρας και δημιουργικής παρουσίας μας ανάμεσα στους νέους σε όλους τους χώρους της αποστολικής

μας δράσης, ιδιαίτερα ανάμεσα στους πιο παραμελημένους.

■ Με το δυναμισμό της αποστολής μας

Ο Μαρκελλίνος έδωσε ζωή σε ένα προφητικό κίνημα¹. Έδωσε δυναμισμό και ενεργητικότητα σε εκατοντάδες μαθητές του. Αυτό το ίδιο χάρισμα συνεχίζει να εμπνυχώνει τη στάση και το έργο μας. Καλούμαστε να είμαστε πάντα πιο ανοιχτοί στο Άγιο Πνεύμα και να κτίζουμε το μέλλον συνεπείς σ' αυτό το κάλεσμα.

Οι προκλήσεις με τις οποίες ερχόμαστε αντιμέτωποι, είναι καταρχάς αυτές που αντιμετωπίζουν τα παιδιά και οι νέοι. Ακούμε και κοιτάμε τον κόσμο μας μέσα από τα μάτια και τις ευαισθησίες των νέων. Δεν παραμένουμε παθητικοί μπροστά στις κοινωνικές και πολιτιστικές ανισότητες που στιγματίζουν την κοινωνία μας.

- ★ προσαρμόζουμε τις υπάρχουσες δομές μας,
- ★ δημιουργούμε νέα σχέδια.
- ★ ενισχύουμε τους δεσμούς μας διεθνώς.

Επίσης, οι προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζουμε, απορρέουν από την επιλογή που έχουμε κάνει ως παιδαγωγοί που μοιραζόμαστε το χάρισμα του Μαρκελλίνου. Θέλουμε η δράση μας να βρίσκεται σε αρμονία με τα σχέδιά μας όταν μιλάμε για:

- ★ την κοινή μας αποστολή.
- ★ την προτίμησή μας για τους λιγότερο ευνοούμενους.
- ★ τη δέσμευσή μας να κηρύττουμε το Ευαγγέλιο μέσω της εκπαίδευσης.

■ Με την Παναγία ως πρότυπό μας

- Όπως η Παναγία κατά τον **Ευαγγελισμό** (Λουκ. α' 26-38), είμαστε ανοιχτοί στον τρόπο που ενεργεί ο Θεός στη ζωή μας, ο Θεός για τον οποίο τίποτα δεν είναι αδύνατο. Παρά τις αμφιβολίες μας, τους φόβους

και τα όριά μας, δεχόμαστε με πίστη την πρόσκληση του Θεού να συμμετάσχουμε στη μετάδοση του Ευαγγελίου. Σε μια εποχή όπου όλοι επιδιώκουν να είναι ανεξάρτητοι, κάνουμε χώρο για το Θεό στη ζωή μας.

- Όπως η Παναγία κατά την **Επίσκεψη της στην Ελισάβετ** (Λουκ. α' 39-45), η ένωσή μας με τον Κύριο μας σπρώχνει γεμάτους πίστη και ελπίδα προς τους άλλους. Συναντάμε τους νέους και απαντάμε στις ανάγκες τους προσφέροντάς τους την αγάπη μας. Σε μια εποχή ατομικισμού, βάζουμε τους άλλους στην πρώτη θέση.
- Όπως η Παναγία στο **“Μεγαλυνάριο”** (Λουκ. α' 46-55), δοξάζουμε το Θεό για το δώρο της ζωής. Σε μια εποχή ανησυχίας, όπου οι ηθικές αξίες τίθενται υπό αμφισβήτηση, παίρνουμε το μέρος των αδυνάτων.
- Όπως η Παναγία στη **Βηθλεέμ** (Λουκ. β' 1-20), μοχθούμε για τη “γέννηση” του Ιησού στις καρδιές των νέων, ακόμα και στα πιο αφιλόξενα μέρη. Σε μια εποχή καταναλωτισμού, ζούμε απλά.
- Όπως η Παναγία στη **Ναζαρέτ** (Λουκ. β' 39-52), καθοδηγούμε και φροντίζουμε τους νέους, αναπτύσσοντάς τους τη γνώση και την αγάπη για το Θεό που είναι παρών στη ζωή τους, καθώς και το σεβασμό για όλα όσα Εκείνος δημιούργησε. Όπως η Παναγία, τους δεχόμαστε έτσι όπως είναι, ακόμα και όταν δεν κατανοούμε εντελώς τις επιλογές τους. Σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από την αναζήτηση της προσωπικής ευχαρίστησης, προσφέρουμε γενναϊόδωρα τον εαυτό μας.
- Όπως η Παναγία στην **Κανά** (Ιωάν. β' 1-11), είμαστε ευαίσθητοι στις ανάγκες των άλλων. Καλούμε τους νέους να κάνουν αυτό που τους ζητάει ο Χριστός. Σε μια εποχή εγωκεντρική, θέλουμε να είμαστε αλληλέγγυοι προς τους άλλους.
- Όπως η Παναγία στο **Γολγοθά** (Ιωάν. ιθ' 25-27), αναγνωρίζουμε τον Ιησού στο πρόσωπο των καταπονημένων. Συμπάσχουμε με αυτούς με μια αγάπη μητρική και τους δείχνουμε εμπιστοσύνη με μια επίσης μητρική στοργή. Σε μια εποχή που η ελπίδα αντιπαλεύει με την απελπισία, βρισκόμαστε κοντά σ' αυτούς που υποφέρουν ή πεθαίνουν.

- Όπως η Παναγία **ανάμεσα στους αποστόλους** (μετά την Ανάληψη του Κυρίου, Πράξ. Αποστ. α' 12 - β' 4), χτίζουμε “κοινότητα-κοινωνία” γύρω μας. Σε μια εποχή που βρίσκεται σε πνευματική σύγχυση, είμαστε μάρτυρες μιας Εκκλησίας που ανανεώνεται “έν Ἁγίῳ Πνεύματι”.

■ Στηριζόμενοι στην ελπίδα

Ο αναστημένος Ιησούς, Κύριος της ζωής και της Ιστορίας, είναι η ελπίδα μας. Έρχεται να μας συναντήσει, βαδίζει πλάι μας, μας ακούει, ξυπνά την ελπίδα μέσα στις καρδιές μας και μας βοηθάει να ανακαλύψουμε το σχέδιο του Θεού, ακόμα και μέσα στην ανθρώπινη σύγχυση ή το πνευματικό σκοτάδι. Στις καθημερινές μας επαφές με τους νέους, όπως και στις στιγμές προσευχής μας, αναγνωρίζουμε την Παρουσία Του. Τα λόγια των πρώτων του μαθητών μάς έρχονται στο νου: «Η καρδιά μας δεν έκαιγε μέσα μας;» (Λουκ. κδ' 32).

■ Συνεχιστές του οράματος του Μαρκελλίνου Champagnat

«Το μέλλον του κόσμου και της Εκκλησίας ανήκει στους νέους... Ο Χριστός τούς περιμένει»⁴. Ως Μαρριανοί εκπαιδευτικοί, Αδελφοί και Λαϊκοί, άνδρες και γυναίκες, νέοι και λιγότερο νέοι, καλούμαστε να είμαστε “Μαρκελλίνοι” για κάθε νέα γενιά. Με το ίδιο πάθος που διέκρινε το Μαρκελλίνο στην καθημερινή του ζωή, ατενίζουμε το μέλλον με τόλμη και ελπίδα.

Παραπομπές

1 Μαθητές του Μαρκελλίνου Champagnat

1.1 Το κάλεσμα του Μαρκελλίνου

Ένας θεός του, δάσκαλος, που τον είχε βοηθήσει στα μαθήματα όλη τη χρονιά και έβλεπε τις αδυναμίες που παρουσίαζε, ήταν αντίθετος με τη θέληση του Μαρκελλίνου να συνεχίσει τις σπουδές του. «Το παιδί σας», έλεγε στους γονείς του, «σκέπτεται να μπει στο ιεροσπουδαστήριο και να σπουδάσει. Θα ήταν λάθος να τον αφήσετε να το κάνει. Δεν έχει τις δυνατότητες να πετύχει...» Ο Μαρκελλίνος, όμως, που όλη τη χρονιά προσευχόταν και προβληματιζόταν, δεν επηρεάστηκε ούτε από τις συμβουλές του θείου του ούτε από τις επιφυλάξεις των γονέων του. «Ετοιμάστε τα πράγματά μου», είπε στους γονείς του, «θα μπω στο ιεροσπουδαστήριο. Θα πετύχω, γιατί ο Θεός με καλεί».

Βίος του Μαρκελλίνου Champagnat, Κεφ.ΙΙ, σ.σ. 10, 12-13

1.2 Η κοινότητα της Παναγίας

Μερικοί ιεροσπουδαστές, που είχαν τα ίδια οράματα και τις ίδιες ανησυχίες, μεταξύ αυτών ο π. Κολέν και ο Μαρκελλίνος, αποφάσισαν να ιδρύσουν μία κοινότητα ιερέων, με κοινούς στόχους και ιδανικά. Η ιδιαίτερη αφοσίωση που αυτή η ομάδα των ιερέων είχε προς την Παναγία, τους οδήγησε στη σκέψη να αφιερώσουν την κοινότητά τους στη Μητέρα του Θεού και να της δώσουν το όνομά Της... Σε μία τους συγκέντρωση, αποφασίστηκε να πραγματοποιήσουν όλοι μαζί ένα προσκύνημα στην Παναγία της Fourvière, για να θέσουν υπό την προστασία της τα σχέδιά τους...

Βίος του Μαρκελλίνου Champagnat, Κεφ.ΙΙΙ, σσ. 29-31

1.3 Η εμπειρία του νέου Montagne

Μια μέρα κάλεσαν το Μαρκελλίνο σ' ένα χωριουδάκι, για να εξομολογήσει ένα άρρωστο παιδί. Έτρεξε αμέσως κοντά του και του έκανε κάποιες ερωτήσεις για να βεβαιωθεί ότι το παιδί κατείχε τις βασικές αλήθειες της Πίστες, ώστε να μεταλάβει τα Άχραντα Μυστήρια. Με έκπληξη, όμως, διαπίστωσε ότι το ετοιμοθάνατο παιδί αγνοούσε την ύπαρξη του Θεού. Βλέποντας έναν νέο 17 χρονών να πεθαίνει σε τέτοια κατάσταση, στενοχωρήθηκε και κάθησε δίπλα του, για να του μάθει τα κυριότερα Μυστήρια και τις ουσιώδεις αλήθειες της χριστιανικής μας πίστης. Πέρασε δυο ώρες μαζί του, διδάσκοντας και εξομολογώντας. Με δυσκολία τού έμαθε τα στοιχειώδη· γιατί το παιδί ήταν τόσο άρρωστο που μόλις καταλάβαινε ό,τι του έλεγε. Έπειτα πήγε να επισκεφθεί έναν άλλο άρρωστο, που βρισκόταν στο διπλανό σπίτι. Όταν τελείωσε και από εκεί, ρώτησε για το παιδί: “Πέθανε ένα λεπτό αφότου το αφήσατε”, του απάντησαν οι γονείς του κλαίγοντας. Ένα αίσθημα ικανοποίησης, που μπόρεσε να βρεθεί την κρίσιμη ώρα σ' αυτό το μέρος, κατέλαβε το Μαρκελλίνο, ανάμεικτο μ' ένα συναίσθημα τρόμου... Πλημμυρισμένος από αυτά τα συναισθήματα γύρισε σπίτι του μονολογώντας: «Πόσα άλλα παιδιά βρίσκονται καθημερινά στην ίδια κατάσταση και διατρέχουν τον ίδιο κίνδυνο, να πεθάνουν χωρίς να γνωρίσουν το Θεό. Κι αυτό γιατί δεν έχουν κανέναν να τους διδάξει τις αλήθειες της Πίστες!»

Βίος του Μαρκελλίνου Champagnat, Κεφ. VI, σσ. 61-62

1.4 Ο Μαρκελλίνος οικοδόμος

Στο σπίτι δε χωρούσαν τόσα άτομα και ένα νέο οικοδόμημα ήταν απαραίτητο. Ο Μαρκελλίνος δε δίστασε ούτε στιγμή. Ξεκίνησε αμέσως την κατασκευή του. Όμως, καθώς δεν υπήρχε καμία πηγή εσόδων, η οικοδόμηση πραγματοποιήθηκε από τον ίδιο και τους Αδελφούς. Ούτε ένας ξένος εργάτης δε χρησιμοποιήθηκε. Η κοινότητα σηκωνόταν στις τέσσερις το πρωί. Οι Αδελφοί και οι ιεροσπουδαστές έκαναν μαζί μισή ώρα προσευχή, παρακολουθούσαν τη Θεία Λειτουργία και αμέσως μετά ξεκινούσαν την εργασία τους μέχρι τις επτά το βράδυ.

Βίος του Μαρκελλίνου Champagnat, Κεφ. X, σ. 105

1.5 Το Σχέδιο του Μαρκελλίνου

Μία καλή μόρφωση είναι ο πιο σίγουρος τρόπος για να εξασφαλιστούν χρήσιμα μέλη στην κοινωνία. Δυστυχώς οι αγροτικές περιοχές στην πλειονότητά τους στερούνται αυτό το αγαθό... Γι' αυτούς τους λόγους, ο κάτωθι υπογεγραμμένος Μ. Champagnat, ιερέας της Επισκοπής της Λυσών, βλέποντας το ζήλο με τον οποίο ο Βασιλιάς και η κυβέρνηση του αναζητούν να εξασφαλί-

σουν το μεγάλο αγαθό της παιδείας για όλες τις κοινωνικές τάξεις, θέλησε να δημιουργήσει μία ομάδα δασκάλων, με το όνομα ΜΙΚΡΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ και συνέταξε το καταστατικό που ακολουθεί, ώστε να λάβει μία επικύρωση που θα εξασφαλίσει στα μέλη αυτής της κοινότητας το δικαίωμα να ασκούν το έργο τους με ένα νόμιμο και επομένως πιο επωφελητή τρόπο.

Ο M. Champagnat στην Αυτού Μεγαλειότητα,
το Βασιλιά της Γαλλίας, Λουδοβίκο Φίλιππο, 1834, Γράμμα αρ. 34

1.6 Βλέπε Κεφάλαιο 5, “Με ένα ιδιαίτερο Μαριανό ύφος”

1.7 Παιδαγωγικές καινοτομίες του Μαρκελλίνου

Τι δε μας έλεγε, παραδείγματος χάρη, για την Πρώτη τάξη, που θεωρούσε ως την πιο σημαντική; Για τις φροντίδες με τις οποίες χρειάζεται οι υπεύθυνοι Αδελφοί να περιβάλλουν τα αγαπημένα του παιδιά, τους μικρούς Αγγέλους, όπως τους ονόμαζε, εξαιτίας της αθωότητάς τους; Για τους τρόπους με τους οποίους θα τους κάνουν γνωστές τις πρώτες χριστιανικές αλήθειες, θα τους μεταδώσουν την ευσέβεια, την αρετή και θα τους εξομαλύνουν τις δυσκολίες της ανάγνωσης; Το Πνεύμα του Θεού, που τον πλημμύριζε, και η μεγάλη του αγάπη για τα παιδιά τον βοήθησαν να ανακαλύψει τις ανάγκες της ηλικίας τους και τους τρόπους για την αντιμετώπισή τους, τα μυστικά για να κερδίσει την καρδιά τους, να τα οδηγήσει στο καλό και να τους μεταδώσει την ευσέβεια.

Σχολικός Οδηγός 1853 σσ. 5-6

1.8 Η πίστη του Μαρκελλίνου

Ο Μαρκελλίνος είχε μια ζωντανή πίστη και έβλεπε το Θεό να βρίσκεται παντού και να γεμίζει τα πάντα με τη μεγαλοσύνη Του, τα έργα της καλοσύνης Του, της ευσπλαχνίας Του και της δόξας Του... Καθετί ήταν για κείνον μία ευκαιρία ανάτασης προς τον Κύριο και δοξολογίας του ονόματός Του. Κάθε στιγμή, σε κάθε ευκαιρία, προέβαινε σε πράξεις αγάπης και σε εκδηλώσεις ευγνωμοσύνης προς το Θεό...

Το αίσθημα της παρουσίας του Θεού τον κρατούσε γαλήνιο και ήρεμο. Βασική του αρχή ήταν ότι όταν ο Θεός είναι μαζί μας, δεν έχουμε να φοβηθούμε τίποτα και ότι όταν έχουμε εμπιστοσύνη στη Θεία Πρόνοια, τίποτα δεν μπορεί να μας βλάψει ή να μας σταθεί εμπόδιο.

Βίος του Μαρκελλίνου Champagnat, Κεφ.V, σσ. 323-325, 328

1.9 Η Παναγία, Πρότυπό μας και Μητέρα μας

Ανάμεσα στους πολλούς τρόπους έκφρασης της ευλάβειας προς την

Παναγία που πρότεινε στους Αδελφούς του ο Μαρκελλίνος, ξεχώριζε δύο ως πιο σημαντικούς. Ο ένας ήταν η μίμηση των αρετών της. Ζητούσε από τους Αδελφούς:

- να εμπνέονται σε κάθε τους πράξη από το πνεύμα της Παναγίας
- να μιμούνται την ταπεινοφροσύνη, τη σεμνότητα και τη διακριτικότητα της
- να έχουν ως κανόνα στη ζωή τους το παράδειγμα της ζωής της

Ο δεύτερος τρόπος ήταν να μεταδίδουν την ευλάβεια της Παναγίας στους μαθητές τους. Ζητούσε από τους Αδελφούς:

- να καλλιεργούν στις ψυχές των μαθητών τους την ευλάβεια προς την Παναγία
  - να τους προτρέπουν στη μίμηση των αρετών της
  - να την αγαπούν, να την τιμούν και να προσεύχονται τακτικά σ' Αυτήν
- «Εάν κατορθώσετε να εμψυχήσετε στις καρδιές των παιδιών την ευλάβεια προς την Παναγία, θα τα σώσετε», έλεγε.

Βίος του Μαρκελλίνου Champagnat, Κεφ.VII, σσ. 347-348

1.10 Η συμπάθεια του Μαρκελλίνου προς τους φτωχούς

Μια μέρα κάλεσαν το Μαρκελλίνο να επισκεφθεί κάποιον άρρωστο. Αυτό που αντίκρισε τον συνετάραξε. Το σώμα του αρρώστου ήταν γεμάτο πληγές. Βρισκόταν ξαπλωμένος πάνω σε μερικά άχυρα, με ρούχα κουρελιασμένα, σκεπασμένος με μια βρώμικη κουβέρτα. Αφού τον παρηγόρησε και του συνέστησε να προσφέρει τους πόνους του στο Θεό, έτρεξε στο μοναστήρι, κάλεσε τον Αδελφό διαχειριστή και του είπε: «Φρόντισε το ταχύτερο δυνατό να στείλεις στο φτωχό που επισκέφθηκα, τρόφιμα, ρούχα καθαρά, κουβέρτες και ένα στρώμα». «Λυπάμαι πολύ, Πατέρα», του απάντησε ο Αδελφός «αλλά δεν υπάρχει στρώμα διαθέσιμο, αφού το τελευταίο το δώσαμε χθες σ' έναν άλλο φτωχό». «Δεν πειράζει», του απάντησε ο Μαρκελλίνος, «πήγαινε στο δωμάτιό μου, πάρε το στρώμα και τις κουβέρτες μου και πήγαινε τα στο φτωχό».

Βίος του Μαρκελλίνου Champagnat, Κεφ.XXI, σ. 522

2 Αδελφοί και Λαϊκοί μαζί, σε μια κοινή αποστολή, μέσα στην Εκκλησία και στον κόσμο

2.1 Ενθάρρυνση του Μαρκελλίνου προς όσους μοχθούν για τη χριστιανική διαπαιδαγώγηση

«Επιθυμώ, αγαπητοί μου Αδελφοί, η αδελφική αγάπη που πρέπει να σας ενώνει σαν μέλη του ίδιου σώματος, να επεκτείνεται και προς τις άλλες αδελ-

φότητες, ιδιαίτερα εκείνες που ασχολούνται με τη διαπαιδαγώγηση των νέων»
 Πνευματική Διαθήκη, Βίος του Μαρκελλίνου Champagnat,
 Κεφ. XX, σσ. 242-243

2.2 Οι παιδαγωγοί του παιδιού

α. Οι γονείς. Αποτελούν τους πρώτους φυσικούς παιδαγωγούς του παιδιού... διακατέχονται από μία μεγάλη στοργή και το απαιτούμενο κύρος, που αποτελούν τους δύο βασικούς παράγοντες κάθε διαπαιδαγώγησης.

β. Ο ιερέας. Ως εκπρόσωπος της Εκκλησίας, που έχει λάβει από τον ίδιο το Θείο Ίδρυτή της την εντολή της παιδαγωγού των εθνών: «Πηγαίνετε και κάνετε μαθητές μου όλα τα έθνη, διδάξτε τους να τηρούν τις εντολές που σας έδωσα». (Ματθ. κη' 19-20)...

γ. Ο δάσκαλος. Ο ρόλος του δασκάλου είναι συμπληρωματικός εκείνου των γονέων και της Εκκλησίας. Όμως είναι ένας ρόλος σημαντικός, διότι εκφράζεται με μεθοδικότητα, επί αρκετό χρονικό διάστημα και κατά μία περίοδο της ζωής του παιδιού ιδιαίτερα σημαντική και ευαίσθητη.

Σχολικός Οδηγός 1853 σσ. 194-195

2.3 Η Εκκλησία ως Κοινότητα - Κοινωνία

«Η κοινωνία με τον Ιησού, απ' όπου απορρέει η κοινωνία μεταξύ των χριστιανών, είναι απολύτως απαραίτητη για να αποδώσει καρπούς κάθε αποστολή: "Μακριά από μένα, δεν μπορείτε να κάνετε τίποτα" (Ιω. ιε' 5). Και η κοινωνία με τους άλλους είναι ο ωραιότερος καρπός, ένα δώρο του Ιησού και του Αγίου Πνεύματος. Η κοινωνία και η αποστολή είναι στενά συνδεδεμένες, καθώς η κοινωνία αποτελεί την πηγή και ταυτοχρόνως τον καρπό της αποστολής».

Christifideles Laici, 32

2.4 Όλοι οι βαπτισμένοι καλούνται στην αποστολή

Οι πιστοί Λαϊκοί, ακριβώς επειδή είναι μέλη της Εκκλησίας, έχουν την κλήση και την αποστολή να αναγγείλουν το Ευαγγέλιο. Έχουν αποκτήσει την ικανότητα αλλά και τη δέσμευση γι' αυτή τη δραστηριότητα από τα Μυστήρια και τη χάρη του Αγίου Πνεύματος. Η ουσιαστική σύνθεση των καθημερινών φροντίδων και του Ευαγγελίου, που οι πιστοί Λαϊκοί καλούνται να εφαρμόζουν, αποτελεί την ωραιότερη και πιο αξιόπιστη μαρτυρία ότι η αναζήτηση του Χριστού και η κοινωνία μαζί Του είναι ο καθοριστικός παράγοντας για να ζήσει και να μεγαλοουργήσει ο άνθρωπος, και για να γεννηθούν νέα πρότυπα ζωής που ταιριάζουν στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Ο Θεός αγάπησε τον άνθρωπο! Αυτό είναι το μήνυμα, τόσο απλό αλλά και

τόσο συνταρακτικό, που η Εκκλησία οφείλει να μεταδώσει στον άνθρωπο. Ο λόγος και η ζωή κάθε χριστιανού μπορούν και οφείλουν να κάνουν να αντηχήσει αυτό το μήνυμα: Ο Θεός σε αγαπά. Ο Χριστός ήρθε για σένα, για σένα ο Χριστός είναι “η Οδός, η Αλήθεια και η Ζωή!” (Ιω. ιδ’ 6).

Christifideles Laici, 32

2.5 Το χάρισμα του Μαρκελλίνου

Οδηγημένος από το Άγιο Πνεύμα ο Μαρκελλίνος κυριεύθηκε από την αγάπη του Ιησού και της Παναγίας για εκείνον και για τους άλλους. Η εμπειρία του αυτή αποτέλεσε την πηγή της πνευματικής του πορείας, του αποστολικού του ζήλου και της ευαισθησίας του στις ανάγκες και στην πνευματική ένδεια των νέων της εποχής του. Η βαθιά του πίστη στο Θεό και η επιθυμία του να εκτελεί το θέλημά Του του ενέπνευσαν τη σκέψη να ιδρύσει την Αδελφότητά του, για «να βοηθήσει τους άλλους να γνωρίσουν, να πιστέψουν και να αγαπήσουν το Θεό». Έλεγε συχνά στους Αδελφούς: «Δεν μπορώ να αντικρίζω ένα παιδί, χωρίς να αισθάνομαι την ανάγκη να του πω πόσο ο Θεός το αγαπά»

Καταστατικό, άρθρο 2

2.6 Η διαχρονικότητα του χαρίσματος του Μαρκελλίνου

Η διαχρονικότητα του χαρίσματος του Μαρκελλίνου αποτελεί για τον καθένα μας ως άτομο και ως εκπαιδευτική κοινότητα μία πρόκληση. Καλούμαστε να ζήσουμε αυτό το χάρισμα μέσα σε κάθε κοινωνικό και πολιτιστικό περιβάλλον. Γινόμαστε όλοι συνυπεύθυνοι και εργαζόμαστε, σε συνεργασία με τους υπεύθυνους της Αδελφότητας, για την οικοδόμηση μιας εκπαιδευτικής κοινότητας που θα ακτινοβολεί την παρουσία του Θεού.

Καταστατικό, άρθρο 165

2.7 Νέα δεδομένα στις σχέσεις μεταξύ Μοναχών και Λαϊκών

Τα τελευταία χρόνια, η εμβάθυνση στην έννοια της Εκκλησίας ως κοινότητας-κοινωνίας επέτρεψε να κατανοήσουμε καλύτερα ότι τα διάφορα μέλη της μπορούν και οφείλουν να ενώσουν τις δυνάμεις τους, μέσα σ’ ένα πνεύμα συνεργασίας και μοιράσματος των χαρισμάτων τους, ώστε να εκτελέσουν πιο αποτελεσματικά την αποστολή τους...

Σήμερα, πολλά Μοναχικά Τάγματα, λόγω και της διαμόρφωσης νέων συνθηκών, είναι πλέον πεπεισμένα ότι μπορούν να μοιραστούν το χάρισμά τους με τους Λαϊκούς, οι οποίοι, έτσι, καλούνται να συμμετάσχουν με εντονότερο τρόπο στην πνευματικότητα και στην ιδιαίτερη αποστολή του ίδιου του Τάγματος. Μπορεί κανείς να πει ότι ένα καινούργιο κεφάλαιο, γεμάτο ελπίδα,

ανοίγεται στην ιστορία των σχέσεων μεταξύ των Μοναχών και των Λαϊκών.
Αφιερωμένη Ζωή, άρθρο 54

2.8 Η ιδιαίτερη κλήση των Λαϊκών

Οι Λαϊκοί, που η ιδιαίτερη κλήση τους τους βάζει μέσα στον κόσμο, επικεφαλής των πιο διαφορετικών επίγειων καθηκόντων, μπορούν να ασκούν από αυτή τη θέση μια μοναδική μορφή ευαγγελισμού. Ο πρωταρχικός ρόλος τους είναι η κινητοποίηση όλων των χριστιανών. Ο ιδιαίτερος χώρος της ευαγγελικής τους δραστηριότητας είναι ο πλατύς και πολύπλοκος κόσμος της πολιτικής, της κοινωνικής πραγματικότητας, της οικονομίας, καθώς επίσης του πολιτισμού, των τεχνών και των επιστημών, των μέσων μαζικής ενημέρωσης, της οικογένειας, της εκπαίδευσης των παιδιών και των νέων...

Evangeli Nuntiandi, 70

Ο Χριστιανός Λαϊκός εκπαιδευτικός ασκεί την αποστολή του ζώντας με πίστη τη μοναδική του κλήση στο χώρο του σχολείου, με επαγγελματική ευσυνειδησία και με ένα αποστολικό σχέδιο για την ολοκληρωμένη διαπαιδαγώγηση του ανθρώπου, για τη μετάδοση των πολιτιστικών αγαθών, για την άμεση και προσωπική επαφή με το μαθητή και για την πνευματική εμφύχωση της Εκπαιδευτικής κοινότητας στην οποία ανήκει. Αποτελεί για την Εκκλησία μία μεγάλη ελπίδα, καθώς του εμπιστεύεται την ολοκληρωμένη εκπαίδευση της νεολαίας, από την οποία εξαρτάται αν ο κόσμος του αύριο θα είναι πιο κοντά στο Χριστό ή πιο μακριά του.

Ο Χριστιανός Λαϊκός, Μάρτυρας της Πίστης μέσα στο Σχολείο, 81

2.9 Το δικαίωμα και το καθήκον των γονέων για τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών τους

Οι γονείς είναι οι πρώτοι και κύριοι δάσκαλοι των παιδιών τους, αφού εκείνοι τα έφεραν στον κόσμο και έχουν υποχρέωση να τα αναθρέψουν. Ο παιδαγωγικός τους ρόλος, λόγω και της μοναδικής σχέσης αγάπης που υπάρχει με τα παιδιά τους, είναι σημαντικός και αναντικατάστατος. Από τους γονείς εξαρτάται να δημιουργήσουν μία οικογενειακή ατμόσφαιρα, με αγάπη και σεβασμό προς το Θεό και τους ανθρώπους, που θα βοηθήσει τα παιδιά τους να γαλουχηθούν με τις πανανθρώπινες αξίες.

Familiaris Consortio 36, 38, 40

2.10 Η συνεργασία με τους γονείς

Σε πολλές περιπτώσεις η συνεργασία με τους γονείς είναι απαραίτητη. Θα πρέπει να τους τονίζουμε ότι πάντα υπάρχει για τα παιδιά τους δυνατότητα

βελτίωσης και ότι με λίγη υπομονή, πολλή προσπάθεια και ειλικρινή συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς, το θετικό αποτέλεσμα αργά ή γρήγορα θα φανεί.

Καταστατικό, άρθρο 5

2.11 Το Κίνημα Champagnat στη Μαριανή Οικογένεια

Είναι εύκολο να προσδιορίσει κανείς τα βασικά στοιχεία που προσδίδουν το δυναμισμό που χαρακτηρίζει το Κίνημα Champagnat. Παρά τις ποικίλες εκφράσεις του, τα στοιχεία αυτά είναι εύκολα αναγνωρίσιμα στη ζωή κάποιων ομάδων ή ατόμων που βρίσκονται κοντά στους Αδελφούς και δίνουν τη δυνατότητα σε όσους το επιθυμούν, να συμμετάσχουν πιο ενεργά στο έργο της Αδελφότητας. Τέτοια στοιχεία είναι:

- η άσκηση της αποστολικής δράσης στο χώρο εργασίας.
- η ιδιαίτερη αγάπη προς την Παναγία και η μίμηση των αρετών της.
- το μοίρασμα της πίστης με άλλους σε μικρές ομάδες.
- η βίωση της πνευματικότητας του M. Champagnat.

Frère Charles Howard,

Η Κίνηση Champagnat της Μαριανής Οικογένειας, σελ. 401

3 Ανάμεσα στους νέους, ιδιαίτερα τους πιο εγκαταλειμμένους

3.1 Ακολουθούμε το παράδειγμα του Ιδρυτή μας δείχνοντας την προτίμησή μας για τους φτωχούς

Αγαπάμε τους φτωχούς, όπως ο Χριστός και ο Ιδρυτής μας. Οδηγημένοι από τη φωνή της Εκκλησίας και την ιδιαίτερη κλήση μας, τους δείχνουμε την αγάπη μας, όπου κι αν βρισκόμαστε και όποιο κι αν είναι το επάγγελμά μας. Πηγαίνουμε στα μέρη όπου ζουν, προσπαθώντας να γνωρίσουμε τις συνθήκες διαβίωσής τους και την καθημερινή τους πραγματικότητα. Η φροντίδα για τους φτωχούς μάς ωθεί να ανακαλύψουμε τα αίτια της δυστυχίας τους και να απελευθερωθούμε από κάθε προκατάληψη ή αδιαφορία γι' αυτούς. Γινόμαστε πιο υπεύθυνοι ως προς τη διαχείριση των αγαθών μας, που οφείλουμε να μοιραζόμαστε με τους πιο δυστυχισμένους από αυτούς. Η αποστολή μας ως παιδαγωγών κοντά στους νέους μάς δεσμεύει να εργαστούμε για τη δικαιοσύνη.

Καταστατικό, άρθρο 5

3.2 Η κραυγή των νέων

- Η κραυγή πόνου των φτωχών και περιθωριοποιημένων νέων που βρίσκονται εγκαταλειμμένοι.

- Η κραυγή απόγνωσης των άνεργων νέων που τα όνειρά τους γκρεμίζονται και οι δυνατότητές τους καταφρονούνται.
- Η κραυγή της σιωπής των νέων που απορρίπτονται, που είναι χωρίς φωνή, χωρίς ελευθερία.
- Η κραυγή απελπισίας των νέων που αναζητούν ένα νόημα στη ζωή τους και ψάχνουν να βρουν την ευτυχία σε τεχνητούς παράδεισους.
- Η κραυγή των παιδιών του δρόμου, που είναι εγκαταλειμμένα, καταδικασμένα σε μια απάνθρωπη ζωή.
- Η κραυγή των παιδιών που είναι αποθαρρυσμένα από τη σχολική αποτυχία.
- Η κραυγή των παιδιών που είναι θύματα των αδικιών, της πείνας, του πολέμου.
- Η κραυγή των παιδιών που είναι θύματα διαζυγίων, διαλυμένων οικογενειών.
- Η κραυγή των παιδιών που είναι θύματα κακομεταχείρισης, εκμετάλλευσης, πορνείας ή πώλησης του σώματός τους.

«Είδα τη δυστυχία του λαού μου
και άκουσα την κραυγή του
εξαιτίας των καταπιεστών του...

Η κραυγή του έφτασε ως εμένα...» (Έξοδ. 3: 7-10)

Πίσω από αυτά τα δυστυχιολογήματα πρόσωπα, κρύβεται το πρόσωπο του Χριστού (Ματθ. 25: 35-40)

Πίσω από αυτές τις κραυγές, είναι η κραυγή του Χριστού πάνω στο σταυρό (Μαρκ. 15: 34-37)

Ακούγονται όμως παράλληλα φωνές ελπίδας.

Από όλους αυτούς που υπερασπίζονται τα ανθρώπινα δικαιώματα, που οικοδομούν την ειρήνη, που εργάζονται για μια πιο δίκαιη κοινωνία, που αγωνίζονται για το σεβασμό της ζωής, που συμμετέχουν στις προσπάθειες για τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος, που αναγγέλλουν το Ευαγγέλιο σ' όλο τον κόσμο.

Μέσα σ' αυτές τις φωνές ωριμάζουν οι σπόροι της Βασιλείας του Θεού και εκδηλώνεται η παρουσία του Αγίου Πνεύματος.

Μήνυμα της XIX Γενικής Σύναξης του Τάγματος, 5,6,7

3.3 Μία επιτακτική ανάγκη

Σήμερα, παρά την πρόοδο της τεχνολογίας, ο αριθμός των αναλφάβητων αυξάνεται διαρκώς. 130 εκατομμύρια παιδιά είναι αναλφάβητα και 100 και πλέον εκατομμύρια εγκαταλείπουν το σχολείο πριν τελειώσουν τις σπουδές τους (βλ. την Έκθεση προς την ΟΥΝΕΣΚΟ της Διεθνούς Επιτροπής για την Εκπαίδευση στον 21ο αιώνα, 1996). Σκεπτόμενοι αυτά, καθώς και τη φτώχεια των οικογενειών τους, ανακαλύπτουμε νέους χώρους αποστολικής δράσης.

Επιλέγουμε τους πιο φτωχούς, γιατί πιστεύουμε ότι ανταποκρινόμαστε σε μια ευαγγελική επιταγή και βλέπουμε την αλληλεγγύη μας προς αυτούς ως μια ουσιαστική διάσταση του παιδαγωγικού μας έργου.

Αυτή η παρουσία μας σε χώρους μέχρι σήμερα άγνωστους, που θα αποτελέσουν σημεία αναφοράς για την αναδημιουργία της ιεραποστολικής μας ζωής και δράσης, είναι σημαντική. Μια παρουσία σύμφωνη με το χάρισμα του Αγίου Μαρκελλίνου, που ήταν ευαίσθητος στις ανάγκες της εποχής του, ιδιαίτερα στη θρησκευτική άγνοια και στη φτώχεια των παιδιών και των νέων. Βέβαια, αναλογιζόμενοι τα όριά μας και τις ανθρώπινες δυνατότητές μας, καταλαβαίνουμε πόσο δύσκολο είναι κάτι τέτοιο, αλλά σ' αυτό το σημείο μπορεί να δοκιμασθεί η δύναμη της πίστης μας.

Fr. Benito Arbues “Βαδίζουμε σταθερά αλλά δεν καθυστερούμε”, σ.31
 και Επιστολή της Επιτροπής για την Εκπαίδευση
 προς τους Γενικούς Ηγούμενους, 1996, σ.11

4 Είμαστε σοφοί της Καλής Είδησης (του Ευαγγελίου)

4.1 Η Βασιλεία του Θεού

...Όλοι οι άνθρωποι καλούνται να γίνουν μέτοχοι της Βασιλείας του Θεού. Για να υπογραμμίσει αυτό το γεγονός ο Χριστός, πήγαινε κοντά σ' αυτούς που βρίσκονταν στο κοινωνικό περιθώριο, δείχνοντάς τους την προτίμησή Του. Η απελευθέρωση και η σωτηρία που φέρνει η Βασιλεία του Θεού αγγίζουν την ανθρώπινη προσωπικότητα σε όλες τις φυσικές και πνευματικές της διαστάσεις. Δύο ενέργειες χαρακτηρίζουν την αποστολή του Χριστού: η θεραπεία και η συγχώρεση. Στη Βασιλεία του Θεού οι άνθρωποι μαθαίνουν να αγαπάνε, να συγχωρούν, να υπηρετούν ο ένας τον άλλο. Βρίσκονται σε πλήρη κοινωνία μεταξύ τους και με το Θεό. Εργαζόμαστε για τη Βασιλεία του Θεού σημαίνει ότι αναγνωρίζουμε τη Θεϊκή παρουσία που μεταβάλλει την ανθρώπινη ιστορία. Οικοδομούμε τη Βασιλεία του Θεού σημαίνει ότι εργαζόμαστε για την απελευθέρωση από το κακό σε όλες του τις μορφές.

Απολυτρωτική αποστολή, σσ.14,15,20

4.2 Παρουσιάζουμε τον Ιησού Χριστό

Η διάδοση του Ευαγγελίου περιέχει πρώτ' απ' όλα τη σαφή δήλωση ότι με τον Ιησού Χριστό, το Γιο του Θεού που έγινε άνθρωπος, πέθανε και αναστήθηκε, η σωτηρία δόθηκε σε κάθε άνθρωπο, ως δώρο της χάρις και της ευσπλαχνίας του Θεού. Εμείς συμμετέχουμε στη διάδοση του Ευαγγελίου αποβλέποντας στη δημιουργία γνήσιων μαθητών του Χριστού. Αυτό γίνεται καταρχάς

με τη δική μας μαρτυρία ζωής και με το διάλογο που έχουμε με τους μαθητές μας. Μεγάλη σπουδαιότητα έχει η κατήχηση και οι οργανώσεις των νέων που αποτελούν συμπλήρωμά της.

Καταστατικό, άρθρο 86

4.3 Ο Χριστός μάς αποκαλύπτει τι σημαίνει ολοκληρωμένος άνθρωπος

Το Μυστήριο του ανθρώπου διαφωτίζεται πλήρως από το μυστήριο του Ενσαρκωμένου Λόγου, της Εικόνας του αόρατου Θεού. Εκείνος είναι ο άριστος Άνθρωπος... Με την Ενσάρκωσή Του, ο Γιος του Θεού ενώθηκε κατά κάποιον τρόπο με κάθε άνθρωπο. Εργάστηκε με ανθρώπινα χέρια. Σκέφτηκε με ανθρώπινο μυαλό. Ενήργησε με ανθρώπινη θέληση. Αγάπησε με ανθρώπινη καρδιά. Γεννημένος από την Αειπάρθενο Μαρία, έγινε ένας από μας, όμοιος σε όλα με εμάς, εκτός από την αμαρτία.

Χαρά και Ελπίδα, σ.22

4.4 Απόστολοι για τους νέους

Στόχος του Μαρκελλίνου δεν ήταν μόνο η στοιχειώδης εκπαίδευση των παιδιών, ούτε η απλή διδασκαλία των αληθειών της χριστιανικής πίστης. «Εάν επρόκειτο να μάθουμε στα παιδιά μόνο τις βασικές γνώσεις του σχολείου, οι Αδελφοί δε θα ήταν απαραίτητοι. Θα έφταναν οι δάσκαλοι. Εάν θέλαμε μόνο να μεταδώσουμε τη θρησκευτική μόρφωση, θα ήταν αρκετό να ήμαστε απλοί κατηχητές, να συγκεντρώνουμε μια ώρα την ημέρα τα παιδιά και να τους επαναλαμβάνουμε τις χριστιανικές αλήθειες. Αλλά ο σκοπός μας είναι να διαπαιδαγωγήσουμε τα παιδιά, να τα αναθρέψουμε ως παιδιά του Θεού, να τους δώσουμε τα εφόδια να εργαστούν για τη Βασιλεία του Θεού μεταδίδοντάς τους τις αρετές του καλού χριστιανού και του ενάρετου πολίτη. Γι' αυτό πρέπει να είμαστε δάσκαλοι, να ζούμε ανάμεσα στα παιδιά και να βρισκόμαστε για πολύ χρόνο κοντά τους».

Βίος του Μαρκελλίνου Champagnat, Κεφ. XXIII, σ. 547

4.5 Σε τι συνίσταται η διαπαιδαγώγηση του παιδιού

1. Στο άνοιγμα των πνευματικών του οριζόντων.
2. Στη διόρθωση των άσκημων κλίσεων του.
3. Στην καλλιέργεια της συνείδησής του.
4. Στην καλλιέργεια της καρδιάς του.
5. Στην καλλιέργεια της κριτικής του σκέψης.
6. Στην καθοδήγησή του προς την ευσέβεια, την αρετή και την πίστη.
7. Στη μετάδοση της αγάπης για την εργασία.
8. Στη μετάδοση των απαραίτητων για τη ζωή του γνώσεων.

9. Στην εξάσκηση του σώματός του.
10. Στη διαμόρφωση ισχυρής θέλησης αλλά και στην εκμάθηση της υπακοής.
11. Στη διαμόρφωση ενός εξευγενισμένου χαρακτήρα.
12. Στη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης προσωπικότητας.

Σκέψεις, Προτάσεις, Διδαχές, κεφ. XXXV, σσ. 356-364

4.6 Ο σεβασμός της συνείδησης καθενός

Η πίστη του παιδιού στο Θεό δεν επιβάλλεται με τη δύναμη και τον εξαναγκασμό, αλλά πρέπει να μπαίνει στην καρδιά του απαλά, σαν τη θαλάσσια αύρα. Ο ίδιος ο Χριστός ποτέ δεν εξανάγκασε κάποιον: «Εάν θέλετε», έλεγε «να εισέλθετε στην αιώνια ζωή, ακολουθήστε τις Εντολές του Θεού». Είναι σημαντικό να το καταλάβουμε αυτό, διότι ο ηθικός εξαναγκασμός δεν κάνει τους νέους ενάρετους αλλά υποκριτές...

Σχολικός Οδηγός (1853), σσ. 100-101

4.7 Ο διάλογος ζωής

Διάλογο ζωής ονομάζουμε τη μαρτυρία που δίνουμε καθημερινά ο ένας στον άλλο των πνευματικών και ηθικών αξιών μας και την αλληλοϋποστήριξη μας, ώστε να ζούμε αυτές τις αξίες για την οικοδόμηση μιας πιο δίκαιης και πιο αδελφωμένης κοινωνίας.

4.8 Πίστη, Πολιτισμός και Ζωή

Απέναντι σε έναν πολιτισμό που παρουσιάζεται αποκομμένος όχι μόνο από τη χριστιανική πίστη αλλά και από τις ανθρωπιστικές αξίες, που δεν μπορεί να δώσει απάντηση στην αναζήτηση από τον άνθρωπο της πραγματικής αλήθειας και του καλού που βρίσκεται μέσα του, η Εκκλησία καλεί τους πιστούς της να δίνουν το παρόν σε κάθε χώρο όπου παράγεται πολιτισμός: στο χώρο του σχολείου και των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, στα κέντρα επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας, στους τόπους καλλιτεχνικής δημιουργίας. Αυτή η παρουσία έχει ως στόχο όχι μόνο να υποβάλει τα υπάρχοντα πολιτιστικά στοιχεία σε μια συνετή κρίση αλλά παράλληλα να τα πλουτίσει με το μοναδικό θησαυρό του Ευαγγελίου και της χριστιανικής πίστης.

Christifideles Laici, σ. 44

4.9 Η προσευχή των πιστών διαφορετικών ομολογιών

Η χάρη του Αγίου Πνεύματος ενεργεί όχι μόνο μέσα στο ορατό σώμα της Εκκλησίας αλλά και εκτός αυτού, στην καρδιά κάθε ανθρώπου καλής θέλησης. Κάθε αληθινή προσευχή γίνεται υπό την επενέργεια του Αγίου Πνεύματος, που «έρχεται βοηθός στις αδυναμίες μας. Εμείς δεν ξέρουμε ούτε

τι ούτε πώς να προσευχηθούμε. Το Πνεύμα όμως μεσιτεύει το ίδιο στο Θεό για μας με στεναγμούς που δεν μπορούν να εκφραστούν με λέξεις. Ο Θεός, που βλέπει τα βάθη της καρδιάς, ξέρει καλά τι θέλει να πει το Πνεύμα, γιατί το Πνεύμα μεσολαβεί για τους χριστιανούς όπως αρέσει στο Θεό» (Προς Ρωμαίους 8:26-27). Μπορούμε λοιπόν να πούμε πως κάθε γνήσια προσευχή είναι εμπνευσμένη από το Άγιο Πνεύμα, που βρίσκεται στην καρδιά του κάθε ανθρώπου.

4.10 Συμβολή στην ενότητα των χριστιανών

Ο Οικουμενισμός, η κίνηση για την ενότητα των χριστιανών, αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της ζωής και της δράσης της Εκκλησίας. Η αγάπη είναι η κινητήρια δύναμη που δυναμώνει και εμπυχώνει την πορεία προς την ενότητα. Αυτή η αγάπη βρίσκει την απόλυτη έκφρασή της στην κοινή προσευχή...

4.11 Το έργο του Αγίου Πνεύματος

Μπορούμε να πούμε ότι το Άγιο Πνεύμα είναι η κινητήρια δύναμη του ευαγγελισμού: Αυτό ωθεί στο κήρυγμα του Ευαγγελίου και ενεργεί στο βάθος των συνειδησεών, ώστε να δεχθούν και να καταλάβουν το λόγο της σωτηρίας. Αλλά μπορούμε επίσης να πούμε ότι το Άγιο Πνεύμα αποτελεί και τον τελικό σκοπό του ευαγγελισμού: Αυτό και μόνο δημιουργεί τη νέα κτίση, τη νέα ανθρωπότητα προς την οποία πρέπει να αποβλέπει ο ευαγγελισμός, με την ενότητα μέσα στην ποικιλία, την οποία ο ευαγγελισμός επιδιώκει να εισαγάγει μέσα στη χριστιανική κοινότητα. Μέσω Αυτού το Ευαγγέλιο διεισδύει μέσα στην καρδιά του κόσμου, γιατί Αυτό μάς καθοδηγεί στην αναγνώριση των σημείων των καιρών - που είναι σημεία του Θεού - τα οποία ανακαλύπτει ο ευαγγελισμός και τα αξιοποιεί μέσα στην ιστορία.

Evangelii Nuntiandi, 75

4.12 Εμπιστοσύνη στην Παναγία

«Δικό Σου Παναγιά μου είναι αυτό το έργο. Εσύ μας ένωσες παρά τις αντιξοότητες, για να μεταδώσουμε τη δόξα του Θεού Σου Γιου. Εάν δε μας βοηθήσεις, θα χαθούμε, θα σβήσουμε σαν το κερί. Αλλά αν αυτό το έργο χαθεί, δεν είναι το δικό μας έργο που χάνεται, αλλά το δικό Σου, γιατί σ' Εσένα οφείλεται ό,τι έχουμε δημιουργήσει. Σε Σένα λοιπόν υπολογίζουμε, στη μεγάλη Σου δύναμη, και σ' αυτήν θα στηριζόμαστε πάντα».

Βίος του Μαρκελλίνου Champagnat, Κεφ.ΙΧ, σ. 97

4.13 Η σημασία της κλήσης μας

Αγαπητοί μου Αδελφοί, πόσο σημαντικό έργο κάνετε στα μάτια του Θεού! Κάνετε ό,τι και ο Χριστός πάνω στη γη· διδάσκετε τα ίδια μυστήρια, τις ίδιες αλήθειες. Το να διαπαιδαγωγείς ένα παιδί, το να του διδάσκεις δηλαδή τις αλήθειες της Πίστεως, να το οδηγείς στην αρετή και να του μαθαίνεις να αγαπά το Θεό, είναι το ανώτερο έργο ακόμα και από το να κυβερνάς τον κόσμο όλο!

Βίος του Μ. Champagnat, Κεφ. XX, σ. 509

Ο εκπαιδευτικός συνεργάτης του Θεού

Ο εκπαιδευτικός μπορεί να συμβάλλει ουσιαστικά στη διαπαιδαγώγηση του νέου ανθρώπου, αλλά εκείνος από τον οποίο εξαρτώνται όλα, είναι ο Θεός. Εκείνος αναπτύσσει, δίνει δύναμη, φωτίζει, ανυψώνει. Ο εκπαιδευτικός, λοιπόν, δεν είναι παρά ο συνεργάτης του Θεού στο εκπαιδευτικό έργο. Αλλά είναι σίγουρο ότι για να καταστεί κάποιος ικανός να συνεργαστεί με το Θεό, πρέπει να είναι ενωμένος μαζί Του και να γνωρίζει τη σημασία του ρόλου του. Φανταστείτε τη στιγμή που εμπιστεύονται στα χέρια σας ένα παιδί, το Χριστό να σας λέει: Πάρε αυτό το παιδί, ανάθρεψέ το για μένα, θα έχεις την ανταμοιβή σου. Είναι ό,τι πιο πολύτιμο έχω στη γη· σου το εμπιστεύομαι...

Σκέψεις, Προτάσεις, Διδαχές, κεφ. XLI, σ. 427

5 Με ένα ιδιαίτερο Μαριανό ύφος

5.1 Διαπαιδαγώγηση και αγάπη προς το παιδί

Ένας εκπαιδευτικός που αγαπά τα παιδιά, προσπαθεί με όλη τη δύναμη του είναι του, με όλη του την ψυχή, με όλη του την ενεργητικότητα, να εκπληρώσει το καθήκον του.

Ένας εκπαιδευτικός που αγαπά τα παιδιά, προσπαθεί με τη συνεχή παρουσία του κοντά τους, να τα συμβουλεύει, να τα καθοδηγεί, να τα ενθαρρύνει.

Ένας εκπαιδευτικός που αγαπά τα παιδιά, μπορεί να είναι αυστηρός μαζί τους, ακόμα και να τα επιπλήττει. Γιατί τα παιδιά νιώθουν ότι οι ενέργειές του πηγάζουν από την αγάπη του προς αυτά και όχι από προκατάληψη ή σκληρότητα.

Ένας εκπαιδευτικός που αγαπά τα παιδιά, ξέρει να συγχωρεί και να υπομένει. Τους δείχνει την αγάπη του συνέχεια, σε όλα την ίδια, γιατί γνωρίζει ότι η αγάπη είναι ο μόνος τρόπος για να αποδώσει καρπούς το έργο του και ότι μπαίνοντας στη θέση του πατέρα και της μητέρας τους οφείλει να τους προσφέρει την ίδια τρυφερότητα.

5.2 Η παρουσία μας κοντά στα παιδιά

Από όλα τα μαθήματα που μπορείτε και οφείλετε να δώσετε στα παιδιά, το πρώτο, το πιο σημαντικό, το πιο αξιόπαινο για σας και το πιο αποτελεσματικό γι' αυτά, είναι το προσωπικό σας παράδειγμα. Η διδασκαλία αφομοιώνεται καλύτερα με τα μάτια παρά με τα αυτιά.

Γι' αυτό, προσπαθείτε να είστε συνέχεια μαζί τους, ώστε να σας έχουν ως πρότυπο. Να είστε συνέχεια κοντά τους, όπως ο ίδιος ο Χριστός, που απαγόρευε στους μαθητές Του να τα εμποδίσουν να Τον πλησιάσουν. Εσείς, αντίθετα, όχι μόνο δεν τα εμποδίζετε, αλλά προσπαθείτε να τα οδηγήσετε κοντά Του.

Σκέψεις, Προτάσεις, Διδαχές, κεφ.ΧΛΙ, σ. 424

5.3 Η πειθαρχία κατά τη Μαριανή παράδοση

Με τη διαπαιδαγώγησή μας, δεν επιδιώκουμε να τρομοκρατήσουμε ή να χειραγωγήσουμε τα παιδιά, αλλά να κερδίσουμε την αγάπη τους, να τα καθοδηγήσουμε στην αρετή και στην εκπλήρωση του καθήκοντός τους από αγάπη. Η εκπαίδευση είναι κυρίως έργο της καρδιάς.

Η συνεχής παρουσία κοντά στα παιδιά, παρά το ότι προλαβαίνει πολλά αρνητικά, δεν τα εμποδίζει όλα. Γι' αυτό ο εκπαιδευτικός πρέπει να χρησιμοποιεί διάφορους τρόπους, για να πείθει το παιδί να κάνει το σωστό.

Πολλές λανθασμένες συμπεριφορές των παιδιών οφείλονται σε λάθη των ίδιων των εκπαιδευτικών. Ο εκπαιδευτικός πρέπει να είναι σοβαρός, ψύχραιμος, να μην αλλάζει διαρκώς διάθεση και συμπεριφορά, να μην είναι άλλοτε απαιτητικός και άλλοτε πολύ παραχωρητικός, να μην κάνει διακρίσεις. Πρέπει να έχει σε διαρκή εγρήγορση τα παιδιά, να ξέρει τι θέλει απ' αυτά, να τα ζητάει όλα στην ώρα τους. Πρέπει να τα καθοδηγεί, να τους υποδεικνύει τα λάθη, να επαναλαμβάνει με υπομονή τα δύσκολα σημεία, να μην αμελεί ένα παιδί που το βλέπει λυπημένο.

Κι όταν χρειαστεί να τιμωρήσει, ο εκπαιδευτικός πρέπει να είναι φειδωλός και πολύ προσεκτικός. Ποτέ δεν πρέπει να τιμωρεί όλη την τάξη, ακόμα κι αν το παράπτωμα είναι σοβαρό. Αν δε βρει τους ενόχους, είναι καλύτερο να ξεχάσει το γεγονός, παρά να ωθήσει τα πράγματα στα άκρα. Ποτέ δεν πρέπει να τιμωρεί οργισμένος, γιατί τότε η τιμωρία εκλαμβάνεται ως εκδίκηση. Πρέπει να προσπαθεί να παραμένει ήρεμος και διακριτικός, έτσι ώστε τα παιδιά να δέχονται την τιμωρία ως μια πράξη που γίνεται για το καλό τους. Είναι, τέλος, αυτονόητο ότι η χειροδικία, οι προσβολές, οι ύβρεις, οι απογοητικές και άλλοι παρόμοιοι τρόποι συμπεριφοράς είναι αντίθετοι προς την αξιοπρέπεια του ανθρώπου, υποβιβάζουν το παιδί, κάνουν μισητό τον εκπαιδευτικό, φέρνουν αναταραχή στο σχολείο, καταστρέφουν τα συναισθήματα αγάπης, εκτίμησης, εμπιστοσύνης και αχρηστεύουν κάθε φροντίδα που έχει προσφερθεί στο παιδί.

Σχολικός Οδηγός (1853), σσ.55-77

5.4 Ταπεινοφροσύνη, Απλότητα, Μετριοφροσύνη

Η ταπεινοφροσύνη αποτελεί βασικό στοιχείο της συμπεριφοράς μας, αφού είναι απαραίτητη για να γνωρίσουμε και να αποδεχτούμε την πραγματικότητα μας, χωρίς κενοδοξίες ή αυταπάτες. Η απλότητα έχει σχέση με τον τρόπο με τον οποίο ζούμε την πραγματικότητά μας και επιτρέπει στους άλλους να μας γνωρίσουν όπως πραγματικά είμαστε. Η μετριοφροσύνη μπορεί να θεωρηθεί ως το αποτέλεσμα της ταπεινοφροσύνης και της απλότητας, ιδιαίτερα ως προς αυτό που εξωτερικεύουμε προς τους άλλους: την ευαισθησία μας γι' αυτούς μέσα απ' αυτά που λέμε ή κάνουμε.

Frère Charles Howard,

Η Μαριανή Αποστολική Πνευματικότητα, σ.502

5.5 Το οικογενειακό μας πνεύμα

Η παιδαγωγική της παρουσίας και το οικογενειακό μας πνεύμα έχουν ξεχωριστή σημασία μέσα σε μια κοινωνία που καλλιεργεί τον εγωισμό, τον ατομικισμό, το κλείσιμο στον εαυτό μας. Ονομαζόμαστε Αδελφοί γιατί ανήκουμε σε μια οικογένεια ενωμένη μέσα στην αγάπη του Χριστού. Το οικογενειακό μας πνεύμα έχει ως μοντέλο την οικογένεια της Ναζαρέτ. Στηρίζεται στην αγάπη και στη συγγνώμη, στην αλληλοβοήθεια και στην αλληλοϋποστήριξη, στην άρνηση του εγώ, στο άνοιγμα προς τους άλλους και στη χαρούμενη διάθεση.

Καταστατικό, άρθρο 6

5.6 Μέλη μιας αγαπημένης οικογένειας

«Σας παρακαλώ, πολυαγαπημένοι μου Αδελφοί, με όλη μου την αγάπη και με όλη τη δύναμη της ψυχής μου, με όλη την αγάπη που νιώθετε και σεις για μένα, να φροντίζετε ώστε η Αγάπη να παραμένει πάντα ανάμεσά σας. Να αγαπάτε ο ένας τον άλλο, όπως ο Χριστός σάς αγάπησε. Να υπάρχει ανάμεσά σας ένα μόνο πνεύμα. Όστε να μπορούν να λένε για τους Μικρούς Αδελφούς της Παναγίας ό,τι και για τους πρώτους χριστιανούς: “Κοιτάξτε πόσο πολύ αγαπούνται!”».

Βίος του Μαρκελλίνου Champagnat, Κεφ. XXII(1), σ. 242

5.7 Το Μαριανό σχολείο, μια εκπαιδευτική κοινότητα

Σε κάθε Μαριανό σχολείο επικρατεί το οικογενειακό πνεύμα. Όπως σε μια καλή και σωστή οικογένεια, επικρατεί και εδώ ο σεβασμός, η αγάπη, η αμοιβαία εμπιστοσύνη και όχι ο φόβος ή η καχυποψία.

Μοιραζόμαστε την πνευματικότητά μας και την παιδαγωγική μας με τους

γονείς, τους εκπαιδευτικούς και τα άλλα μέλη της εκπαιδευτικής μας κοινότητας. Το διοικητικό και τεχνικό προσωπικό συμμετέχει ενεργά στο αποστολικό μας έργο. Με τα παιδιά του σχολείου μας, εκτός από τη σχέση δασκάλου και μαθητή, μας συνδέει και μια αδελφική σχέση. Έτσι, με την επικράτηση ενός κλίματος φιλίας, εγκαρδιότητας και συνεργασίας όλων, βοηθάμε τους νέους να γίνουν συνεργάτες μας στην πνευματική τους καλλιέργεια και στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς τους.

Καταστατικό, άρθρο 88

5.8 Το παράδειγμα του Μαρκελλίνου

Η εργασία δεν υπήρξε ποτέ για το Μαρκελλίνο ένα βάρος. Αντίθετος με τις αντιλήψεις των συγχρόνων του, ακόμα και των ιερέων, για το ασυμβίβαστο της χειρωνακτικής εργασίας με το λειτούργημα του ιερέα, έκτισε μόνος του το σπίτι στο Λα Βαλλά και στο Ερμιτάζ ένα μεγάλο μέρος των κτισμάτων έγινε από τον ίδιο. Η μελέτη, η αλληλογραφία, η μόρφωση των Αδελφών του, η επίσκεψη των σχολείων, η διαμόρφωση κανόνων για το Τάγμα, οι συζητήσεις με τους Αδελφούς και τους δόκιμους μοναχούς για τα προσωπικά τους προβλήματα, ήταν οι ασχολίες που γέμιζαν την ημέρα του αλλά και όλη του τη ζωή...

Βίος του Μαρκελλίνου Champagnat, Κεφ.XIV, σσ. 425-427

5.9 Η Παναγία ως πρότυπό μας

Οδηγούμε την καρδιά των νέων προς την Παναγία, μητέρα αλλά και πρότυπο μαθήτριας του Χριστού. Τους βοηθάμε να Τη γνωρίσουν και να Την αγαπήσουν. Τους προτρέπουμε να προσεύχονται συχνά σ' Αυτήν, την "Καλή μας Μητέρα", και να Την έχουν ως πρότυπο ζωής. Της εμπιστευόμαστε το έργο μας.

Καταστατικό, άρθρο 84

5.10 Η Παναγία, η Αστείρευτη Πηγή μας

Σε όλη του τη ζωή ο Μαρκελλίνος ήταν βέβαιος ότι οτιδήποτε παρακαλούσε την Παναγία, θα πραγματοποιούταν. «Η Παναγία είναι η Αστείρευτη Πηγή μας. Ας μη διστάζουμε να προστρέχουμε καθημερινά σ' αυτήν, να ζητάμε τη βοήθειά Της. Η δύναμη και η καλοσύνη της δεν έχουν όρια. Άλλωστε, μας έχει αναλάβει υπό την προστασία Της, αφού είναι η Μητέρα μας».

Βίος του Μαρκελλίνου Champagnat, Κεφ.VII, σσ. 351-352

Προσευχή στην Παναγία

Σε κάθε δύσκολη στιγμή της ζωής του ο Μαρκελλίνος κατέφευγε στην Παναγία. Το Φεβρουάριο του 1823, ενώ γυρνούσε στο Λα Βαλλά μαζί με τον αδελφό Στανίσλαο από την επίσκεψή του σ' ένα μακρινό χωριό όπου είχε πάει

για να συμπαρασταθεί σ' έναν βαριά άρρωστο αδελφό, τον έπιασε χιονοθύελλα. Περιπατούσαν με τον αδελφό Στανίσλαο επί ώρες, στις δασώδεις πλαγιές του όρους Πιλά, μέσα στο χιόνι, ενώ ο παγωμένος αέρας δυνάμωνε ολοένα και η πυκνή χιονόπτωση συνεχιζόταν. Είχε πια πέσει σκοτάδι, το χιόνι είχε καλύψει τα πάντα και το μονοπάτι είχε χαθεί. Βάδιζαν αργά, χωρίς να ξέρουν αν πηγαίνουν μπροστά ή πίσω. Ο Μαρκελλίνος γύρισε στον Αδελφό του και του είπε: «Φίλε μου, αν η Παναγία δε βάλει το χέρι της, θα πεθάνουμε μέσα σ' αυτό το δάσος. Ας την παρακαλέσουμε να μας βοηθήσει αυτή τη δύσκολη ώρα». Εκείνη τη στιγμή οι δυνάμεις εγκατέλειψαν τον Αδελφό του, που έπεσε λιπόθυμος από την εξάντληση. Ο Μαρκελλίνος τότε γονάτισε και προσευχήθηκε με θερμή στην Παναγία. Έπειτα, πήρε στην αγκαλιά του τον Αδελφό και συνέχισε. Δεν είχε κάνει 10 μέτρα, όταν αντίκρισε μέσα στο σκοτάδι ένα φως. Προερχόταν από ένα μικρό σπιτάκι, μέσα στο δάσος. Εκεί πέρασαν τη νύκτα. Η Παναγία είχε κάνει το θαύμα Της. Ο Μαρκελλίνος πολλές φορές αργότερα ανέφερε το γεγονός, λέγοντας ότι αν η βοήθεια της Παναγίας δεν είχε έρθει την κατάλληλη στιγμή, θα είχαν σίγουρα χαθεί.

Βίος του Μαρκελλίνου Champagnat, Κεφ. VII, σσ. 352-354

6 Στο χώρο του σχολείου

6.1 Τα τέσσερα στηρίγματα της εκπαίδευσης

Η εκπαίδευση, σε όλη τη διάρκεια της ζωής μας, στηρίζεται σε τέσσερεις θεμελιακές αρχές: μαθαίνουμε να ανακαλύπτουμε, να δημιουργούμε, να ζούμε μαζί με τους άλλους, να είμαστε.

- Μαθαίνουμε να ανακαλύπτουμε, συνδυάζοντας μία γενικότερη μόρφωση με τη δυνατότητα εξειδίκευσης σε λίγους συγκεκριμένους επιμέρους τομείς. Επίσης, αυτό σημαίνει μαθαίνουμε να μαθαίνουμε, για να εκμεταλλευτούμε τις κατάλληλες ευκαιρίες που θα μας προσφέρει η εκπαίδευση καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής μας.

- Μαθαίνουμε να δημιουργούμε, με στόχο όχι μόνο την επαγγελματική μας σταδιοδρομία, αλλά, ευρύτερα, την απόκτηση ικανοτήτων για την ομαδική εργασία και την αντιμετώπιση διάφορων καταστάσεων.

- Μαθαίνουμε να ζούμε μαζί με τους άλλους, προσπαθώντας να τους καταλάβουμε, για να μπορέσουμε να πραγματοποιήσουμε μαζί τους κοινά σχέδια και να αντιμετωπίσουμε τις τυχόν διαφωνίες με πνεύμα αμοιβαίας κατανόησης.

- Μαθαίνουμε να είμαστε, για να αναπτύξουμε καλύτερα την προσωπικότητά μας και να ενεργούμε με υπευθυνότητα, αυτονομία και σωστή κρίση.

Jacques Delors, Εκπαίδευση: εκεί κρύβεται ένας θησαυρός,

6.2 Ο σκοπός του χριστιανικού σχολείου

Το χριστιανικό σχολείο δημιουργεί για τη σχολική κοινότητα μια ατμόσφαιρα ευαγγελικού πνεύματος, βοηθάει τους νέους να αναπτύξουν την προσωπικότητά τους ως χριστιανοί και εντάσσει τα πολιτιστικά επιτεύγματα στο Θεϊκό σχέδιο Σωτηρίας του ανθρώπου, για να περιβάλλει με το φως της πίστης τις γνώσεις που αποκτούν σταδιακά οι μαθητές. Έτσι, τους μαθαίνει να εργάζονται αποτελεσματικά για το καλό της ανθρωπότητας και για τη Βασιλεία του Θεού, έχοντας ως στόχο, με την υποδειγματική τους ζωή, να αποβούν μαγιά σωτηρίας για την ανθρώπινη κοινότητα.

Για το χριστιανικό σχολείο τα διάφορα μαθήματα δεν αποτελούν μόνο γνώσεις προς εκμάθηση, αλλά και αξίες προς αφομοίωση και ιδιαίτερα αλήθειες προς ανακάλυψη. Με μια τέτοια ευρεία αντίληψη της εκπαιδευτικής διαδικασίας ο χριστιανός εκπαιδευτικός μπορεί να οδηγήσει το μαθητή στο δρόμο της πίστης και να αναζητήσει τους τρόπους για την ανάπτυξη της χριστιανικής του προσωπικότητας. Με τη διδασκαλία μπορεί να καλλιεργήσει το πνεύμα και την καρδιά των μαθητών για την προσωπική τους συνάντηση με το Χριστό.

Βέβαια, είναι απαραίτητο ο εκπαιδευτικός κατά το λειτούργημά του να εκδηλώνει την πίστη του όχι μόνο με λόγια αλλά κυρίως με έργα και με την όλη του συμπεριφορά. Σ' αυτό το σημείο είναι εμφανής η διαφορά μεταξύ ενός σχολείου που αρκείται να εντάξει στο πρόγραμμά του το μάθημα των Θρησκευτικών για να καλλιεργήσει την πίστη στους μαθητές του και αυτού που όλη του η διδασκαλία διαπνέεται από χριστιανικό πνεύμα.

Το χριστιανικό σχολείο, σσ.38-43

6.3 Το εκπαιδευτικό σχέδιο του χριστιανικού σχολείου

Πρόκειται για ένα σφαιρικό και καθορισμένο σχέδιο που ακολουθεί ειδικούς στόχους και πραγματοποιείται με τη συμμετοχή όλων όσων εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία. Αποτελεί ένα πλαίσιο αναφοράς που παρέχει ορισμένες υποδείξεις και εξηγήσεις.

- καθορίζει την ταυτότητα του σχολείου αποσαφηνίζοντας τις ευαγγελικές αξίες που το εμπνέουν.
- προσδιορίζει τους επιδιωκόμενους διδακτικούς, πνευματικούς και παιδαγωγικούς στόχους.
- δίνει τις κατευθυντήριες γραμμές για την οργάνωση και τη λειτουργία του σχολείου.
- υποδεικνύει τα κριτήρια αξιολόγησης.

Πρέπει, τέλος, να τονίζονται ιδιαίτερα κάποια γενικά κριτήρια που εμπνέουν συνολικά το εκπαιδευτικό σχέδιο, όπως η πιστότητα στο Ευαγγέλιο και ο σεβασμός στην επιστημονική μέθοδο και στην κριτική σκέψη.

Το χριστιανικό σχολείο, σσ.100-102

6.4 Καλλιεργούμε την κριτική ικανότητα του παιδιού

Ο κυριότερος σκοπός της εκπαίδευσης δεν είναι να φορτώσει το παιδί με χρήσιμες γνώσεις αλλά να του μάθει τους τρόπους να τις αποκτήσει. Γι' αυτό πρέπει να αναπτύξει και να καλλιεργήσει τις πνευματικές ικανότητες του παιδιού, ώστε να μπορεί να τις χρησιμοποιήσει στη ζωή του όσο το δυνατόν καλύτερα. Περισσότερο, όμως, απ' όλες πρέπει να καλλιεργήσει την κρίση του.

Σχολικός Οδηγός (1853), σ.113

6.5 Ενθαρρύνουμε τις προσπάθειες του παιδιού

Ο εκπαιδευτικός μόνος του, με τη διδασκαλία του, με την αφοσίωση στο έργο του, μπορεί να κάνει λίγα πράγματα. Αντιθέτως, βοηθώντας τα παιδιά να μελετήσουν, να κάνουν εργασίες, ασκήσεις κ.λ.π., πετυχαίνει πολύ περισσότερα. Η συνεργασία, λοιπόν, με τους μαθητές είναι απαραίτητη. Ένας σίγουρος και αποτελεσματικός τρόπος για να επιτευχθεί αυτή η συνεργασία, όπως υποδεικνύει και ο π. Champagnat, είναι η καλλιέργεια της άμιλλας μεταξύ των μαθητών. Ο καθηγητής μπορεί, επίσης, να κερδίζει τους μαθητές επαινώντας τους και βρίσκοντας διάφορους τρόπους για να ανταμείψει τις προσπάθειές τους. Με αυτόν τον τρόπο τα παιδιά δέρονται με το δάσκαλό τους και το σχολείο, το μάθημα γίνεται πιο ευχάριστο, η επίπονη μελέτη και οι δυσάρεστες εργασίες μετατρέπονται σε ευχάριστη ενασχόληση.

Σχολικός Οδηγός (1853), σ.237-238

6.6 Εκπαίδευση και Μ.Μ.Ε.

Τα Μ.Μ.Ε., λόγω της σημαντικής επίδρασής τους παγκοσμίως στη διαμόρφωση του ήθους και του τρόπου σκέψης των ατόμων, αποτελούν μία νέα πρόκληση για την αποστολή της Εκκλησίας. Είτε πρόκειται για τους παραγωγούς είτε για το κοινό (θεατές-ακροατές) των διαφόρων προγραμμάτων, επιβάλλεται αφενός η προσπάθεια διαπαιδαγώγησής τους με στόχο τη διαμόρφωση του κριτικού τους πνεύματος, στηριγμένη στη δίψα για αλήθεια, και αφετέρου ο αγώνας για την υπεράσπιση της ελευθερίας και του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, καθώς και για τη διατήρηση της γνήσιας πολιτιστικής κληρονομιάς των λαών, με μια ουσιαστική και θαρραλέα άρνηση κάθε μορφής χειραγώγησης και μονοπόλησης της αλήθειας.

Christifideles Laici, σ.44

6.7 Βλέπε 5.3

6.8 Πίστη, πολιτισμός και ζωή

...Για την Εκκλησία το πρόβλημα δεν είναι μόνο να κηρύξει το Ευαγγέλιο σε ολοένα και ευρύτερα γεωγραφικά πλάτη ή σε ολοένα και πολυπληθέστερους πληθυσμούς, αλλά να φτάσει και να συγκλονίσει, με τη δύναμη του Ευαγγελίου, τα ίδια τα κριτήρια της ανθρώπινης σκέψης, τις βασικές αξίες, τα κεντρικά σημεία του ενδιαφέροντος, την πορεία της σκέψης, τις πηγές της έμπνευσης, τα πρότυπα ζωής της ανθρωπότητας, που έρχονται σε αντίθεση με το Λόγο του Θεού και το σχέδιο της σωτηρίας.

Evangelii Nuntiandi, 19

6.9 Συζητάμε με τους μαθητές για θέματα πίστης

Μέσα σε ένα κλίμα αμοιβαίας εμπιστοσύνης και εγκαρδιότητας, μιλάμε στους μαθητές και τους αφήνουμε όλο το χρόνο να μας μιλήσουν. Έτσι, τους δίνουμε τη δυνατότητα να διατυπώσουν ερωτήσεις που μπορούν να διαφέρουν ανάλογα με τον τόπο και την ηλικία, αλλά που γι' αυτούς είναι ζητήματα σοβαρά και τους εμποδίζουν στην εμβάθυνση της πίστης τους. Ο εκπαιδευτικός πρέπει να ξέρει να απαντήσει με υπομονή και σεμνότητα, χωρίς να επιδιώκει την αυτοπροβολή και τους δογματισμούς.

Η θρησκευτική διάσταση της Εκπαίδευσης, σ. 72

6.10 Συμμετέχουμε στο ποιμαντικό πρόγραμμα της τοπικής Εκκλησίας

Είναι απαραίτητη η στενή και ουσιαστική συνεργασία μεταξύ όλων των ποιμαντικών πρωτοβουλιών και οργανώσεων της τοπικής Εκκλησίας - κατηχητικών, φιλανθρωπικών, ιεραποστολικών και οποιωνδήποτε άλλων - υπό την αιγίδα και το συντονισμό του τοπικού επισκόπου. Ιδιαίτερα για το χριστιανικό σχολείο αυτή η συνεργασία είναι ουσιώδης, αφού συχνά στηρίζεται στην κοινή προσπάθεια κληρικών, μοναχών και λαϊκών.

Το χριστιανικό σχολείο, σ. 72

6.11 Μαθαίνουμε στους μαθητές μας να ζούνε μαζί

Ο σημερινός μας κόσμος είναι πολύ συχνά ένας κόσμος βίας που έρχεται σε αντίθεση με τις ελπίδες που δημιούργησε στην ανθρωπότητα η τεχνολογική πρόοδος. Η ανθρώπινη ιστορία ήταν πάντα γεμάτη συγκρούσεις αλλά σήμερα ελλοχεύει ο μεγαλύτερος κίνδυνος που εμφανίστηκε ποτέ: η προοπτική της αυτοκαταστροφής της, που δημιούργησε η ανθρωπότητα κατά τον εικοστό αιώνα. Η κοινή γνώμη, μέσω των Μ.Μ.Ε., καθίσταται ανήμπορος παρατηρητής και μάλιστα όμηρος αυτών που προκαλούν ή συντηρούν τις συγκρούσεις. Μέχρι σήμερα η εκπαίδευση δεν μπόρεσε να πετύχει οπουδαία πράγματα για να μεταβάλει αυτή την κατάσταση. Μπορούμε να φανταστούμε μία εκπαίδευση που θα μπορέσει να αποτρέψει τις συγκρούσεις ή να επιλύσει

τις διαφορές με ειρηνικό τρόπο στοχεύοντας στην αλληλογνωριμία των λαών, των πολιτισμών τους, της πνευματικότητάς τους;

Η εκπαίδευση των νέων οφείλει, λοιπόν, όπως φαίνεται, να ακολουθήσει δύο συμπληρωματικές πορείες. Σε πρώτο στάδιο, την προοδευτική ανακάλυψη του συνανθρώπου τους. Σε δεύτερο στάδιο, και καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους, την ένταξή τους σε κοινούς με τους συνανθρώπους τους στόχους. Κατά το πρώτο στάδιο το σχολείο οφείλει να διδάξει τη μοναδικότητα κάθε ανθρώπινης ύπαρξης αλλά και τη σχέση αλληλεξάρτησης που υπάρχει μεταξύ όλων των ανθρώπων του πλανήτη. Μερικά μαθήματα, όπως η γεωγραφία και ιστορία, καθώς και οι ξένες γλώσσες ευνοούν ιδιαίτερα αυτό το στόχο.

Κατά το δεύτερο στάδιο το σχολείο μπορεί να δώσει ευκαιρίες στους νέους να συνεργαστούν για έναν κοινό σκοπό, ξεφεύγοντας από τα τετριμμένα. Το αποτέλεσμα αυτής της συνεργασίας είναι ο παραμερισμός των διαφορών και η εξάλειψη των συγκρούσεων. Ο κοινός σκοπός οδηγεί σε μια συνταύτιση που επιτρέπει στον καθένα να υπερβεί την καθημερινότητά του και να εκτιμήσει περισσότερο αυτό που τον ενώνει με τους άλλους από αυτό που τους χωρίζει.

Jacques Delors, Εκπαίδευση: εκεί κρύβεται ένας θησαυρός,
UNESCO, 1996

6.12 Η Αλληλεγγύη - μία ηθική επιταγή

Η αλληλεγγύη δεν είναι ένα αόριστο συναίσθημα συμπάθειας ή επιφανειακός οίκτος, αλλά μία σταθερή και διαρκής απόφαση για αφιέρωση στο κοινό καλό. Είναι μία στάση κατά την οποία οι πιο ισχυροί αισθάνονται υπεύθυνοι για τους πιο αδύνατους και οι πιο αδύνατοι κάνουν ό,τι μπορούν για το καλό όλων.

Η αλληλεγγύη είναι ο δρόμος προς την ειρήνη. Η αλληλεξάρτηση των ανθρώπων απαιτεί την εγκατάλειψη των συνασπισμών, την παραίτηση από κάθε μορφή οικονομικού, στρατιωτικού ή πολιτικού ιμπεριαλισμού, το πέρασμα από την καχυποψία στη συνεργασία. Η αλληλεγγύη είναι η αρετή της εποχής μας.

Η υπανάπτυξη των ατόμων και των λαών είναι μία κατάσταση που παίρνει ολοένα και πιο σοβαρές διαστάσεις και γι' αυτό απαιτεί μία ηθική κινητοποίηση όλης της ανθρώπινης οικογένειας. Η πρόοδος του ανθρώπινου γένους δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς μία πρόσκληση στη συνείδηση και στην αλληλεγγύη του κάθε σύγχρονου ανθρώπου, πλούσιου ή φτωχού. Όλοι είναι υπεύθυνοι για την πραγματική πρόοδο της ανθρώπινης οικογένειας.

Fr. Charles Howard: Ένα επείγον κάλεσμα: Κοινωνική πρόνοια, σ.306

6.13 Οι δυνάμεις της αμαρτίας

Μεταξύ των θέσεων και των ενεργειών που είναι αντίθετες στη θέληση

του Θεού και στο καλό του πλησίον μας, δύο σημεία είναι σήμερα τα πιο χαρακτηριστικά: το ένα είναι η αυτάρεσκη δίψα για κέρδος και το άλλο η δίψα για εξουσία, με σκοπό την επιβολή της θέλησής μας στους άλλους με κάθε τίμημα. Βέβαια, τα άτομα δεν είναι τα μόνα θύματα αυτής της διπλής μορφής που παίρνει η αμαρτία· είναι επίσης τα έθνη και οι συνασπισμοί. Πίσω από κάποιες αποφάσεις, που φαινομενικά προέρχονται από οικονομικά ή πολιτικά κίνητρα, κρύβονται πραγματικές μορφές ειδωλολατρείας του χρήματος, της τάξης, της ιδεολογίας, της τεχνολογίας. Προσδιορίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο το κακό, οδηγούμαστε, ως προς την ανθρώπινη συμπεριφορά, στον ακριβή καθορισμό της πορείας που πρέπει να ακολουθηθεί για την υπερνίκησή του.

Fr. Charles Howard: Ένα επειγόν κάλεσμα: Κοινωνική πρόνοια, σ.37

6.14 Το κλίμα ισότητας

Ο Μαρκελλίνος ίδρυσε τη Μαριανή Αδελφότητα κυρίως για τα φτωχά παιδιά. Για να έχουμε, όμως, τις δυνατότητες να τους προσφέρουμε την αναγκαία εκπαίδευση, φροντίζουμε να υπάρχουν και πλούσια παιδιά στα σχολεία μας. Χωρίς την οικονομική τους συμβολή, τα σχολεία μας δε θα μπορούσαν να συνεχίσουν το έργο τους. Κάτι τέτοιο, όμως, δε σημαίνει ότι υπάρχει ευνοϊκή μεταχείριση σε κάποιους μαθητές ανάλογα με την κοινωνική τους προέλευση ή την οικονομική τους κατάσταση. Δείχνουμε σε όλους το ίδιο ενδιαφέρον, χωρίς διακρίσεις και ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες, το κοινωνικό περιβάλλον, τα χαρίσματα και τις δυνατότητες του καθενός.

Βίος του Μαρκελλίνου Champagnat, Κεφ. XXI, σσ. 529-530

7 Και σε άλλους χώρους διαπαιδαγώγησης

7.1 Ο δημιουργικός ζήλος του Μαρκελλίνου

Ο Μαρκελλίνος Champagnat, που είχε απόλυτη εμπιστοσύνη στο Θεό, πήρε υπό την προστασία του και πολλά ορφανά και εγκαταλειμμένα παιδιά. Τα τάιζε, τα έντυνε, τα μόρφωνε και τα έδινε σε οικογένειες της απολύτου εμπιστοσύνης του, χωρίς να πάψει ποτέ να επιβλέπει τη διαπαιδαγώγησή τους, να τα καθοδηγεί και να τα φροντίζει σαν πατέρας. Τον ίδιο ζήλο ενέπνευσε στους Αδελφούς του. Επειδή δεν του φαινόταν αρκετό να κάνουν κατήχηση στα παιδιά του σχολείου, τους έστειλε ανά δύο, τις Κυριακές και κάποιες άλλες μέρες, στα μικρά χωριουδάκια της ενορίας του, για να κάνουν κατήχηση στους χωρικούς και στα παιδιά τους. Μάλιστα, ένας από αυτούς, ο αδελφός Λοράν, επέλεξε για την αποστολή του το χωριό Μπεσά, που βρισκόταν στα υψώματα του όρους Πιλά. Έξι μήνες το χρόνο το χωριό σκεπάζεται από χιόνι, αλλά ο αδελφός

Λοράν, αφού ετοίμαζε από το πρωί το φαγητό του για όλη τη μέρα - ένα πιάτο σούπα, μερικές πατάτες και λίγο τυρί - γύριζε όλο το χωριό δύο φορές την ημέρα και με ένα καμπανάκι στο χέρι μάζευε τα παιδιά για κατήχηση...

Βίος του Μαρκελλίνου Champagnat, Κεφ. VII, σσ. 76-83

7.2 Νέοι σε κίνδυνο

Δεσμευόμαστε να εντείνουμε την παρουσία μας κοντά στα παιδιά και τους περιθωριοποιημένους νέους, ιδιαίτερα εκείνους που βρίσκονται “σε κίνδυνο”: παιδιά του δρόμου, αναλφάβητα, θύματα των ναρκωτικών, της βίας, της εκμετάλλευσης.

Μήνυμα της XIX Γενικής Σύναξης του Τάγματος, 33

7.3 Ο προσωπικός διάλογος με τους νέους

Στόχος των προσωπικών συναντήσεών μας με τους νέους είναι να τους βοηθήσουμε στην ανακάλυψη του εαυτού τους και της παρουσίας του Θεού στη ζωή τους. Τους βοηθάμε να καταλάβουν αυτό που ο Θεός ζητάει από εκείνους: να ανακαλύψουν, να εκτιμήσουν και να αφομοιώσουν τις ανθρώπινες και ευαγγελικές αξίες και να ενεργούν με βάση αυτές. Δίνουμε ιδιαίτερη σημασία στην προσωπική και τακτική επικοινωνία μαζί τους.

Μαριανός Εκπαιδευτικός Οδηγός

7.4 Άνοιγμα προς τους νέους

Δεσμευόμαστε να ανοίξουμε τις κοινότητές μας, να τις καταστήσουμε πιο απλές και προσιτές, ιδιαίτερα στους νέους.

Μήνυμα της XIX Γενικής Σύναξης του Τάγματος, 29

7.5 Κοντά στους συνανθρώπους μας

Οι χαρές και οι ελπίδες, οι λύπες και οι αγωνίες των συνανθρώπων μας, ιδιαίτερα των φτωχών και όσων υποφέρουν, είναι επίσης χαρές και ελπίδες, λύπες και αγωνίες του κάθε μαθητή του Χριστού...

Χαρά και Ελπίδα, σ.1

7.6 Καθιστώντας τους νέους υπεύθυνα μέλη της κοινωνίας

Η καλλιέργεια της πίστης και η μόρφωση θα πρέπει να στοχεύουν όχι μόνο στην προσωπική ανάπτυξη του ατόμου αλλά και στην ανάληψη ευθυνών και υπηρεσιών μέσα στην κοινωνία. Μορφώνομαι για να μορφώσω, καλλιεργούμαι για να καλλιεργήσω, πλουτίζομαι για να υπηρετήσω.

7.7 Η παρουσία του Θεού στη ζωή μας και η παρουσία της ζωής στην προσευχή μας

Καλούμαστε σε μια ανανέωση της προσευχής μας, στο άνοιγμά της στην πραγματικότητα της Δημιουργίας και της ιστορίας, που να αντανακλά μια ζωή γεμάτη αλληλεγγύη για τους αδελφούς μας, ιδιαίτερα τους φτωχούς και όσους υποφέρουν. Μία προσευχή αποστολική που να συγκεντρώνει τους πόνους και τις χαρές αυτών που ο Θεός βάζει στο δρόμο μας.

Μήνυμα της XIX Γενικής Σύναξης του Τάγματος, 26

8 Ατενίζουμε το μέλλον με τόλμη και ελπίδα

8.1 Ο προφητικός μας ρόλος

Ο Προφήτης μοιράζεται τη ζωή του με το Θεό και τους συνανθρώπους του.

Ο Προφήτης καταπολεμά το κακό με τη δύναμη της προσευχής, ατομικής και ομαδικής.

Ο Προφήτης είναι κατοικία του Αγίου Πνεύματος, που δέχεται τους άλλους και τους εμπνέει. Μαζί με αυτούς και γι' αυτούς προσεύχεται και αγωνίζεται.

Ο Προφήτης είναι ένας άνθρωπος της εποχής του, που κοιτάζει το μέλλον.

Οι προφητικές αυτές ιδιότητες αποτελούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τους στόχους εκείνων που αφιερώνουν τη ζωή τους στην υπηρεσία του Θεού και των συνανθρώπων τους. Προπορεύονται δείχνοντας και ανοίγοντας νέους δρόμους.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

■ **1. Μαθητές του *Μαρκελλίνου Champagnat***

1. Ποιες στιγμές από τη ζωή του Μαρκελλίνου έχουν ιδιαίτερη σημασία για σένα;
2. Ποια στοιχεία της προσωπικότητάς του σε αγγίζουν περισσότερο;
3. Ποιες πλευρές της πνευματικότητάς του σε ελκύουν;
4. Ποια στοιχεία της ζωής του Μαρκελλίνου μιλούν περισσότερο στις καρδιές των νέων;
5. Αρκετά συχνά ακούγεται ότι ζούμε σε μία εποχή κρίσης των αξιών. Μεταξύ των προκλήσεων που συναντάμε, ποιες νομίζεις ότι είναι ίδιες με αυτές που αντιμετώπισε ο Μαρκελλίνος στην εποχή του;

■ **2. Αδελφοί και Λαϊκοί μαζί, σε μια κοινή αποστολή, μέσα στην Εκκλησία και στον κόσμο**

1. Ποια σημεία αυτού του κεφαλαίου σε αγγίζουν;
2. Τι ενίσχυσε την πεποίθησή σου να συμμετάσχεις στην κοινή αποστολή και τι σημασία έχει για σένα η συμμετοχή σου αυτή;
3. Με ποιο τρόπο ταυτίζεσαι προσωπικά με το χάρισμα του Μαρκελλίνου;
4. Ποιες προσωπικές προκλήσεις συναντάς στην ιδέα αλλά και στην άσκηση της κοινής αποστολής;

5. Με ποιο τρόπο η παιδαγωγική σου κοινότητα (στο σχολείο ή σε άλλο χώρο), καλείται να ζήσει εντονότερα την εμπειρία της κοινής αποστολής;

■ **3. Ανάμεσα στους νέους, ιδιαίτερα τους πιο εγκαταλειμμένους**

1. Τι είναι νέο σ' αυτό το κεφάλαιο για σένα;
2. Ποια είναι τα πιο πιεστικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι νέοι στον κοινωνικό σου χώρο; (βλ. κυρίως άρθρα 57-59. Μπορείς να προσθέσεις και άλλα προβλήματα, όμως χρειάζεται να αναφερθείς συγκεκριμένα στον κοινωνικό σου χώρο).
3. Ποιες ιστορικές εξελίξεις μέσα στον κοινωνικό σου χώρο και μέσα στην Εκκλησία σου δίνουν ελπίδα;
4. Να περιγράψεις μια κατάσταση που αντιμετωπίζουν οι νέοι, που προκαλεί τη συμπόνια ή την οργή σου.
5. Στον κοινωνικό σου χώρο, ποιοι νέοι είναι οι πιο αποκλεισμένοι; (μήπως αυτοί που η υλική τους φτώχεια τους οδηγεί να γίνουν “φτωχοί” σε διάφορους τομείς;)
6. Πώς θα μπορούσες να γίνεις πιο “τολμηρός”, ώστε να πλησιάσεις τέτοιους νέους;

■ **4. Είμαστε σπορείς της Καλής Είδησης (του Ευαγγελίου)**

1. «Καλός χριστιανός και ενάρετος πολίτης». Πώς θα απέδιδες με σύγχρονη ορολογία αυτή τη βασική σκέψη του Μαρκελλίνου;
2. Με δικές σου λέξεις προσπάθησε να εξηγήσεις την αποστολή σου.
3. Το άρθρο 86 μιλάει για διαφορετικά θρησκευτικά περιβάλλοντα. Πώς θα περιέγραφες το θρησκευτικό περιβάλλον στο οποίο εσύ ζεις και ποιες είναι οι επιδράσεις του στην αποστολή σου για τη διάδοση του ευαγγελικού λόγου;
4. Ποιες είναι οι μεγαλύτερες προκλήσεις που συναντάς στο περιβάλλον σου ως προς τη διάδοση του ευαγγελικού μηνύματος στους νέους;
5. Ποια σημεία του κεφαλαίου αυτού σου προκαλούν μεγαλύτερη αντίδραση;

6. «Οι νέοι, με τη σειρά τους, μάς μεταφέρουν τα ευαγγελικά μηνύματα». Να περιγράψεις μερικές εμπειρίες σου σχετικά με αυτό το θέμα.

■ **5. Με ένα ιδιαίτερο Μαριανό ύφος**

1. «Για να διαπαιδαγωγήσεις τα παιδιά, πρέπει να τα αγαπάς, να τα αγαπάς όλα το ίδιο». Πώς καταλαβαίνεις αυτή τη σκέψη του Μαρκελλίνου, που συχνά χαρακτηρίζεται ως ο χρυσός κανόνας της Μαριανής παιδαγωγικής;
2. Τι ξεχωριστό βρίσκεις όταν μοχθείς στα πλαίσια ενός Μαριανού έργου;
3. Μελέτησε το ένα μετά το άλλο καθένα από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά:
  - α) Ποια σημεία θέλεις να υπογραμμώσεις για τον εαυτό σου;
  - β) Βρες συγκεκριμένα παραδείγματα (σχετικά με τις δομές, τις μορφές κ.λ.π.) της εφαρμογής τους εκεί όπου εργάζεσαι.
  - γ) Σε ποιο χώρο και με ποιο τρόπο καταλαβαίνεις ότι καλείσαι (προσωπικά και ως ομάδα) να προχωρήσεις, για να ζήσεις πληρέστερα αυτό το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό;

■ **6. Στο χώρο του σχολείου**

1. Ποιες ιδέες αυτού του κεφαλαίου είναι καινούργιες για σένα ή σου προκαλούν εντύπωση;
2. Προσπάθησε να προσδιορίσεις το κοινωνικό προφίλ του σχολείου σου.
3. Ποιες προκλήσεις-εμπόδια συναντάς εφαρμόζοντας προγράμματα και μεθόδους για τους μαθητές, ιδιαίτερα γι' αυτούς που αντιμετωπίζουν περισσότερες δυσκολίες;
4. «Το χριστιανικό σχολείο είναι μία εκπαιδευτική κοινότητα μέσα στην οποία βιώνονται από κοινού η πίστη, η ελπίδα και η αγάπη και όπου οι μαθητές μυώνται σταδιακά στο ιδανικό της ζωής στο οποίο εναρμονίζονται πίστη, ζωή και πολιτισμός». Ποιες θετικές εμπειρίες έχεις να αναφέρεις ως προς αυτό το θέμα; Ποιες δυσκολίες συναντάς;
5. Πώς εφαρμόζεται η εκπαίδευση στην αλληλεγγύη, η εκπαίδευση για την αλληλεγγύη;

6. Ο εκσυγχρονισμός των σχολείων μας στις πολλαπλές απαιτήσεις του καιρού μας: ποιες δυνατότητες βλέπεις στο σχολείο σου σε σχέση με τα άρθρα 158-162;

■ **7. Και σε άλλους χώρους διαπαιδαγώγησης**

1. Οι επείγουσες ανάγκες και οι φιλοδοξίες των σημερινών νέων, ειδικά των πιο φτωχών ή των πιο δυστυχημένων: μπορείς να περιγράψεις τις ανάγκες και τις φιλοδοξίες της ομάδας των νέων που έχεις αναλάβει;
2. Τι σε ενθαρρύνει περισσότερο στην αποστολή σου; Τι σε αποθαρρύνει περισσότερο;
3. Ποιες προσδοκίες έχεις σχετικά με το μέλλον της αποστολής σου;

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΡΙΑΝΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ

Αδελφοί:

Jeffrey Crowe (*Γενικός Σύμβουλος*)

Henri Vignau (*Γενικός Σύμβουλος*)

Carlos Martinez Lavin (*Μεξικό*)

Dominick Pujia (*ΗΠΑ*)

José Manuel Alves (*Βραζιλία*)

Honoré Rakatonorivo (*Μαδαγασκάρη*)

Manuel de Léon (*Φιλιππίνες*)

Mark Farrelly (*Αυστραλία*)

Maurice Bergeret (*Γαλλία*)

Miquel Cubeles (*Ισπανία*)

Λαϊκοί:

Alberto Libera (*Βολιβία*)

Emma Casis (*Φιλιππίνες*)

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ «Η ΜΑΡΙΑΝΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ» ΕΚΔΟΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟ ΛΕΟΝΤΕΙΟ ΛΥΚΕΙΟ ΤΟ 2002. ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΚΑΝ Ο Αδ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΥΣΣΟΣ, Ο κ. ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΩΣΤΑΣ, Η κα ΕΛΕΝΗ ΚΩΣΤΑ ΚΑΙ Ο κ. ΜΑΡΚΟΣ ΡΗΓΟΥΤΣΟΣ. ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΑΝΕ Ο ΜΙΧΑΛΗΣ ΒΑΡΟΥΞΗΣ. Η ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ, ΟΙ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΙ, ΤΑ ΦΙΛΜ & ΤΟ ΜΟΝΤΑΖ ΕΓΙΝΑΝ ΑΠΟ ΤΗΝ MACART dtp. Η ΕΚΤΥΠΩΣΗ ΕΓΙΝΕ ΣΤΗΝ GRAPHOPRINT